

contents obsah

Editorial	Úvodník	2
	Tomáš Roubal	
Diff & Rence	Roz & Díl	2
	Vojtěch Dvořák	
Ogre - po dvaceti letech	Ogre - po dvaceti letech	4
Entire climbing scene awaited „the one“ to repete Bonington´s first ascent. T. Huber describes success of their small team.	Thomas Huber	
Česenův pilíř na K2	Česenův pilíř na K2	8
„Himalaya 8000“ team at one of the world´s most dangerous mountains.	Radek Jaroš	
Chan Tengri	Chan Tengri	11
Short report about expedition to the top of a famous Russian mountain.	V. Henrych, T. Vojta	
Tuolumne Meadows	Tuolumne Meadows	12
About 90 percent of visitors to the Yosemite National Park come to the Valley only. Pity, isn´t it?	Martin Masat	
Rakiton?	Rakiton?	16
Our report on this famous Swiss climbing area did inspire V. Pavelka to share his experiences.	Vilém Pavelka	
Sardegna	Sardegna	18
Sardinia -not only a birthplace of the Mafia. You encounter very fine rocks there.	Jan Smolík	
Letní Meteora	Letní Meteora	22
To spiritual people Meteora is synonym for temples. Special character of the stone and fact that in hot summer you can always find enjoyable shade somewhere, are the assets most climbers are attracted to.	Dalibor Motl	
Výlet do Alp	Výlet do Alp	24
One day I recognized I have never climbed in real mountains. I gave the sack, took my backpack and went for a hitchhike.	Libor Jenka	
Chamonix	Chamonix	27
National representant in climbing R. Lienerth describes some of his recent hard ascents in Chamonix.	Radek Lienerth	
Výlet s reprezentantem	Výlet s reprezentantem	28
„Moták“ and „Stoupa“ redpointed an old technical route at Tore Venezia.	Molan Drašar	
Štvanice	Štvanice	32
Hunt. Impressions from modern climbing.	Stanislav Štěpánek	
Tak jsme zase zasedali	Tak jsme zase zasedali	34
Some news about climbing rules at Prachov.	Houmles	
Děravá skála	Děravá skála	36
New sports climbing area in Slovakia.	Rosta Tomanec	
ČHS	ČHS	38
News from the Czech Mountaineers Association	S. Šilhán, J. Ottová	
Knihy	Mix	39
New books	J. Vlasák, T. Roubal	
Kýbl	Jak a s čím?	39
From our readers	R. Lienerth, V. Procházka, F. Křivka	
Sítoviny	Knihy	42
Hot news from internet		
Galerie	Kýbl	43
Information section.	Č. Slíva, R. Mikuláš, L. Opluštilová	
A jdi...	Sítoviny	45
Go for it... news from the Czech climbing scene.	Tomáš Roubal	
Festák	Galerie	46
The 18 th International Mountaineering Film Festival at Teplice nad Metují - reportage.	Jiří Novák	
Závody	A jdi...	48
Competitions	R. Tomanec, J. Růžička, T. Roubal, D. Janák, R. Pavlorek, J. Wolf, R. Lienerth, A. Huber, P. Piechowicz, Staník	
Hovory z Montany	Festák	52
Epilogue	T. Roubal, D. Janák, V. Procházka	
	Závody	55
	T. Roubal, R. Tefelner, R. Tomanec	
	Hovory z Montany	60
	Jiří Růžička	

Titulní strana
Ogre, kemp ve výšce 6.200 m.
Foto: Thomas Huber

Tomáš Roubal

„Opoledne přibývání oblačnosti a místy přeháňky, které budou přecházet v trvalý déšť. V noci a zítra bude pršet.“ Asi každý z nás slyšel v poslední době až příliš často takovou nebo podobnou reklamu na Goreho. Léto se kolem prosmýklo nečekaně rychle a pravidelně nepravidelné průtrže mračen donutily každého, kdo chtěl někam ven, aby přehodnotil své plány.

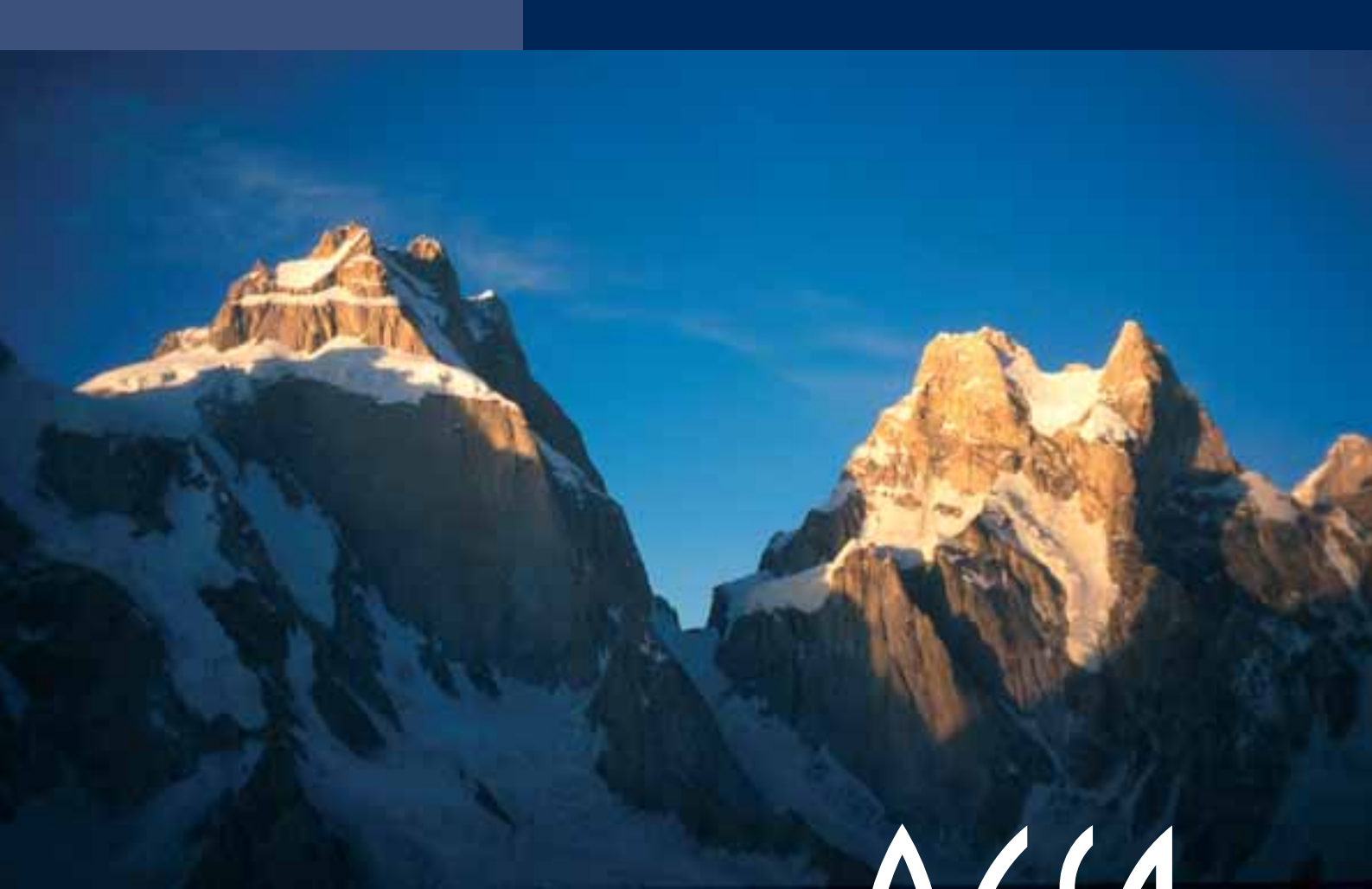
Jak tak o tom v teple domova uvažují, současné vrcholné lezecké výkony nemusí být způsobeny jenom větší trénovaností a připraveností novodobých lezeckých hrdinů. Co když není požadavek na to být rychlý, silný a originální diktován jen sponzory, ale i tím, co se děje kolem nás? Ne že bych chtěl zpochybňovat snahu o posouvání hranic lidských možností, ale červík pochybnosti hlodá. O umělých stěnách ani nemluví, ale možná se dnešní „superdachy“ lezou i proto, že tam neprší. Když House a Garibotti vylezli tříkilometrové převýšení v žule a ledu na Mt. Foraker za pětadvacet hodin, možná spěchali i proto, že nevěděli, jak bude zítra. „Normálka“ na Cho Oyu má dnes kromě předsunutého BC dva postupové tábory. Rychlost je nade vše, inu ani monzun nefunguje jak dřív.

Starí mistři tahali konopná lana, vlněné svetry a kila železa. Z dnešního pohledu byli pomalí a těžkopádní – mohli si to dovolit. Asi vedli romantický a dobrodružný život, určitě o tom ale nevěděli. Každá doba má své, my žijeme dnes, a doba průkopníků je dávno zahalena mnohdy milosrdnou mlhou zapomnění. Tak nějak si ale myslím, že úplně v každém, kdo se přivazuje na lano, je stopa po vůli a odhodlání těch prvních, kteří tak učinili. Ale jenom odhodlání nestačí. Už i sebevětší skeptik musí dát za pravdu těm, kteří říkají, že se „něco děje“. Přece nám nemůže v budoucnu stačit trávit čas na umělých stěnách, a až bude dobrá předpověď počasí, dojet autem pod nějakou „dardu“ a mlasknout ji. Anebo že by, ať chceme nebo ne, nás tohle jednou čeká?

Starí mistři měli plátěné větrovky a babí léto. A když se koukám z okna, říkám si, že bych s nimi měnil.

Hezké zážitky z lezení přeje

Tomáš Roubal

Po dvaceti čtyřech letech

OGRE

Iwan jumaruje s těžkým nákladem na vrchol jižního pilře

V roce 1999 by stačily jen čtyři dny dobrého počasí. Hora nás však připravila o sebevědomí a dala nám najevo, že nenastal čas, abychom vystoupili na její vrchol. V roce 2000 rozbila moji sebedůvěru znovu. Byl jsem však připraven zajít až na hranici možností a se štěstím jsem se svým partnerem Iwanem Wolfem, kterého mně poslala náhoda, vylezl magickou „Shiva's Line“ na 6.543 metrů vysoký garhwálský Shivling. Protože však horolezectví žije vždy novými plány a expedice samotná je uskutečněním snu, v němž je cíl současně koncem i začátkem snění nového, byl ještě před návratem domů hotový plán na příští rok. Riskneme s Iwanem druhý pokus na Ogre.

Na Ogre (7.285 m) vystoupil poprvé v roce 1977 výjimečný horolezec Sir Chris Bonington s Dougem Scottem. Od té doby se o vrchol pokusilo přes dvacet expedic špičkových alpinistů. Je otázkou, proč se to nikomu za dvacet čtyři let nepodařilo. Těžko to mohlo být jenom počasím. Lezení na Ogre je po všech stránkách náročné, od ledových polí odčerpávajících sílu přes těžké mixy po kolmé žulové stěny a nebezpečné ledové žlaby. Tady taktika nestačí a jediné co platí, je vůle vydat ze sebe vše. Partnera s touto schopností

jsem našel v Iwanovi a náš tým posílil Urs Stöcker. Půjdeme tedy ve třech, dvojité závěsné postel bude sice úzká, ale co je na expedičním lezení vlastně pohodlné. Zafixujeme 250 metrů do výšky 5.900 metrů, odkud jsme se v roce 1999 vraceli a v alpském stylu vylezeme rychle za čtyři dny na vrchol.

Rok 2001 měl být rokem Ogre. Mé informace o zablokování byt jen jednoho permitu na jižní a západní stěnu Biafo, severní stranu Snowlake a východní stěnu Choktoi se dva měsíce před začátkem expedice ukázaly být vzdušnými zámky. Povolení pro jižní stěnu Ogre dostaly kromě nás ještě dva týmy a v úvahu ještě přicházeli basejumperi z Austrálie. Společným cílem byl jižní pilíř. Skokani chtěli na celý pilíř natáhnout fixní lana, aby dvě dámy bez lezeckých zkušeností, které absolvovaly měsíc před expedicí rychlokurs stoupání v mačkách, vyšly na vrchol a mohly zažít životní skok jihozápadní stěnou.

Nakonec se zdálo, že se náš plán zrodil pod nešťastnou hvězdou. Hans Kammerlander zvolil raději vlastní cestu a upřednostnil sousední Britský pilíř. Silvo Karo rezignoval na závody na pilíři a se svými slovinskými kamarády zvolil cestu od východu přes ledovec Choktoi. Australští skokani rozpoznali náročnost vybrané trasy, nepřiliš vhodné pro lezecké nováčky, a za můstek zvolili věže Trango. Původním plánům na Ogre zůstali věrní jen Američané Hans Johnstone a Marc Newcomb, kteří zprvu patřili do slovinského týmu.

Dva dny po příchodu do základního tábora jsme už na cestě k předsunuté základně. Hans Kammerlander s Luisem opatrně oťukávají technicky lehký, o to však nebezpečnější nástup na

Britský pilíř. Američané nás hecují. Velmi rychle poznáváme, že spolupráce s nimi nebude možná. Ve vzduchu je nesmiřitelný souboj. Po delší věcné diskusi jsme se rozhodli zvolit náhradní cíl, panenský vrchol Ogre III. Američané chtěli zafixovat pilíř až do výšky 5.900 metrů a pokusit se o vrchol. Pak by byla řada na nás. Rozhodnutí však nebylo zrovna lehké. Příliš dlouho jsem chtěl podruhé vystoupit na vrchol tohoto žrouta lidí,

BC bude na druhé straně tohoto ledovce...

Thomas vyvádí první obtížnou délku na jižní pilíř (8-)

Fixujeme 250 metrů lan do
5.900 m

Thomas v klíčové délce jižního
pilíře (8+)

abych se teď tak lehce vzdal. Ale nic jiného nezbylo, bylo to na ...

Vrchol Ogre III s výškou téměř 7.000 metrů ční kolmo do karakoramského nebe a ve skupině Latok si jistě nezasloužil být označen za náhradu. Ná-

stup byl překvapivě náročný. Extrémně rozpraskaný ledovec se stal bludištěm ze zlého snu, v němž se člověk pohnul o padesát výškových metrů za hodinu. K ústí nástupového kuloáru jsme se dostali za šest hodin. Za dva dny jsme měli pěkné místo pro tábor ve výšce asi 6.000 metrů. Za námi bylo 1.000 výškových metrů kuloáru o sklonu asi šedesátí stupňů a před námi kolmý skalní pilíř. V noci začalo sněžit a rozhodujeme se k ústupu do základního tábora. Všechny expedice čekají dole na svou šanci celý týden. Američané skončili s přípravami ještě před zhoršením počasí a Hans i Luis jsou také připraveni vystartovat k vrcholu. Bojují však s časem a proto se pouštějí do zoufalého pokusu dolézt na západní sedlo v průběhu krátké tlakové výše. Skončí v novém sněhu. V den, kdy opouštějí základní tábor, je na ocelově modré obloze zase slunce a ze všech stran duní laviny. Luis letí domů a Hans se stěhuje na Concordii, protože se chce pokusit sjet K2 na lyžích.

Nastupujeme znovu do stěny. Za tři dny přelezeme přes hranici 6.000 metrů a dostáváme se na malý ústupek ve výšce 6.400 metrů asi 500 výškových metrů pod vrcholem. Na jihovýchodním pilíři natahujeme 250 metrů fixních lan a sestupujeme do tábora v šesti tisících. Z vysílačky se dozvídáme, že Američané jsou na vrcholu pilíře a zítra v jednu ráno vyrážejí do finále. Po této zprávě jsem už nemohl usnout, tušil jsem, že by jim to mohlo vyjít. A to bolelo jako ztracená láska

V jednu hodinu už pocít, že jsem na špatném místě, úplně zmizel. Měl jsem před očima už je-

nom náš cíl, prvovýstup na sedmitisícovku. V pět hodin ráno jsme na konci fixů a kolem druhé po dvanácti délkách jdeme poslední metry k vrcholu společně „no comment“. Za dva dny sedíme v základním táboře společně s Američany, kteří vrchol vzdali ve sněhu hlubokém po pás. Loučíme se s nimi a vracíme se ke svému původnímu cíli. Šťěstí nám přeje a za dva krásné dny dotahujeme fixy k táboru v 5.900 metrech. Následující ráno začíná sněžit a počasí se nezlepší celý týden. Po osmi dnech přichází tlaková výše. Nemůžeme už čekat a musíme vyrazit. Rozum říká ano, ale nemám dobrý pocit. Dohadujeme se ve tři hodiny ráno pod hvězdnou oblohou, zda máme vyrazit nebo dále spát. Nakonec nejdemo. Večer přichází bouře a následují dva dny sviňského počasí.

Na další tři, čtyři dny nám dává Karl Gabl z innsbrucké stanice zelenou. Má být zataženo s občasnými srážkami. Ráno odcházíme, i když začíná sněžit. Planoucí hvězdy nám pozdě večer vracejí naději. Takže budík na dvě a ve dvě je opět zataženo a padají kroupy. Má to vůbec cenu? Rozum říká ne, intuice ano. Takže jdeme, jediné, co riskujeme, je promoknutí. Docházíme do předsunuté základny a máme dojem, že se to lepší. Ve stejné chvíli se odevšad začne sypat sníh. Schováváme se v trhlině v jeskyni, abychom nebyli hned úplně mokří. Pokud to tak půjde dál, tak to vidíme na horkou kávu a barnas s nutelou v základním táboře. Zdá se, že to půjde. Po kolena ve sněhu se brodíme ke kuloáru. Iwan vyčerpává celý svůj repertoár sprostých slov. Zapadá do zasněženého ledovcového jezírka. Je to znamení osudu, abychom se vrátili. Iwan vylévá vodu ze skeletů a vysušuje v rámci možností vnitřní botičky. Najdeme náhradní ponožky a jdeme dál. Stejně by se nechtěl vrátit ani za nic. Kuloár je zasněžený. Iwan jde první a zapadá do sněhu. Před okrajovou přešlapuje na místě. Nemáme šanci a navíc je to příliš nebezpečné.

To snad není ani pravda. Mezitím už vysvitlo slunce a my se topíme ve sněhu. V kuloáru leží na blankytném ledu asi třicet centimetrů větrem udušaného sněhu. Navíc se pomalu otepluje a kolem se kutálejí první sněhové koule. Takže rychle nahoru. Dáváme si poslední šanci. Pokud do deseti minut najdeme fixy, tak půjdeme dál. Jinak tuhle akci skončíme s okamžitou platností. Iwan se prohrabává šikmo kuloárem a skutečně nacházíme červené lano. Je rozhodnuto, jdeme dál. Počasí se zlepšuje a za dvě hodiny jsme v táboře ve výšce 5.900 metrů. Na posteli se tísňíme do čtvrté ráno. Balíme tábor do tažného batohu a lezeme za dobrého a teplého počasí až do odpoledne na místo druhého tábora ve výšce 6.200 metrů. Navíc ještě fixujeme dvě délky. Další den jsme kolem poledne na vrcholu pílře. Vrchol se zdá být na dosah, ale perspektiva klame. Pořád je to ještě 800 výškových metrů a to je hodně na to, abychom si byli jistí úspěchem.

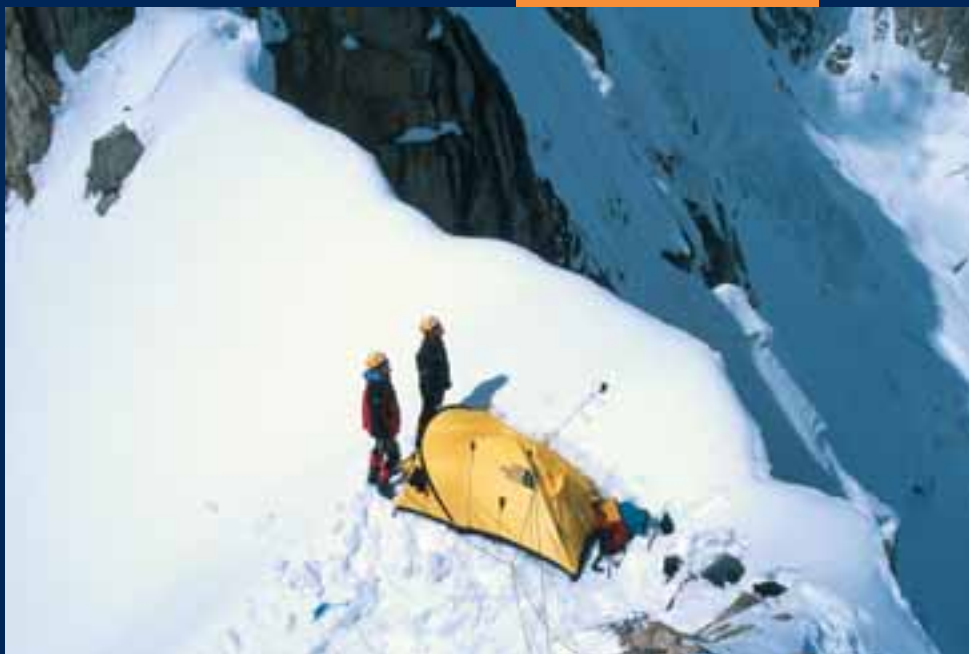
Zapípal budík. Je jedna hodina. Fouká mrazivý vítr a na Nanga Parbat je obvyklá bouřková fronta. To nejsou zrovna nejlepší vyhlídky. Dolé-

záme na konec fixů. Na ledovém poli o sklonu padesáti stupňů lezeme sólo. Iwan a Urs vedou. Vrcholová věž se blíží jen zvolna. Před sedmou jsme na konci ledové stěny. Na skále jsem na řadě já. První délky jsou oproti očekávání těžší a postupujeme pomalu. Vítr zesiluje a je chladno. Asi sto metrů pod vrcholem přestávám vidět na pravé oko, ale návrat tady nepřichází v úvahu. Ve čtyři odpoledne stojím na nejvyšším bodě. Podáváme si ruce „no comment“.

Slaujeme okolo místa, kde si Scott před dvaceti čtyřmi roky zlomil nohu a kde začalo velké drama sestupu, které přežil jen s velkou dávkou štěstí. V devět večer jsme zpátky v táboře ve výšce 6.500 metrů. Díky Bohu jsme celí.

Text a foto: Thomas Huber

Tábor v šesti kilometrech

Náš tým: Urs Stoecker, Thomas Huber a Iwan Wolf

Po zhruba třítydenním oddechu v nížinách Českomoravské vrchoviny jsme znova v Ruzyni a sen se stává skutečností současně s tím, jak se letadlo odlepuje z runway.

Druhý den přistáváme v Islámábádu. Je to uměle vybudovaná aglomerace plná dálnic, betonových staveb a vládních úředníků. Pod horami tvoří dominantu raketová základna, ze které se nakonec vyklube údajně největší mešita na světě. Oproti Káthmándú, kde máme své jisté v hospodě „U Tibešana“ a baru „U Toma a Jerryho“, tady není co řešit. Islám zakazuje spoustu věcí a při podcenění našich zásob nás čeká téměř dvouměsíční odmašťovna. A pohled na ženský oblíbený – jediným řešením je okukovat Soňu, protože pokud už nějakou bábovku spatříme, jukají na nás převážně tmavý kukadla průzorem hodným řidiče tanku.

Naštěstí vše klapě nečekaně dobře, brzy opouštíme tohle město chlapů a vyrážíme po bájném Karakoram highway. Jak se zmenšují naše dopravní prostředky – autobus, land cruiser, trekovky, roste naše touha po kopcích. Cestou se dozvídáme, že expedice bude mít možná i doktora. Naše volání vyslyšely firmy, které k lezení neodmyslitelně patří – Lanex a Johnny Walker. Zatím musí zaskočit Zdeněk. „Starý Sokol“ obdivuhodně zklidní třes rukou a odstraní třísky z oka, aniž by zvýšil rozsah škod. Jediný klacek na 1.000 km čtverečních a rovnou „do černého“. Expedice pro mě málem skončila dřív, než začala. Jsem pako.

Kráčíme po ledovci Baltoro. Třetí největší na světě. Míjíme jeden nádherný kopec za

21. května vystupujeme s Martinem Koukalem z letadla po aklimatizačním výletu na Huascarán v Peruánských Kordilierách. Pro Martina to byl začátek přípravy na olympiádu a pro mě ladění formy na výstup na druhou nejvyšší horu světa, K2. „Vynikající“ reklamu před odletem nám vytvořil film o K2 „Vertical limit“.

Česenův pilíř na K2

druhým. Kolmé stěny Trang střídá ledový labyrint Mascherbrumu, v dálce se tyčí Gasherbrum IV se svojí impozantní stěnou. Pastva pro oči, co vrchol, to výzva. Pro horolezce snad nejkrásnější pohoří světa, neuvěřitelná koncentrace možností. Docházíme na Konkordii, kde se v 4.800 m stéká snad sedm ledovců v jednom místě. Nepředstavitelná masa ledu, kamení a sněhu protkaná několika ledovými řekami.

Před námi se nalevo tyčí jeden z původních cílů Broad Peak. Plánovaný výstup na oba vrcholy se rozplynul společně s představou, že se nám podaří sehnat dostatek financí. Ale všechno zlé je zapomenuto. Za „bezvýznamnou skorosedmou“ se objevuje něco OBROVSKÉHO – Jihovýchodní ostruha, takzvané Abruzziho žebro.

26.6. sedíme v BC! Výška 5.200 m. Koniec celodenním pochodům, těšíme se na celodenní lezení. Je potřeba vyřešit „malej“ pro-

blém. Na expedičním pohledu se objevilo jako lezná cesta již zmíněné Abruzziho žebro, což je pro většinu překvapení – míříme na Česenův pilíř! Po vyjasnění pojmů a dojmů nastupuju 30.7. v pět hodin ráno společně s Miskou a Zdeňkem do stěny. Šestý smysl musí fungovat, protože najednou mě něco nutí podívat se vzhůru. 1,5 km nad náma se právě odtrhává padesátimetrový sérak a valí na nás. Řvu na kluky a mažu na stranu. Naštěstí kuloár nad námi odvádí lavinu správným směrem. V poledne začínáme budovat C1. Ze všech možností se nakonec ukazuje jako „nejjednodušší“ vystavět metrové zídky z placáků! Jenom 5 hodin práce! To vše v 6.000 metrech. Kdo zažil, pochopí, kdo nezažil, nevysvětlím. Časem se nám podaří částečně vysekat v ledu jakousi rovinu a opět z kamenů vystavět druhou plošinu. Tu dobuduje Míra, Pepa a Soňa. Výsledkem je plošina tak malá, že nepojme náš expediční

Hannah a stojí na ní stan, kde už dva lidi jsou hodně.

Po špatným počasí vyrážíme opět do stěny 7.8. V C1 se překvapivě potkáváme s druhým týmem. Soňa a Šimon se pro vítr rozhodují sestoupit. Mirek zůstává a s Miskou nám druhý den dělá vynášku na místo C2. Tam točí.

Máme za sebou krásné lezení. Komínky, plotny, skála, led, sníh – žádné hůlky, žádná louka! Už od 5.400 m se leze se zbraněmi. Budujeme C2. Večer stan stojí a částečně visí v 6.800 m.

Ráno vyrážíme stěnou k pokusu o C3. Dostáváme se do mraku. Je v něm zima a fučí. Začínáme mít problémy s nohama. Míjíme trosky několika stanů, ale žádné útočiště pro trosky lidské. V 7.200 m začínám kopat. Zdeněk skučí ve stanu Kamerrlandra a snaží se rozmasírovat prsty u nohou. Potom společně trpíme při budování stanu. Určitě nejbezpečnější camp na celé cestě, ostatní jsou buď v dráze kamenů nebo lavin. Ovšem i tehle stan musíme časem vyměnit, zničí ho vítr.

Je postaveno! Mizíme ve stanu, boty letí do kouta a střídavě masírujem obě nohy. Sedm prstů mě brní ještě dnes, ale amputovat se nebude! Navíc nás hřeje pocit dobře vykonané práce. Deset dnů po nástupu máme C3 a chybí jenom C4!

Druhý den mažeme dolů. Krize je pod C1. V jednom místě je to jako u Verdonu. (Pozor, ne jako ve Verdonu!) Není noc, jsme tu v poledne a slunce uvolňuje spoustu

šutrů. Jeden je na hlídce a hlásí, druhý sestupuje. Jak jen to jde, sedáme na zadek a valíme. Helma na palici, batoh na zádech a zvýšená rychlost zvyšuje i naše šance. Děkuju Schwarzkopfkům, že mě vybavili dvojitou zadnicí, jako jedna z mála vydržela všechny sjezdy.

V sobotu máme svátek, Soňa se naložila do kuchyně. Knedlo, vepřo, zelo! Světlý okamžik našeho stravování. Periodu „lejna s háčkama“ přežíváme u Člověče nezlob se. Prohrávám 13 piv (kus za 5 USD!) a měním se v úlisného vraha. Je ten svět nespravedlivý! Míra, který pivo nepije, vyhrává 15 kousků! 18.července. Má být 4 – 5 dnů hezky. Frantíci nás žádají o podporu. I na Abruzzim to vře. Korejci a Španělé. Všichni jsou tady o 14 dnů déle a cítí šanci, někteří poslední.

Druhý den jdeme já, Miska, Zdeněk a Míra do C1. Frantíci nikde. Nechali nás šlápnout stopu a jdou až večer. V relaci žádám o předání vzkazu: „Kdybyste byli tak vychcáný na Maginotově linii, nikdy by vás Němci nedostali!“

Času málo, další den valíme přes C2 až do C3. Záhul, nastoupat v téhle stěně 1.200 m za den! Mirek zůstává v C2, my tři se vecpeme do jednoho stanu pro dva a i to se na nás, bohužel, podepíše.

Ráno fouká a trvá nám dlouho, než se vysoukáme ven. Neseme těžký svině, máme celý C4 a navíc ještě věci k pokusu o vrchol! Trápíme se a Miska oznamuje, že dnes spíš chcípne než se dostane na rameno, kde se buduje C4. Pro nás to znamená vzít část je-

ho nákladu nebo se vrátit také. Volíme druhou variantu, bohužel, z dnešního pohledu tu špatnou. Sestupujeme! Zdeněk do BC, Miska do C2, já zůstávám v C3, kam přišel Míra. Soňa a Šimon vystupují do C1.

Po druhé noci, kdy téměř nespím, se cítím kupodivu dobře. Rozhodujeme se vzít C4 i s vařením a pohnout s ní k ramenu. Je to jiný kafe než včera! Ale vyrazili jsme pozdě. Chceme se ještě dnes dostat až do BC, a tak ve 12 hodin zřizujeme depo a asi v 7.700 m otáčíme. Na pozdní večeri jsme v BC. Ve dvojce potkáváme Soňu se Šimonem, který ulovil zprávu, že devět lidí vystoupilo na vrchol. Mezi nimi i Kamerlander na třetí pokus. Skvělejší člověk! V BC se dovídáme, že jeden Korejec se zřítíl a leží u naší trojky.

Osiřeli jsme, morénu už obýváme jenom my a hejno krkavců. Mají hlad. Uspěšné expedice odešly. Ne daleko, sedlo Gondogoro je zavalené sněhem a cesta pro jeepy z Askole stržená přívaly deště. V nižších oblastech jsou povodně a spousty mrtvých. Nás to zavřelo v BC a čas běží.

Objevuje se díra ve špatném počasí. Ale jenom na jeden a půl dne. Už nám nestačí knihy a Člověče. Nuda v BC je taková, že se s Miskou a Mirkem rozhodujem vyrazit na procházku do BC pod Gascherbrumy. Cestou se zastavujeme u Bulharů pod Broad Peakem. Máme tam kamoše. Dokonce se narodil v Brně! Den před tím se mu podařilo vylézt na vrchol. Tam zjišťujeme, že z jejich campu je to do našeho cíle 12 hodin. Výrazně zrychlujem. Míra na to kašle a otáčí. Jsem „starej zkušeněj horskej vůdče“, a tak vymyslím zkratku. Petr trochu brblá, ale je mladěj. Hrabeme v suti, skáčeme přes trhliny a brodíme po pás ledovcové řeky. Jo, některé zkušenosti se získají až léty!

Se tmou tušíme v mlze náš cíl. Fotit budem ráno. Bivakujem na ledovci a ranní déšť a sníh nás vyháňá. Se tmou jsme „doma“. Kopec jsme téměř neviděli, ale zato jsme dojebaný jako cikánský hračky. Také zkušenost.

Podle předpovědi se má na čtyři a půl dne zlepšit počasí. Poslední šance na vrchol. Podle některých představ máme jít v druhé vlně. Vzhledem k tomu, co máme odpracované ve stěně, to pokládám za dobrý vtíp!

1.8. vyrážíme ještě za tmy: já, Zdeněk, Míra a Miska. Měníme taktiku a lezeme až do C2. Opět 1.600 metrů stěny a 12 hodin lezení. Chceme být čerství a „oddechnout si“ cestou do C3, kdy půjdeme jenom 400 výškových metrů. Ve dvojce má stan rozeplý zip a vítr si s ním pohrál. Je obyvatelný pouze pro dva. Kluci vyhazují sníh ze stanu internacionálů a přespávají v něm. Mezinárodní expedici se naštěstí nepodařilo zlikvidovat horní tábory.

Druhý den nikam nespěcháme, užíváme si ranní „pohody“. Po pěti hodinách lezení

jsem ve trojce, která je po menších úpravách schopná provozu. Svůj spacák nechávám Miskovi a spím v útočném, který jsem vykopal v japonském stanu. Do čtyřky jsem rozhodnut jít bez spacáku, stejně jako na Everestu, i tak budem naložení jako soumaři.

3. srpna vyrážíme přes zrádné sfoukané plotny a mixy k rameni K2. S poledním větrem stojíme s Miskou u poničeného Northface na místě C4. Objímáme se – téměř tři kilometry Česenova pilíře jsou zdolány. Dále už to pokračuje po normálce Abruzziho žebra. Miska dává do pořádku stan a já se jdu podívat po rameni, jestli nenajdu zbytky korejského tábora. Při návratu sleduji sérak visící nad Bottelnackem – je to opravdu ruská ruleta, pokud by spadl, je čtyřka na ráně. A to nás čeká zítra při cestě k vrcholu a zpět minimálně sedm hodin přímo pod ním. Ale, jak říká Zdeněk, koho mají oběsit, ten se neutopí...

Kopeme plošinu a stavíme stan. Zdeněk po příchodu zalézá do stanu a masíruje si prsty u nohou. Vaříme a v osm jdeme spát, čeká nás budiček za tři hodiny. Čtyři chlapíci jsou připraveni vyrazit hluboko v noci k vrcholu.

Nohy v batohu se moc neohřejí, a tak začínám vařit daleko dřív. Náš Var funguje skvěle, ale pákistánský plyn – nic moc. Těch pár litrů znamená tři hodiny vaření.

Před druhou hodinou stojíme před stany nachystaní vyrazit. Pět minut před tím se mě-

ní počasí, je mlha a začíná slílit vítr. Zalézáme zpátky do stanu a vyčkáváme. Po dvou hodinách začínáme omrzat, sundáváme mačky a boty, a kdo ho má, zalézá do spacáku. Okolo šesté už je jasné, že šance na vrchol dnes padá a okolo osmé začíná jít o holej... S těžkým srdcem se rozhodujeme pro sestup. Ten se protahuje ze šesti hodin na dva dny opravdového boje v bílé tmě a lavinách čerstvého sněhu. V BC říkám doktorovi, že se mně špatně dýchá a bolí na plících. Diagnóza – zápal plic. Špatné počasí mi zachránilo život.

Sen o třech nejvyšších vrcholech světa se opět odkládá...

Text a foto: Radek Jaroš

Účastníci expedice:

Zdeněk Hrubý – vedoucí expedice
Josef Šimůnek (Šimon)
Soňa Vomáčková
Radek Jaroš
Luděk Ondřej (Bouda)
Miroslav Caban
Petr Mašek (Miska)
Jan Rýdl – reportér, MF Dnes
Lukáš Svoboda – lékař

Termín expedice: 16.6.–16.8. 2001

Sponzoři:

Mip Polička, Sport Schwartzkopf,
Chesterton CZ, Hi-Tec Sports,
HCS Nové Město na Moravě

CHAN TENGRI

V pohoří Tien Shan se k nebi vypíná nádherná hora, král duchů Chan Tengri 6.995 m.

O vrcholu Chan Tengri jsem přemýšlel už od svého sólo výstupu na Pik Lenina před dvěma lety. Pro výstup se mi podařilo nadchnout kamaráda a kyrgyzská cestovka Tien-Shan Travel zajistila ostatní. Dobrodružství Chan Tengri začalo 19. 7. 2001 zpožděným odletem z Ruzyně, hledáním zavazadel, prohlášením mne za narušitele a mnoha dalšími zážitky. Všechno dopadlo a odlétám do BC.

Aklimatizaci jsem si udělal už během zadržení – vystoupal jsem na bezejmenný vrchol 3.800 m. A začínáme.

Přechod do prvního tábora 4.300 m je nenáročný, proto si ho zpestřuji koupelí po stehna v trhlíně.

Na výstupu Semenovského ledopádem, do druhého tábora, je další zážitek. Za námi jdoucí Estonci si vůbec nedělají starosti s trhlínami. Vedoucí nakročí... Lano ho zachytává po čtyřech metrech. Má zlomenou ruku. Posíláme mu lano s karabinou a držíme ho, než Estonci připravili výtah a vytáhli svého šéfa nahoru. Dva dny se aklimatizujeme ve dvojce (5.300 m). Cesta do třetího tábora 5.800 m není dlouhá ani nebezpečná. Za tři hodiny se už zase válíme ve stanu.

Kazí se počasí, padá spousta sněhu. Máme za sebou šest nocí ve dvojce a trojce, tak mažeme dolů. Po dvou dnech další noční start. Ve dvojce chvíli odpočíváme a vzhůru do trojky.

Ve tři hodiny ráno vykukujeme ze stanu. Počasí se mi nezdá, počkáme ještě den. Těsně po čtvrté vyrážíme. Je poměrně teplo, jasno a měsíc svítí tak, že nepotřebujeme čelovky. Překonáváme nejstrmější úseky ledového žlabu, krátkým hřebínkem ke skalnímu prahu a jsme na vrcholovém plató. V levé noze cítím náznak křeče. Stoupám tak, abych nohu šetřil. Pak najednou nějaká konstrukce a prapor, to je vrchol. Je 5.8.2001, pár minut před jedenáctou. Podáváme si s Kazachem ruce. Stopy vedou ještě o něco výš. Jdu po nich, až kam to jde. Kousek dál už bych s převějí spadl do Číny. Čekám na kamaráda, fičí vítr a mrznou mi nohy. Raději mu jdu naproti. Beru mu pár věcí, sestoupím ještě asi 200 m a počkám. Tady to jde, slunce svítí a nefouká.

Pak už jen opatrný, ale rychlý sestup do base campu a dlouhá cesta přes Karakol, Bishkek a Moskvu domů. Bylo to krásné a bylo toho dost.

Vraťa Henych

Účastníci: Vraťa Henych a Karel Vojta, pomohly firmy SIR JOSEPH a LEOBA

Šťastnou shodou náhod se mi podařilo letos udělat si delší pauzu v zaměstnání, podívat se do Kalifornie a přitom skoro dva měsíce strávit v Yosemitech. Bohužel mi volno vyšlo na červen a červenec, navíc s mírně porouchaným ramenem a tudíž bez ambic na cesty těžší než kolem stupně 5 až 6 UIAA. Ten, kdo někdy v Yosemiteckém údolí byl, asi ví, že tohle je dost zoufalá kombinace. Za prvé tou dobou jarní část sezóny už skončila a je tam odporné vedro, za druhé je tam v létě plno turistů a za třetí takhle lehké cesty tam skoro nejsou, leda někde na zarostlých okrajích bezvýznamných skalisek, kvůli kterým jezdit takovou dálku nemá vůbec cenu. Řešení se ovšem našlo, a to ne ledajaké, ale přímo famózní. Protože našinců, kteří se chtějí a mohou do tohoto království žuly podívat, každým rokem přibývá a ne každý o možnostech lezení i pro víkendové horolezce ví, chtěl bych se o svoje zkušenosti podělit. To řešení se jmenuje:

TUOLUMNE MEADOWS

Tuolumne Meadows je rozsáhlá část Yosemitekého národního parku rozkládající se na sever od Yosemitekého údolí. Je to krajina žulových dómů, modrých jezer a nádherných zelených luk v nadmořské výšce kolem 3.000 m n.m., takže jsou tu i uprostřed léta poměrně příjemné teploty. V noci klesá rtuť až na „svetr“, případně „fleece“, objevit se může i jinovatka. Přes krátkou vzdálenost vzdušnou čarou sem cesta z údolí oklikou po silnici č. 120 trvá hodinu a půl. To v kombinaci s poměrně chudou nabídkou občerstvení a obchodů se suvenýry způsobuje daleko menší koncentraci turistů, než v přečpané Yosemite Village.

Zdálky hladké stěny oblých žulových dómů poskytují doživotní zásoby rajbasových dobrodružství i klasických spárových žabovaček. Nad nimi se tyčící štíty Sierra Nevada nabízejí dlouhé lezecké dny strávené v nádherné scenérii. Nejvýraznějším štítem, nespornou dominantou viditelnou z většiny

míst na Tuolumne Meadows, je Cathedral Peak. Jméno je přiléhavé, odkudkoli se na něj podíváte, vždy připomíná pyšnou gotickou katedrálu. Zcela logicky se tak stal také prvním mým cílem.

Vyhlášenou klasickou cestou na Cathedral Peak je šestidélkový Jihovýchodní pilíř klasifikace 5.6 YDS (5 UIAA). Poprvé jsem se na hodinu a půl trvající nástup vydal se spolulezkyň Bárou. Vyrázili jsme s mírným časovým skluzem a pod stěnu dorazili v půl třetí, avšak přes takhle pokročilý čas jsme nebyli na nástupu zdaleka sami. Na první délce už operovaly dvě dvojky, hned v patách za námi se blížila další. Výjimečnost lezení v této stěně ale podtrhuje skutečnost, že jsme si s ostatními skoro vůbec nepřekáželi! Pilířem totiž prostupuje několik zářezů, které se postupně vzájemně proplétají a všechny mají zhruba stejnou obtížnost 5.6 (5 UIAA). Je tak možné většinu cesty volit si vlastní směr, aniž by hrozilo nebezpečí, že člověk nalezne do ně-

čeho zbytečně divokého, nebo naopak uhne do choďáku. Žula je na Tuolumne o poznání hrubozrnnější než dole v údolí a tak pokud zrovna na chvíli ubude terénních nerovností v podobě spár, puklin či zářezů, vždycky se najde alespoň nějaký křemenný krystal velikosti pohodlného stupu nebo i chytů.

Po třech délkách se zářezy spojují ve výrazném komíně v polovině stěny, ani ten však není povinný. V komíně byla tlačnice, zkusil jsem tedy lézt spárou asi patnáct metrů vlevo a mohl si tak vychutnat možná nejnádhernější část cesty, odjištěnou kromě několika friendů jedněmi poctivými hodinami. I druhá polovina cesty pokračuje víceméně kudy se oku zamane, směry se spojují až na poslední šesté délce ve vrcholové spáře. Tam na nás v závodě čtyř dvojek zbylo předposlední místo a čekání až předchozí dvě dvojky odlezou. Kochání se pohledem dolů na jezero Budd Lake či na protější ostré špiče

Unicorn Peaku nám však kazí studený vítr. Slunce zalezlo za kopec už na první délce a výška 3.500 m n.m. je přeci jen znát. Navíc, kdo by si bral mikinu nebo snad teplou bundu v Kalifornii, že?

Nakonec jsme se ale dočkali a mohli si na chvíli vychutnat vrchol velikosti menší zahrady lavičky. Šest vyrovnaných délek v naprosto pevné skále a navíc s pohodlným nástupem mě nadchlo natolik, že jsem si později cestu zopakoval s přítelkyní Monikou. Zvolili jsme ovšem nástup jiným zářezem, takže jsme většinu délek lezli úplně jinou cestu!

Zážitek z Cathedral Peaku byl stoprocentní, a tak začínám stále více důvěřovat dopo-

tentokrát známý nástup, můžeme začít lézt už před desátou. Na cestě jsou lezecké (opět asi 5.6) jen tři délky, zbytek zkusíme urychlit simultánním lezením. Příliš se to nedaří, hřeben se zdá nekonečný. V šest večer dobýváme vrchol druhé (hlavní) věže. Odtud pokračuje hřebem pozvolným klesáním, až se ztrácí v jižních svazích Cockscombu. V rámci urychlení slaňujeme stěnou, s jedním lanem trochu dobrodružněji, než by bylo nutné. Při pokusu jednou rukou se držet a druhou rukou (a pusou) nacpat lano do osmy, přičemž slaňovací smyčku mám pod patami, přicházím o půlku zubu. K autu dorážím opět potmě.

JV hrana Cathedral Peak, 2. délka

ručením jednoho článku okopírovaného ze staršího čísla časopisu Climbing. Jako další cíl jeho autoři jednoznačně vychvalují unikátní hřebenovku s dvěma vrcholy a názvem Matthes Crest, připomínající hřbet obrovského veleještěra. Slibují jedinečnou expozici v srdci přírody, tři hodiny chůze od auta. První pokus však ztroskotal na ne zcela jasném popisu přístupu a na nečekaných rozměrech ještěrky. Po několika pokusech sice nacházíme to správné nástupové sedlo, z něj je však nutné sestoupit prudkým svahem zpět o několik stovek metrů níže do další doliny a obejít celý hřeben po jeho západní straně. Přitom zjišťujeme, že hřeben měří skoro dva kilometry, což prostě nestihnáme. Po více než čtyřech hodinách strávených na nástupu si vychutnáváme alespoň první dvě délky nástupového pilíře, slaňujeme a za svitu měsíce dorážíme k autu. Přicházím o spolulezkyň, protože Báru celodenní pochod od dalších horských zážitků odradil.

Na odpytlení se mi podařilo sehnat parťáka až skoro po měsíci. Jmenuje se Scott a je z Montany. Vyrážíme v šest ráno, a jelikož

Jako návnada na další kopec slouží následující citát opět z časopisu Climbing: „Na východní straně Sierra Nevady, jen kousek od dálnice č. 395, je cesta, kterou co do estetického zážitku může podle Petera Crofta překonat snad jen 8.000 stop vysoká jak nůž ostrá hrana v Pákistánu. Tato kalifornská cesta – Západní hrana Mt. Conness – má vše, co se od klasiky očekává: umístění v nádherné krajině, pevnou žulu a exponované lezení. Kromě toho má ještě jednu výhodu. Může ji vylézt prakticky každý horolezec s dostatkem vůle a nadšení pro lezení v odlehle přírodě – je totiž jen za 5.6.“

Po přečtení tohoto chvalozpěvu je jediným problémem sehnat stejně nadšeného spolulezce. Nakonec se uvolila Monika. A litovala. Původně plánovanou nástupovou cestu jsme ztratili hned za první zatáčkou a po chvíli tápání nezbylo, než zvolit druhou, rovněž prý používanou variantu, to jest nastoupit táhlým východním hřebenem. Ten se ztratit nedá, má ale tu nevýhodu, že člověk vystoupá poměrně rychle do vyšší nadmořské výšky, ve které pak pokračuje dalších snad

pět mil. Mt. Conness měří skoro 4.000 m n.m. a tak se Monče přeci jen projevila malá aklimatizace – nástup do stěny totiž vede nejprve na tzv. vrcholové plató a sestupuje do správné doliny až těsně pod vrcholem. Dobýváme top alespoň turistickou cestou a po dvanácti hodinách jsme zpátky u auta, aniž jsme rozbalili lano. Přišel jsem o další spolulezkyň do hor, ale aspoň jsem si prohlédl nástup a sestup.

Čekání na vhodného spolulezce si krátím popolézáním na kratších cestách, výlety do Oaklandu a San Franciska a sháněním nových dveří k mé Toyotě po vrakovističích. Když se občas zatáhne a na Tuolumne Meadows přiší, dole v Yosemiteckém údolí naopak vychladnou rozpálené plotny a dají se lézt nejrůznější dámské vychutnávačky za 5.7 až 5.9 (5 až 6 UIAA), například šestidélkové Braille Book na Higher Cathedral Rock, nebo Nutcracker na Manure Pile Buttress. Pro lezení na dómech na Tuolumne Meadows se pro změnu seznamuji s rtuťovitou učitelkou středního věku ze Sacramento. Přesvědčuje mě mimo jiné do cesty Great White Book na Stately Pleasure Dome. Je tam sice psaný „runout“, ale je to jen za 5.6, tak mě přece nerozhodí nějaký ten „delší úsek bez jistěny“. Až na třetí délce zjišťuji, že delším úsekem se myslí přesně čtyřicet metrů od štandu ke štandu.

Po tomto zážitku ve mně dozrálo konečné rozhodnutí. Následující den vyrážím v šest patnáct od jezera Saddlebag Lake jen s malým batůžkem s lezečkami a osmimilimetrovým lanem. Pro sólo na Mt. Conness jsem si vybral Severní hranu, která by měla být obtížnostně na stejné úrovni jako západní, ale má tu výhodu, že lezení na ní začíná dvojím slaněním, takže má člověk pocit, že se nemůže vrátit. Nástup vede nádherným údolím plným azurových jezer, ohraničeným vlevo již zmíněným východním hřebenem Mt. Conness, vpravo svahy North Peaku. Cesta ubíhá s lehkou zátěží mnohem rychleji, po dvou hodinách jsem na vlastní hraně, která začíná mírným hřebenem spojujícím oba štíty, později se stáčí více k jihu a začíná se zdvihát a zubatit. Expozice je i tady úžasná, přímo pod nohama mám pár set metrů vzduchu a pak velké sněhovisko vzosně zvané ledovec Mt. Conness. Žula je nádherně pevná a lezení přece jen o malinko lehčí než na Cathedral Peak, takže na vrcholu jsem už v půl dvanácté. Dost vážně uvažuji o „double“, jdu se dokonce podívat pod Západní hranu, ale kde se vzaly tu se vzaly, na nebi najednou začínají jezdit těžké černé vagóny – co asi vezou? Vzpomenu si na příhodu z předminulého týdne, kdy blesk uhořel do čerpací stanice na Tuolumne Meadows, až se zakouřilo z pokladen. Odpolední bouřky tu jsou častým jevem a zpravidla začínají ve dvě odpoledne, takže otáčím. Nakonec měl vlak

tentokrát zpoždění, první kapky dopadají na mou hlavu až sto metrů od auta.

Konec svého působení jsem dostal chuť zakončit něčím odjištěným. Volba padla na „Normálku“ na Fairview Dome. Je to cesta uváděná ve výběru padesáti klasických výstupů v Sierra Nevadě, vedoucí na nejvyšší dóm v oblasti Tuolumne Meadows. Obtížnost 5.9, čili asi 6 UIAA, devět délek klasické žuly, patnáctiminutový nástup, pohodový sestup. Délky jsou navíc poctivé, šedesátimetrové lano na většině z nich sotva stačí. Na první délce sice spolulezkyňě hudruje, že neumí žáby, pak se je ale učí a dál už v tutových spárách chrochtáme oba. Lepší tečku za celým zážitkem asi nešlo udělat.

INFORMACE

Umístění

Yosemitský národní park je na každé mapě Kalifornie. Ze San Franciska jezdí přímo do Yosemite Valley autobus a je i vlakové spojení. Obě varianty vyjdou zhruba na 40 dolarů za jednu jízdu. Z údolí jezdí na Tuolumne Meadows jednou denně autobus za 15 USD. Pokud je k dispozici auto, nejkratší cesta z oblasti San Franciska vede po dálnici č. 120. Poslední levný benzin mají v Oakdale, cestou doporučuji naladit 104,1 FM.

Počasí

Sezóna na Tuolumne Meadows trvá zpravidla od června do října, ale v závislosti na sněhových podmínkách může být kratší. Nejstabilnější počasí bývá na podzim a také v červnu, kdy jsou výhodou i nejdelší dny, ale náladu může trochu kazit množství komárů. V letních měsících bývá nejtepleji, ale nejsou neobvyklé odpolední bouřky.

Kempování

Pro lezení na Tuolumne Meadows není výhodné spát ve slavném Camp 4 v Yosemitském údolí, protože cesta tam a zpátky zabere dohromady tři hodiny. V oblasti je několik kempů v cenovém rozmezí od sedmi do osmnácti dolarů za den a za skupinu. Většinou je na nich zavedený čtrnáctidenní limit. Existuje však i „česká varianta“ – ve Wilderness office lze požádat o „wilderness permit“, který opravňuje ke kempování ve volné přírodě (minimálně snad míli od silnice), nebo v tzv. „backpacker's campgrounds“, které na rozdíl od volné přírody nabízejí železně medvěduvzdorné boxy na potraviny. Jeden z těchto kempů se nachází u jezera May Lake pouhou 1,2 míle od auta. Tento kemp je sice zamýšlen jako průchozí stanice pro turisty na několikadenních výletech, zůstávat tam déle však není podle správců parku v rozporu s žádným předpisem. Na rozdíl od „normálních“ kempů zde není žádný časový limit a zmíněný permit je ZADARMO.

Odpočinkové dny

Kromě Yosemitského údolí, kam se určitě chce podívat každý, jsem našel překvapivě hodně zajímavých míst na východ od Tuolumne Meadows podél dálnice č. 395. Od severu k jihu to jsou namátkou:

Ghosttown Bodie – vylištěné bývalé hornické městečko, dnes město duchů.

Mono Lake – jezero s pozoruhodnými geologickými útvary tzv. tuffa.

Mammoth Lakes – v tomto městečku doporučuji zejména pekárnu Schat s Café, kde se mi podařilo sehnat jediný dobrý chléb. Navíc tu mají vždy výborné den staré koláče balené po čtyřech za pouhý dolar. Nedoporučuji návštěvu Devil's Postpiles, platí se tam vstupné a naše Panská skála je hezčí.

Horké prameny – pár minut na jih od Mammoth Lakes se nacházejí bazénky plněné horkou vodou z minerálních pramenů, vhodné k sestě po namáhavém dni.

Owens River Gorge – rozsáhlá skalkařská oblast severně od Bishopu. I v parném létě se na dně hlubokého kaňonu vždycky najde dost cest ve stínu.

Happy Boulders – světová boulderingová oblast u Bishopu

Literatura

Na místě je k sehnání jen průvodce s ná-

zvem Rock Climbs of Tuolumne Meadows od Dona Reida a Chrise Falkensteina, Chockstone Press. Ten se však cestám horského charakteru věnuje jen okrajově. Proto dále uvádím popis nástupů, přičemž určitě není od věci koupit si i mapu oblasti. Další průvodce snad k sehnání na Internetu jsou:

Sierra Classics: 100 best climbs in the High Sierra, John Moynier and Claude Fiddler,

The High Sierra: Peaks, Passes and Trails, R. J. Secor.

Cesty

Cathedral Peak

Jihovýchodní hrana je v průvodci zmíněna a je tam i popis přístupu (cca 1,5 hodiny). Východiskem je začátek turistické cesty k jezerům Cathedral Lakes, ze které se po asi deseti minutách chůze odděluje doleva neznačená cesta. Po této cestě sledujeme potok Budd Creek a asi po hodině se nám objeví Cathedral Peak po pravé ruce. Jihovýchodní hrana je z tohoto pohledu přímo na horizontu (na levé straně kopce). Pokud jde o cestu samotnou, směr je jednoznačný a je jedno, kterým zářezem se nastoupí. Sestup je nejprve sláněním na sever, poté kousek pěšky a další sláněním od kosodřeviny. Teprve na schůdném terénu uhne do prava, překročíme severovýchodní hřeben a suti pokračujeme východním, později jihovýchod-

ním, směrem zpět pod stáječící se stěnu. Jedno lano na slánění stačí. Další pěknou cestou na Cathedral Peak je Západní pilíř na výraznou věžičku Eichhorn Pinnacle za 5.10b.

Matthes Crest

Nástup trvá minimálně tři hodiny. První část nástupové cesty je stejná jako na Cathedral Peak. Po hodině chůze však neuhýbáme doprava, ale pokračujeme na jih podél Budd Creek, dále strání strmě vzhůru až do plochého sedla mezi útvary Echo Peaks a Cockscomb, odkud je Matthes Crest pěkně vidět. Nacházíme se výškově jen kousek pod úrovní vrcholu Cathedral Peak. Na jih spadá ze sedla dolů několik roklí, sestupujeme nejlevější z nich. Přitom je možné natraverzovat doleva na severní konec hřebene a nechat tam přebytečnou zátěž. Po sestupu do doliny obcházíme Mathess Crest zprava po jeho západní straně až na jižní cíp, kde cesta začíná dvoudélkovým výšvihem. Výšvihem vede na hřeben několik možných variant, já jsem lezl co nejvíce vpravo, ale všechny možnosti asi budou rovnocenné. Co se týče sestupu, severní část hřebene přechází plynule do chodeckého terénu, ze kterého nás čeká opět výstup do sedla mezi Cockscombem a Echo Peaks. Pokud se však rozhodnete pro slánění z vrcholu severní věže do doliny, je lepší mít s sebou dvě lana a slánit nejprve do sedla mezi oběma hlavními věžemi.

Mt. Conness – Severní hrana

Od Saddlebag Lake sledujeme turistickou cestu, která obchází toto jezero zleva a později Greenstone Lake zprava. Za tímto jezerem uhneme z cesty doleva a pokračujeme dolinou podél Conness Lakes, přičemž se držíme vpravo. V závěru doliny nastoupáme do jižních svahů North Peak, odkud natraverzujeme přímo na začátek hrany. Nástup trvá cca dvě hodiny. Sestup: Z vrcholové hlavy vede výraznější pěšina na jih na tzv. Conness plató. Z plató je potřeba dostat se na táhlý východní hřeben, který ohraničuje nástupovou dolinu, najít jej ovšem není nejjednodušší. Sledujeme levý okraj plató a začneme sestupovat, až když pod sebou přestaneme vidět ledovec. Místo bývá označeno dvěma mužíky. Dále sestup pokračuje podél východního hřebene po jeho pravé (jižní) straně. Postupně se od hrany hřebene vzdaluje, aby se na ni připojil zpět až v místě, kde hřeben přechází v zarostlou planinu. Odtud hřeben pokračuje zvedající se hlavou. Nejvýhodnější sestup z tohoto místa je uhnout prudce doleva a mírně ukloněným suťoviskem sestoupit přímo k Greenstone Lake. Pokud ovšem máme auto u kempu Sawmill Campground (viz následující cesta), je lepší uhnout travnatými stráněmi doprava.

Mt. Conness – Západní hrana

Pro tuto cestu je nejlepším východiskem

Sawmill Campground, i když nástup východním hřebenem od Saddlebag Lake je prý také používaný. V obou případech počítejte s dobou nástupu asi tři a půl hodiny. Z kempu vede široká výrazná cesta až ke dřevěné boudě patřící Carnegie institutu. Hned za kempem ale cesta přichází k potoku, kde se odděluje několik pěšin doprava podél potoka vzhůru. Tyto pěšiny jsou zavádějící – správná cesta jde brodem přes potok a poté na chvíli uhýbá prudce doleva, podél potoka dolů. Za institutem je cesta podstatně méně znatelná a postupně se ztrácí. Vede dlouhou dolinou, která se na konci stáčí mírně doleva a je ohraničená vysokými stěnami. Směřujeme do samého závěru doliny, dále doleva (na jih) strmě vzhůru do nevýrazné štěrbiny, která umožňuje průstup na Conness plató. Ze štěrbiny směřujeme doprava šikmo vzhůru k západnímu okraji plató, ze kterého je již vidět mohutná jihozápadní stěna Mt. Conness. Z plató sestupujeme pod stěnu žlabem označeným mužíkem (pozor – nesestupovat žlabem, na jehož dno není vidět) a posuti obcházíme jihozápadní stěnu, ve které se nachází slavná Harding Route, původně hákovačka přežená nedlouho poté, co Harding vylezl Nos na El Capitan. Nyní jde čistě za pouhých 5.10c a je to prý jeden z nejhezčích čistě lezených „big wallů“. Samotná Západní hrana (5.6) ohraničuje jihozápadní stěnu zleva. Prvních několik délek začíná mírně vlevo od paty hrany kterýmkoli ze systému pravých koutů, poté se cesta spojuje s hranou a ukloněnějším, ale exponovaným terénem pokračuje na vrchol.

Některé další doporučené (většinou dobře zajištěné) lehčí vícedélkové cesty Tuolumne Meadows:

5.6 Lumbert Dome – Northwest Books

5.7 Stately Pleasure Dome – West Country

5.9 Fairview Dome – Regular Route, Daff Dome – West Crack, Lumbert Dome – Cry in Time Again,

5.10a Eichhorn Pinnacle – West Pillar (lze lézt i variantou za 5.9)

5.10b Third Pillar (někdy uváděn jako „Third Pillar of Mt. Dana“)- Regular Route

Yosemite Valley:

5.6 Manure Pile Buttress – After Six, Five Open Books – Munginella

5.7 Royal Arches – The Royal Arches Route

5.8 Manure Pile Buttress – Nutcracker, Higher Cathedral Rock – Braille Book (nechcete-li lézt variantu za 5.10c, je dobré vzít si friend velikosti 5)

5.9 El Capitan – East Buttress, Higher Cathedral Spire – Regular Route, Reed s Pinnacle – Reg. Route, Higher Cathedral Rock – Northeast Buttress (i tady se hodí pětipalcový kamarád).

text: Martin Masat

foto: M. Masat (str. 13) + P. Pechowicz

Rákiton?

Je začátek srpna a tudíž nejstálější počasí. A opravdu, stabilně prší, i když se zdá, že se to vyvrbí. Z odpolední kofeinové siesty mě vytrhne návštěva kamaráda (alespoň si to myslí, chudák) Stoupy.

„A já, nová Montoška, já se mrknu jo? Hele, píšou vo Rätikonu, nějaký děcka bez hlav či řezy. A vidíš, náký hlavy by sem potřeboval.“

To jo, děcek běhá po dvorku hodně, ale Stoupa naštěstí touží po hlavách měděných a hliníkových, po americku kuprhedy či aluhedy. Tak jo, nějaký uděláme, hlavně, když mě k tomu bude Stoupa kibicovat, to pak půjde samo. Zatím, co se snažím, si Stoupa (mimo jiné reprezentant) prohlíží fotky v Montaně a přitom dělá, že čte. To se pak není čemu divit, že tam nenajde nic o horách, pravda, kromě toho Rätikonu a rozpravy s Igorem, přesto, že do hor jezdí tolik lidí. Nebo snad ne? Také mi to připomnělo „kýbl“ z nějakého minulého čísla, kde kdosi chtěl za svoje čtyři pětky čist či vidět to, támhle to a ještě něco navíc, třeba pár facek.

Hlavy jsou hotovy a Stoupa konečně vypadl – najednou spěchá, že prý jedou do jakéhosi Bergelu či co. Já se mohu dál věnovat vystydlému kafi a oplatkům, které mně tehletem reprezentant nestačil sníst. Dívám se na obálku „čtverky“ a přemýšlím, z jakého místa je to focený. Hledám führera, listuji a helemese: Höhenfeuer, vedoucí na věž Schijenzahn. To jsem chtěl, ale nedostal a ani neviděl. Za to jsme viděli, ba i vylezli jiné věci.

Jedno hezké odpoledne se u nejmenovaného meganákupního centra (nechť nám všichni antiglobalisti a živly jim podobné prominou) snažíme někam zamachlovat vše, z čeho kulišácky vykukuje kus krávy, tu

Foto: P. Nesvadba

zase kus vola. Je totiž začátek prázdnin a naši milí jižní sousedé se opět rozhodli dělat na hranicích dusno. Potvora salám loveckej se ve spacáku nějak šprajcl a ten teď nejde sbalit. Rychle přemotat a vše je v pořádku. Nakonec se ukázalo, že ten šaškec kolem byl zbytečný.

Z Rakušáků v Mikulově máme strach, proto projíždíme naší krásnou krajinou až do Železné Rudy. Rätikon vyhmátneme za východu slunce.

„A hele, támhle je to a to, támhle zase tamto a divé, divé, hošánku, vidíš tamto?“ No jo, jako když jste někde poprvé, čumíte jak tele na nová vrata a nevíte, kam dřív skočit či alespoň poposkočit. Na to, že tu měla být ještě dvě auta krajanů z Brna, je tu celkem prázdno. No, až na dva borce z Plzně a prý, že s „tém naším Tomancem máme něco udělat“. Hm. Tento den bereme jako takovej poloodpočinkáč, proto musíme opatrně, abychom se náhodou nestrhalí. S Tomíkem jdeme pokusit Kasamu, kluci jdou nevíme na co. Z uctivé vzdálenosti na nás popiskují svišti, ovšem žádný se neodvážá nám zkrátit cestu. Kasama je velice hezká, odpolední cesta, z kteréžto dobrý pocit je umocněn stěnovým plechovým lahváčkem. Seshora pozorujeme prohánějící se sviště, kteří svojí velikostí a obezitou připomínají dobře živená vietnamská prasátka.

Pod skalou jsme co by jeden zadupal a za další chvíli na již obydleném (po týdnu vybydleném) parkovišti. Robert s Vítou si nevzali kovárnu, tudíž nemohli dodělat projekt, do kterého našli. Navíc jim prý kulať a vykutálení svišti vyžahli dvě pívka, co měli zamachlovaný ve sněhu. Zkrátka takovej den blbec.

Z výletu na Kamejk (či snad Rovniště?) máme doporučenou routu Galadriel. Cesta je to vsutku pěkná, i když v druhé délce nějaký uličník „zmizel“ dvě plakety z nejtů. Nebo to snad byla kavka Kocanda? Sestup opět v pohodě slaněm. Teda kromě toho prvního, kdy rozmotávám úžasný chumel ze dvou půlek (jako lan). 40 minut nerydrásajícího rozmotávání a: „Ták, hezky srovnat a šup to dólů. ..ča!“ Kdosi mně nedávno říkal, že se suk daleko od konce nemůže udělat, že jde vždy o šikovně či spíše nešikovně protáhlou smyčku. Pána múdreho bych chtěl v tu chvíli dostat do ruk. Suk to nebyl obyčejný, krásná osmička to byla a metr od půlky. „Ták, hezky srovnat a šup to dólů.“ Tentokrát už bez zaváhání. Klekání se už sice prohání pod stěnami, ale s podchlazeným radečkem se jí nemusíme bát. V klídku a už za tmy se vydáváme dolů, přičemž potkáváme kamarády s čelovkami. Prý o nás měli strach, srabi.

Ráno raničko svítí sluníčko. Bukalky, vedené moudrou kozou, pravidelně okolo de-

váté špacírujou na pastvu, lezcíci zase okolo jedenácté do stěn. S Dlóhysem si dáváme restovanej den a popoháníme každého, kdo ještě nepeláší na nástup, že aby náhodou nezatměli. Stoupa poté, co včera vystrašil čtyři délky v Amarcordu, má dneska ulejškový sklony, ale povinnosti ke sponzorům spolu s jeho budoucí manželkou Monikou, ho ženou do dalších skvělých výkonů. V kempu je krásně čisto a klídek. Na obloze si však daly dostaveníčko všechny odstíny šedé a černé. Hlavně nad „Kirchšpicema“ se zdá být nějak dusno. Po dvou hodinách začínáme ze vznášedla pozorovat nadávající, či už skoro nemluvíci postavičky. Z auta radši nevylézáme, to abychom nechytli pár facek od závistivých promočenců. Pokřikování o tom, že ten dešť byl dneska jasnej, si také necháme pro sebe. Zítřka je, jak je. Odpočívají všichni.

Den poté. Ráno se honí mraky a: „to prej se rozfouká“. Většina dvojek vyráží do stěn, ovšem brzo po obědě jsou skoro všichni zpět. Skoro. Nevím jak Míša, ale Pavlík si umínil dosáhnout vrcholu za každou cenu (rozumí se té „Kirchšpice“, nebo snad...?) Prší, hřmí a kdo ví co ještě, ale ti dva „lezú vpřed, spatky ni krok“. Ono by jim to ani s jedním lanem moc nešlo. Na rozdíl od nás ulejšků měli možnost vidět velice vzácný úkaz. Totiž jak dešťovka vymílá všechny ty dobře se držící hřebíčky a žlábký. K nezaplacení!

Kilometry kubický vypršívší se vody dávají naději, že alespoň půl dne nepadne ani kapka, tak jdeme na „Malýho Džoua“. Takový štek vedoucí do sedla. Kluci jdou na „Desjů“, další štek vedoucí rovněž do sedla. Hezké rozptýlení na dvě tři hodky.

Rozlezení a odpočatí jsme až až. Je třeba vzhlízet k vyšším cílům, navíc Intifáda se jeví lezitelně až vylezitelně v rozumném stylu. Po čtyřech délkách kulinářského lezení začíná vrtat červík sestupák. Neradí, ale přece, otáčíme a po hodce opět v autě vychutnáváme příchod našich zmoklých kamarádů. Kamerlander totiž, jakmile zjistí přítomnost kohokoliv v okolí jeho zatím „záefovaného“ díla „WO-GU“, nechá od místních meteorologů pokazit počasí. Co ho to stojí, vím, ale vám to nepovím.

Ráno raničko nesvítí sluníčko a nás to už začíná zlobit. Jdeme se alespoň mrknout na již zmiňovanou Schijenzahn. A jak už jsem poznamenal, Hohenfeuer jsme nelezli a věž ani neviděli. Spíše jsme ji tušili až kdesi za dalším hřebenem – ty vzdálenosti v horách asi fakt klamou. Další den se pomalu balíme, a že jako zajedeme na nějaký věhlasný výstup do Dolomit. Krámy napakovaný, lidí naskákaný na místech a ... a nic. Ani to pověstné škytnutí. Flašinet vysál baterečku dokonale, přesto, že jsme o tom občas mlu-

vili, že jako musíme dávat bacha, abychom odjeli. Po pěti hodinách pobíhání a lomení rukama nakonec přece odjedeme. V noci konečně uléháme obklopeni tím správně rozbitým dolomitem.

Ráno však špatěnka počasí hatí mé plány na průstup věhlasnou cestou na ještě věhlasnější kopec. Nastálou překerní situaci řešíme krabicovým tříchlappovým víniskem a arampikátořením na skalkách Cinque Torri. Po bohatýrském večírku se rá-

Dlöhys leze „Malej Džoua“ 7
Foto: Vilda

no počasí trochu vyvrbí a hned je znát, že je sobota a že jsme na oblíbeném místě všech populizajících bengálců. Ne vždy je ovšem pohodička. Pod stěnou procházejí tři holčičky, šatičky, každá v baťůžku po panence. Nad nimi straší v celkem rozbité pasáži borec a nebojí se ani tak náhlého přemístění svého já o pár metrů níže, jako spíše události, která by následovala po jeho vyspání se. A rodiče? Nadšení velehorskou scénérií pozorují s ještě větším nadšením lezce bojujícího přímo nad jejich ratolestmi. To je na facku.

Ale pryč od katastrofických scénářů, přesto doufám, že se již minule zmiňovaný a dnes již pomale kultovní Krtkův skropřeskok objeví na těchto stránkách, třeba jako fotoseriál.

No nic. A jakže vlastně bylo v Rätikonu? Víc, než dobře. Krajinka super, lezení ještě lepší, jištění – oč si kdo koleduje. Jinak je tu stále škaredě a stojí to za prd. Být vámi, tak sem v životě nejedu. Alespoň tu bude klídek.

Čágo v Rätikonu i všude jinde:

Vilém Pavelka

s a r d e g n a

Když jsem minulý rok trávil 14 dní u Středozemního moře povalováním se na plážích ostrova Sardinia, koupil jsem si před odjezdem fotografickou publikaci s názvem *Bella Plaga di Sardegna* (Nejkrásnější pláže Sardinie). Listoval jsem kýčovitými fotkami, až jsem se zastavil na jedné stránce, kde byla vyfocena krásná písčitá pláž. Co mě však zaujalo ještě víc, byla ohromná nádherná věž, tyčící se přímo nad pláží. V popisu k obrázku stálo: věž Aguglia v zálivu Cala Goloritze. V dalším textu se pravilo, že pokud budou mít okolojdoucí turisté štěstí, mohou vidět na věži horolezce zdolávající tuto obtížnou skalní jehlu. To stačilo k tomu, abych věděl, kde budu trávit příští dovolenou. Poté co se několikrát změnila sestava lidí ochotných k takové akci, jsme se konečně začátkem července nasoukali do jedné felicie krátké a jedné dlouhé, na střechu přišroubovali vysokolitrážní autoboxy, místo airbagů se hermeticky obložili bagáží na tři týdny a vyjeli směrem na jih. Za otrávených pohledů rakouských celníků jsme vcelku lehce provezli 10 kg masových konzerv, něco štanglí salámu, dostatek piva, a tak již nic nebránilo noční jízdě směr přístav Livorno.

A teď tedy něco zkušeností z lezení na Sardinii. Nejvhodnějším lezeckým obdobím na Sardinii, která má 200 – 230 slunečných dní v roce, je jaro a podzim. Lézt se dá i během června a července, tehdy je však již nutné le-

zení plánovat podle toho, kdy se jednotlivé lezecké sektory nacházejí ve stínu. Asi nejméně vhodným obdobím je srpen. V tento měsíc vypuká v Itálii prázdninové šílenství a dálnice se neprodyšně ucpou lavinou automobilů směřujících k moři. Ceny trajektů, ubytování a dalších služeb stoupají do astronomických výšek, teploty jsou značně vysoké, takže veškerý pohyb se omezuje jen na plavání v moři.

Nejpoužívanější spojení na Sardinii je trajektem z přístavu Livorno, kam lze dojet po trase Wien, Villach, Tarvizio, Venezia, Bologna, Firenze. Na cestu dlouhou cca 1000 km je dobré počítat s časem okolo 14 hodin. Zvláště problematický je úsek úzké frekventované dálnice z Bologny do Firenze, který bývá často ucpán kamiony, a tak dojezd na poslední chvíli do přístavu Livorno může být pěkný nervák. Z přístavu vyplouvá několik lodních společností, ale nejfrekventovanější jsou: Moby Lines a Sardinia&Corsica Ferries. V nejlevnějších mimovikendových tarifech se při plně obsazeném autě pohybovala cena zpátečního lístku na osobu kolem 3.200 Kč.

Po desetihodinové plavbě, zpestřené někdy pořádnými vlnami (to když se vám podaří s trajektem trefit do období kdy na 2 – 3 dny přijde od západu vítr Mistral), zahlédnete na obzoru 500 metrů vysoký vápenecový ostrov Tavolara, který je vstupní bra-

nou na Sardinii do přístavu Olbia. Město založili Féničané, později bylo v moci Kartaginců a Římanů. V období římském zde byl postaven několikakilometrový akvadukt pro termální lázně.

Jakmile se nám podaří se vymotat z přístavního chaosu můžeme konečně zamířit do některé lezecké oblasti, které se nacházejí po celé Sardinii. Asi nejhodnotnější a nejkrásnější je východ a jihovýchod ostrova.

Cala Gonone

Tato oblast leží 100 km jižně od přístavu Olbia v nádherném zálivu Orosei, kde se přímo od moře zvedají hory národního parku Genargentu až do výšky 1.600 m. V Cala Gonone je pouze jeden drahý čtyřhvězdičkový camp (16.000 – 26.000 ITL osoba/noc). Doporučuji nechat dojednat ubytování osobu něžného pohlaví, dá se pak dosáhnout slevy až 15 %. Ale ani 4 hvězdičky a vysoké ceny nejsou ve zdejších podmínkách zárukou

Pepíno Nežerka na vrcholu věže Aguglia

luxusu. Turecké záchody a fronty na sprchu jsou krutou realitou. Poněvadž je kemp umístěn v samotném městečku Cala Gonone, je třeba se chodit koupat na nepříliš romantickou městskou pláž nebo několik minut dojíždět na podstatně pěknější pláže po pobřeží. Alternativou je ubytování ve vnitrozemí v 5 km vzdáleném městečku Dorgali, případně ve 20 km vzdálených levnějších kempech s cenami 10 – 15.000 ITL za noc. Volné táboření se moc netoleruje, ale mimo hlavní sezónu by to neměl být problém.

Hlavním lezeckým sektorem oblasti Cala Gonone je sektor Poltrona, který se tyčí přímo nad kempem. Výškou 200 m a šedými stěnami připomíná rozříznuté hrdlo trychtýře. Leze se pouze po kolmých nebo více či méně položených plotnách na tření a po mělkých miskách a lištách. V celém kotli je asi 60 cest obtížnosti 5b až 7b, ale převážná vět-

tvůrce nových cest zde čeká nekonečné množství ještě neprobádaných linií od 20m převisů typu Višňové až po dobrodružné vícedélkové lezení. Všechny stávající cesty jsou velmi dobře zajištěny, stačí pouze značné množství expresek.

Baunei

Oblast najdete na okraji již zmiňovaného zálivu Orosei, asi 50 km jižně od Cala Gonone. Dostanete se sem po vyhlídkové panoramatické silnici SS 125, která z Cala Gonone šplhá od moře přes národní park Genargentu do sedla v 1000 m, aby následně klesala v serpentínách k moři do Baunei. Výhodnější ubytování než ve vyprahlém horském městečku Baunei, je v 5 km vzdáleném přímořském St. Maria Navarrese, kde se přímo u moře na pláži nalézají dva levnější stinné kempy – bezhvězdičkový MareBlu (8.000 ITL/osoba, 8.000/ITL stan a 2.000/ITL auto) a dvouhvězdičkový Solo Mare. Rozdíl mezi nimi jsme nenašli. Všude záchody typu „turek“, neregulovatelná horká sprcha, avšak čisto. Pro toho, kdo hledá jen jednodélkové cesty, je v oblasti Baunei pouze málo významný sektor Campo dei Miracoli s asi deseti lezitelnými cestami obtížnosti 5b až 7c výhradně plotnového charakteru. Tento handicap je vyvážen lezeckou atmosférou se šplouchajícím mořem, volně se pasoucími kozami a polodivokými prasaty. Místní prasata jsou asi po celý rok odkázána pouze na konzumaci kamení, proto nedoporučuji nechávat jídlo v autě. Jsou značně vynalézavá a při dobývání se do aut jsou schopna z vašeho čerstvě metalizovaného naleštěného miláčka udělat slušně špinavou a poškrábanou ojetinu.

Do sektoru Campo dei Miracoli se dostanete odbočkou pod vesnicí Baunei ve směru na vyhlídku Pedra Longa. Právě na vyhlídkovou věž Pedra Longa vzniklo poslední dobou několik nových cest všech obtížností. Podíváte-li se pak od Pedra Longa směrem na sever, udeří vás do očí obrovská 400 m vysoká stěna Punta Giraladini zvedající se přímo z moře. Touto stěnou vede několik cest obtížnosti 7a. Jedná se většinou o 6 – 12 délek lezení srovnatelného s cestami v Dolomitách.

Hlavním tahákem oblasti Baunei je však na všech pohlednicích zobrazená a obdivovaná věž Punta Goloritze (Aguglia). Tato 160 metrů vysoká dominanta stojí na začátku zálivu Orosei v zátocce Cala Goloritzé. Dostat se sem je možné za značnou sumu lodí nebo pěšky od pevniny. Při přístupu od pevniny je třeba dojet do Baunei, zde odbočit směr restaurant Golgo a po 10 km úzké asfaltky zaparkovat na náhorní planině Golgo mezi volně se pasoucími osly, ovci a kozami. Odtud dojdete za hodinku po dobře značené

Věž Aguglia s vyznačenou cestou „Il Soffio di Baco“, 160m, 7a

šina cest se pohybuje mezi stupni 6a až 6c. Na své si přijdou především milovníci pohodového lezení v působivém amfiteátru s výhledy na moře. Vyhlášenou cestou je 4délková „Deutche wall 6c“ (s variantou 6b nebo 7a) vedoucí přes největší plotny až na samotný vrchol kotle.

Vyznavači kolmých až převislých atletických cest musí do menších sektorů Cala Fuili nebo Biddiriscottai, kde jsou cesty obtížnosti 6a až 8a. Tyto sektory leží, spolu s dalšími méně významnými sektory, podél pobřeží na obě strany od Cala Gonone. Například v sektoru v zálivu Cala Luna pak lezete přímo na pláži pod dohledem zvědavých rekreatů. Po slanění stačí udělat pár kroků a koupete se ve zdejší neuvěřitelně křišťálové vodě. Na

cestě kolem obrovských korkových dubů dolů k moři.

Na věž vede v současné době 5 cest obtížnosti 6b+ až 7b. Nejvíce ležená je klasická normálka „Sinfonia dei mulini a vento 6b+“. Po prvních dvou poněkud rozlámaných délkách, kde přijde vhod sada vklíněnců a smyčky, následují ještě čtyři další délky v nádherné, dobře zajištěné kompaktní skále. Délky

Sektor II Castello, oblast Jerzu

se spárami na sokola se střídají s plotnami na tření, vše je umocněno nepopsatelným pohledem na celý záliv Orosei pod sebou, se všemi barvami modré, které jen může moře vykouzlit. Poslední délky je možno kombinovat s jinými vzájemně se křížujícími cestami. Po slanění je odměnou koupel na malé romantické písčité pláži Cala Goloritzé přímo pod věží. Koho by již omrzelo lezení, může se vydat do okolí na některou z nádherných pláží a trekinkových tras. Tak jako na celé Sardinii, tak zvláště zde platí, že čím je horší přístupová cesta, tím je pláž pěknější. Zdejší kamenité cesty jsou náročnou zkouškou pro auta i řidiče a naše Škody Felicie se po nich pohybovaly jen s největšími obtížemi. Proto pokaždé, když se asfaltka změní v kamenitou šotolinu, zvažte možnosti svoje a svého auta. Některé cesty jsou vhodné spíše pro teréňáky, ale ani to nebrání domorodcům, aby ve svých mnohdy značně nabouraných ojetinách nezdolávali tyto cesty systémem „on sight nebo smrt“. Alespoň jsem se utvrdil v názoru, že ojetinu z Itálie bych si nikdy nekoupil.

Jerzu

Oblast leží asi 30 km ve vnitrozemí JV od Baunei. Skály se tyčí nad stejnojmenným městečkem Jerzu a zde už na člověka dýchaná atmosféra pravé, turistickým ruchem ještě tolik nepoznamenané, Sardinie. Po příjezdu do Jerzu je třeba odbočit směr sedlo Perdasdefogu a po výjezdu nad městečko na náhorní planinu, asi po 3 km odbočit doleva ke kostelu St. Antonio. Zde mezi zbytky neobydlených baráků a borovicových hájů se dá kempovat. Voda teče ze dvou pump u kostela, které místní používají jako myčku na auta. Občas prostřílené dopravní značky a nepřístupně se tvářící domorodci jsou znakem sardinské hrdosti a nezávislosti. Jak jsme ale při jednom seznamovacím večírku s místňáky zjistili, opak je pravdou. Sardiňané jsou velmi přátelští a vstřícní lidé a jejich čerstvě vychlazené místní pivo zcela zvítězilo nad našimi již značně zteplalými gambribrusy. Poté, co zjistili, že jsme krajané jejich milovaného Pablo Nedveda, protáhla se diskuse, vedená spíše posunkovou řečí, dlouho do noci. Nicméně pravidlo nenechávat v zaparkovaném autě cenné věci je v těchto končinách samozřejmostí.

Všechny lezecké sektory jsou před vámi jako na dlani. Nejoblíbenější je sektor II Castello, kde je asi 70 cest obtížnosti 5c až 8a převážně po kolmých nebo mírně převíslejších plotnách, hranách a koutech v maximální délce 30 m. Pro zkušenější jsou sektory Palazzo d'Inverno a Isola del tesoro, kde je asi 60 těžkých cest od obtížnosti 6c a výše. Opět se jedná o kolmé až mírně převísle plotny, hrany a kouty. V této oblasti, která je už vlastně necelých 400 km od břehů Afriky, je zvláště v létě ohromné horko a např. v červenci se zde dalo lézt pouze dopoledne, kdy byly sektory ve stínu.

Capo Testa

Pojedete-li na nejsevernější výběžek Sardinie Capo Testa z Jerzu, doporučuji navštívit ve vnitrozemí u města Nuoro vesnici banditů Orgosolo, která se ve světě proslavila svými malbami na zdi – muráles. Značná část města je pomalována protiitalskými, antikapitalistickými a rádobyekologickými malbami, před nimiž by se naši čeští sprejeři propadli hanbou. Mezi malbami muráles posedávají před hospodami zarputile se tvářící domorodci a vytvářejí tak nepřátelskou atmosféru města. Otázkou je, zda tak nečiní již jen pro udržení určitého image města, coby lákadla na senzacechtivé turisty, kteří projíždějí městem za bezpečnými skly klimatizovaného autobusu a zuřivě se snaží vyfotit co největší počet muráles.

Další raritou je pak návštěva přístavu Portu Cervo u Smaragdového pobřeží na SZ ost-

rova. Toto milionářské letoviště je naopak obrazem luxusu, povrchní módy a kýče. V tomto oblíbeném útulku hollywoodských hvězd a italských zbohatlíků není problém zaplatit za noc v hotelu i 1000 USD a místo krámků s keramikou jsou tu butiky všech světových módních salonů.

Na samotný poloostrov Capo Testa se dostaneme přes městečko Santa Teresa di Galurra. Město založené Féničany leží v nadmořské výšce 40 m.n.m, má 3.800 obyvatel a pomalu se propadá. Historický střed města má dvě náměstí, z nichž se šachovnicově rozbíhají ulice. Z náměstí vede cesta k mysu, kde je pozůstatek pevnosti a věž Longosardo ze 16. stol., jedna z největších věží postavených ve španělském věku. Ze zdejšího přístavu Cuntessa také odplouvají trajekty na Korsiku do Bonifacia. Šípky směr Capo Testa nás vyvedou přes střed města a po 5 km zaparkujeme na konci slepé silnice před historickým pobřežním majákem na nejsevernějším výběžku Sardinie. Celý poloostrov je tvořen obrovskými, větrem vymodelovanými balvany, které nabízejí nekonečně mnoho boulderingových možností. Klasické jištěné cesty jsou v několika lokalitách po celém poloostrově, ale nejoblíbenější je oblast hned u parkoviště vpravo. Je zde asi 30 vynýtaných cest obtížnosti 5b až 7c, které vedou buď po hladkých plotnách na tření, spárami nebo přes hluboké větrem vymodelované díry, připomínající obrácené záchodové mísy. O dřívější přítomnosti Čechů svědčí název pěkné cesty Cecoslovacchia.

Kdo má už dost lezení, může se zrekreatovat na nedalekých malebných chráněných ostrovech La Maddalena a Caprera, na které se dostane trajektem z přístavu Palau.

Na celém ostrově La Maddalena jsou jen dva nepřilíh komfortní kempy, zato ceny za noc jsou na úrovni – 20.000 – 26.000 ITL. Ceny v apartmánech jsou pak ještě mnohonásobně vyšší. Po obvodu ostrovů La Maddalena a Caprera jsou rozmístěny kouzelné malé pláže s jemným bílým pískem a křišťálovou vodou, lákající ke koupání. Na ostrově Caprera je opět nutné zvážit možnosti svého auta, protože asfaltové silnice zde neexistují.

Pobyt na Sardinii je možné zkombinovat s návštěvou nedalekého ostrova Korsika, kde například jen oblast sedla Bavella poskytuje možnosti lezení na celé prázdniny.

Text a foto: Jan Smolík
jan.smolik@seznam.cz

Literatura:

Pietra di Luna

autor: Maurizio Oviglia

Gennargentu Ultimo Paradiso

autor: Maurizio Oviglia

Letní Meteora

Sedím si tak na písku u kruhu a dobírám Martinu. Už se těším, jak slaníme k „Tošovákovi“ na pivo a guláš. Kruh vyblíží bytelně, jenom ten písek je nějak divný. Vypadá spíš jako svislá oblázková pláž nebo bramborová stráň. No jo, jsme přece v Meteore, dolů dvě a vzhůru tři lanové délky. A na ten guláš v Adršpachu to máme nejmíň tři dny cesty. Ale po pořádku.

Meteora je našinci známá atraktivní turistická a lezecká oblast ležící ve středním Řecku poblíž městečka Kalampaka (Kalambaka). Jak potvrzují zápisy ve vrcholových knížkách, je přes svou odlehlost a nadvládu německých lezců také častým cílem českých, moravských i slovenských vyznavačů vertikál.

Motivováni titulní fotografií Montany (3/96) z dílny Heinze Zaka a vyzbrojeni informacemi ze stejného zdroje (Montana 6/94) jsme jednoho červencového rána, ne dbaje varování znalců, naskočili do kamionu směr Sofie a snad i Soluň. Výzbroj ve vykrmených rancích čítá, mimo potápěčských brýlí a šnorchlu, 60m lana, několik smyc a expresek, sedáky a lezečky. Teda doufám, že čítá, na sbalení jsme měli jen několik hodin. V kapse máme každý 100 USD.

Trochu nám vrtá hlavou, co ve vrcholícím létě v Řecku polezeme, když podle dostupných informací jsou nejčilejšími obdobími lezecké aktivity jaro a podzim. Zima je poměrně deštivá (výše „sněživá“!) a léto rozpaluje jižní stráně do nelezitelných teplot. Osmdesát metrů lana je prý nezbytnost pro bezpečný sestup. Po třídní cestě Balkánem sbíráme odvahu k lezení během pobytu u moře. Denní maxima se pohybují okolo 40°C a přežít poledne se dá jen ve stínu. Po týdnu povalování konečně vyrážíme ke skalám. Se stopováním kupodivu nemáme problémy a třemi stopy se dostáváme z přístavního Volosu do Kalampaky. Skály

Věže Meteory budi respekt. Vlevo klášter Rousanou, vpravo nejvyšší „Svatý duch“ (250m)

Spindel (Vřeteno), sen pískařů

působí impozantně. Z turisty přečpaného městečka utíkáme do blízké vesnice Kastraki. Potkáváme starší německy mluvící horolezce (dá se lézt i v létě!) Obhlížíme terén a ubytováváme se v „Kempu Vrachos“ (Skály).

První lezecký den začíná dramaticky. Bez průvodce si vybírám věž působící vedle zdejších dominant velmi skromně. Nýty mne vedou pětkovou plotnou na stanoviš-

tě. Druhá délka je převislá a solí (bramborí?). Pod vrcholem horor kulminuje. Poslední nýt se šklebí hluboko dole. Zoufale tisknu pravačkou keřík síly tužky a vše ostatní v plotně se drolí. I jinak spolehlivé díry po vypadaných „bramborách“ se okamžitě rozpadají! Tak tak zvládám paniku a dolézám za viklající se valoun. Vrcholová knížka prozrazuje jméno věže:

Falus, obtížnost 7+!

Připadám si asi jako Josef Janeba ve třicátých letech v Adršpachu. Knížka je deset let stará, psaná německy a my jsme první Češi na vrcholu. Slanění ze smyčky za keřík obnovuje „milé“ pískařské zvyky. No tohle! Snad je to jinde lepší.

Spindel (Vřeteno) je asi 50 m vysoká skalní jehla –sen každého pískaře. Ano to je ta věž z titulních stránek lezeckých časopisů. Navečer, po prohlídce starobylého kláštera, stoupáme k jehle. Od severovýchodu (ve stínu) vede na jehlu cesta (Kieselroulette). Dvě délky nás vedou na vrchol. Skála je pevná a obtížnost poměrně přiměřená (7+). Tahle

Všechny popsané cesty lze díky severní, východní nebo západní expozici zdolávat i v létě (navečer nebo dopoledne). Rozhodně je moudré vyhnout se lezení na slunci mezi 12. a 16. hodinou. Z uvedených věží lze bezpečně slanit se 60 m lanem. V bramborišti jsou občas problémy s hledáním nýtů a některé cesty vyžadují jištění vklíněnci (nebo uzly). Skála je až na drobné výjimky překvapivě kompaktní, nežere prsty jako písek a určitě potrénujete především stisky obličů brambor. Stěny oživuje množství živočichů počínaje krkavci a orly neustále kroužícími nad hlavami lezců i turistů a konče ještěrka-

cesta je lahůdka. Z vršku pozorujeme zapadající slunce i neskutečný stín věže na vedlejší masivu. Jižní stěnou Vřetene stoupají dvě cesty (Seidener Faden, 7- a Via Scorpion, 6+A1 nebo 8+/9-). Slanění se jimi dá na dvakrát i s naší šedesátkou, ale musíme si pomoci vydatným kyvadlem. Věž je všude převislá!

V dalších čtyřech dnech zdoláváme postupně tvrdým OS nemaje průvodce:

Monifels, „západní pilíř“ 6+, 65 m, pěkný rajbas, nahoře rozvaliny kláštera se studnou, sl. 30 m.

Katzenkirche, Sachsendreier 6+/7-, 40 m, klasika s prvním nýtem dost vysoko, sl. 30 m.

Fluchtlink, 6+A0 nebo 8, 40 m, sportovní cesta (OS mi tu nevyšlo, takže AF).

Wiesenwachter, Schartenkante 6-, 10 m, krátká „dvounýtovka“ na dorážení, sl. 10 m.

Heiliger Geist, Traumpfeiler 5+, 250 m, nádherná trochu morálová klasika na impozantní věž, sl. 4x 20 m, sestup podél zvláštního skalního kostelíka, některé délky lze spojit.

Bulataturm, Dir. Ostersucken 7-, 200 m, trochu nelogická cesta se závěrečným bonbónkem, sl. 8 a 30 m.

mi, plchy či netopýry obývajících pukliny i vysoko nad zemí. V jednom šestkovém místě jsem musel ve vratké pozici z klíčového sokolíku snad pět minut vyhánět odhodlaného vrápence, který by mě jinak jistojistě pokousal. Naštěstí to odnesla jenom smyčka a já mohl dolézt ke kruhu s naprosto odvařeným předloktím.

V průběhu devadesátých let vzniklo v Meteore velké množství nových často náročných sportovních cest, které zachycuje druhý díl lezeckého průvodce. Starší cesty namnoze klasického ražení naleznete v díle prvním. Pokud pro vás budou obě dílka poněkud drahá, lze zajít pro radu či obkreslit náčrty v místním Alpine Clubu. Každé Po a Ut je otevřena klubovna na návsi u kostela ve vesničce Kastraki.

Kontakt a info z místních zdrojů:

AC_Kalampaka@yahoo.gr, Snic
Cenové relace v Recku (srpen 2001): Pivo: 30–40 Kč, Chleba 500–1000 g: 15–30 Kč, Špagety 500g: 15–20 Kč, Rajčata 1000 g: 30 Kč, Camp (Vrachos) 2 os + stan 300 Kč/noc, Trajekt Igoumenitsa Brindisi (deck): 55 DM/os, 150 DM 2 os + auto

Text a foto: Dalibor „Moták“ Motl

VÝLET DO ALP

Cíl: Alpy

Výsledek:

■ Marmolada, „přímo za nosem“, dost do kopce...

■ Cima Presanella (3.558 m), pravá část severní stěny, G. Faustinelli, R. Maculotti, led do 60°.

■ Gran Zebru (3.851 m), severovýchodní stěna, Brigatti-Zangelmi, led do 65°, jedna z nejhezčích Alpských stěn.

Jednou zjara mě tak nějak napadlo, že jsem ještě nikdy nic nevylezl v horách. V červnu dávám v práci výpověď a druhý den vyrážím...

Moje první ceste vedla na Grossglockner, vylézt si proslulý Pallavicinirinne. Samozřejmě jedu stopem. Po první noci, strávené v hotelu v Salzburgu (ne, že bych měl peníze na tříhvězdičkový hotel, ale takovéhle pozvání se neodmítá) dorážím k Franz Josefs Höhe. Jsou asi tři hodiny odpoledne. Sleduju severovýchodní stěnu Grossglockneru a přemýšlím, kde by asi mohl být ten Pallaviciniho žlab. Scházím dolů na ledovec Pasterze, to jde ještě v sandálech. Na ledovci vybaluju celý bágel a oblékám suché triko a duplexy. V kraťasech a v plastových botkách si připadám jak slon. Jdu ve stopách tří Rakušanů, kteří jsou navázaní a ten první pořád někam padá. Už byl aspoň dvakrát po pás ve vodě nebo spíš v ledové tříšti (blbec). Přitom šlape do míst, kde je evidentně vidět, že by tam mohl zaplout. Druzí dva ho vždycky vytáhnou a jdou do další louže. Skvěle se bavím, nadávám jak v gestapáckém filmu.

Cestou po ledovci potkávám dva lezce ze Slovenska. Ukazují mi, kde že je ten žlab a říkají, že ještě zítra bude pěkně a pak se to má kazit. Děkuju jim a jdu pod ten žlab. Na moréně vedle ledovce vařím vydatnou večeři a ještě před západem slunce jdu spát. Budíka nastavuji na čtyři hodiny, ale nevím jestli se překonám...

Budím se už ve tři. Nebe čisté, samá hvězda. To je ideální! Pospím si ještě do zazvonění budíku a vyrazím. Jenomže zároveň s budíkem mě budí kapky vody. Zalézám do žďáráku a spím dál. V pět hodin pořád prší a je to stejné až do desíti. Všechno rychle balím a odcházím zpátky k Franz Josefs Höhe. Už na ledovci si všímám trousících se rozespálých a hlavně vytočených lidí. Čím blíž k chatě, tím je jich víc, někteří na lyžích, někteří pěšky ale všichni v dešti. Zástup na schodech nahoru připomíná smuteční pochod.

U chaty pod garážemi přebaluju věci a přemýšlím, kde to usuším. Nevím na jakou horu bych mohl teď jet. Na mapě mi padnul do oka kopec, který není daleko a je po cestě do Alp. Je to Monte Cristallo, hned za Toblachem. Vzpomínám si na něž z častých zájezdů do Dolomit. Pod jeho severní stranu přijíží-

dím asi ve dvě odpoledne a jsou vidět nádherné vysněžené žlábků. Končí však ve stropu mraků, takže jedu dál.

Dalších pár aut mě dovezlo do Aleghe pod skoro dvoukilometrovou západní stěnou Civetty. Leje jako z konve, a pak, je tam na mě moc kamene a málo sněhu. Už pomalu nevím, co dělat. Nakonec se rozhoduju jet na Passo di Fedaia k Marmoladě. V hrůzné bouřce, s vidinou zatažených zítřků ulehám do rozestavěné stanice lanovky vedle hotelu Fedaia.

Budím se až v devět hodin a venku je docela pěkně. Vařím jídlo a schovávám přebytečné věci. Plánuju lehkou túru do vysněženého žlábků, který je vidět přímo ze stanice. Beru jenom pikle, mačky, vaříč a ešus. Nastupuji strmým sněhovým polem hned od přehrady, po pravé straně prostředního skalního hřebínku. Je asi deset hodin. Traverzuji podél skal až ke žlabu, kterým se škrábu nahoru. Slunce smaží naplno a sníh je pěkně mokrej. Kdo mohl čekat, že ráno bude pěkně?! Dolézám na hřebínek a přemýšlím co dál. V dálce vidím mrňavý lidičky jak se sá-pou na vrchol Marmolady. Může to být tak tři a půl kilometru napříč celým ledovcem.

Vyhrává delší varianta a slézám z hřebínku na ledovec. Po dvou hodinách stojím v kuloáru pod vrcholovým křížem. Ti, co jsem viděl lézt nahoru, začínají sestupovat. S těmi prvními prohodím pár slov, je to zájezd odněkud z Francie. Všichni lezli nahoru pravou stranou kuloáru, asi tři délky po skále a pak asi 400 metrů po hřebínku. Já jsem si vyhlédl vysněžený žlábek vedoucí přímo pod vrcholový kříž. Jediným problémem byla velká trhlina přímo pod žlabem, kterou jsem musel složitě oblézt zprava. Pak už jen hodka krásného strmého žlabu, nejprudší část odhaduju asi na 65°. Jen kdyby ten sníh nebyl tak mokřý, s firmem to nemá nic společného. Frantíci se zatím srotili pod žlabem a celý výstup sledují. Začalo drobně chumelit, ale dolů pořád vidím. Vždy, když se zastavím kvůli focení nebo pití, Frantíci volají jestli jsem OK a tak, jinak pořvávají „alé čechia, alé, aléé...“

Po hodině, asi ve čtyři hodiny odpoledne, dolézám přímo k patě vrcholového kříže a pod sebou slyším Frantíky jak tleskají...

Udělal mi to dobře, ale jinak mně bylo příšerně. Vrcholové foto, zalézám do bivakové chaty a vařím polévku. Venku se zatím zatahlo a začlo hustě sněžit. Trochu jsem to přehnal a když jsem snědl třetinu ešusu, běžím to ven vyklopit. Je mi hrozně špatně. Chvilí čekám a zkouším jíst dál. Konečně to ve mně zůstalo. Balím věci, do rukou místo piklů hůlky a běžím po hřebínku dolů. V dešti dobíhám k horní stanici lanovky. Lanovkář mě celou dobu sledoval dalekohledem a chválí, ale lanovka už je chiuso, tak musím jít dolů pěšky. Mrholení se mění v dešť a já konečně pře-

lézám plot do lanovky. Nevím čím jsem, bolí mě hlava a nohy.

Po pěti dnech popojždění v dešti už toho mám dost a jedu do tepla. Kousek pod Bolzanem potkávám kamaráda Kamila Vítku z Police, který tu pracuje. Nechávám u něho nepotřebné věci a jedu relaxovat do Arca a na Gardu. Tam potkávám Čechy a po pár vylezených cestách v Massone narážíme sud Velkopopovického piva. Ráno mně je blbě a taky zjišťuju, že jsem kompletně spálený skoro všude. Přes den jsem se tak akorát v příšerném vedru doplácá zpátky ke Kamilovi.

Ráno jdu na stopa opět s těžkým ruksakem. Už to ale není tak hrozné, poslal jsem domů pár věcí – lano, kladivocepín, smyce, karabiny, skoby, kecky a další zbytečnosti. Cíl – severní stěna Presanelly (3.558 m), „pravá část severní stěny, G. Faustinelli, R. Maculotti, led do 65°, podle okamžitých podmínek“.

Na Passo di Tonale přijíždím až v 6 hodin odpoledne a zjišťuju, že je rif. Denza zavřená kvůli přestavbě. Nevadí, snad je tam bivak. Taky mně tam domorodec řekl, že rychleji se tam dostanu z lokality Stavel, takže zpátky. Vystupuji na křižovatce a studuji nádhernou severní stěnu Presanelly. Sestupuji do hlubokého údolí nad vesničkou Vermiglio a pak tři a půl hodiny na Denzu. Nevěřím, že to můžu stihnout. Z údolí stoupám prudce serpentinami po kamenité cestě a, ... Auto! Už jsem stopnul vlak i letadlo, to by bylo abych se nesvezl! Auto zastavuje samo. Házím ruksak na korbu a lezu za ním. Řidič kouká, co to provádím, a že ať si jdu sednout dovnitř. Aha, tady nejsme v Rusku, nejsou tu zvyklí jezdit na korbě. Uvnitř už je pět lidí a já se k nim musel nacpat, na korbě by mně bylo líp, vytroubové! Jsou to Italové a taky jdou do severní stěny. Po hodině jízdy cesta končí. Dál musíme pěšky. Beru ruksak a vyrazím první. Volají na mě, že se uvidíme na vrcholu. To bych taky rád...

O půl desáté dorážím k Denze a hledám bivak. Aha, je za barákem. Je to malá chajda, no, malá, dvacet lidí se pohodlně vyspí. Už je tam švýcarský párek skialpinistů a dva Amíci. Piju vodu z potoka a jím müsli. Jdu spát, ale začínám z té studené vody hrozně kašlat.

Budíček o půl čtvrté není příjemnej. Všichni už jsou na nohou a vaří. Ve čtyři, když vstávám, už odcházejí – vím, že sám budu rychlejší. Je to nádherný pohled, když v noci člověk vidí jen bílou siluetu ohromné ledové stěny a pod ní řetízek sedmi světylek. Ta světylka jsou oproti té stěně neuvěřitelně malá.

Beru dva pikle, mačky, hůlky, vaříč, ešus s instantní polívkou. Příjemně lehkej bág! Čeká mě nepřilíš dlouhej nástup pod stěnu. Začíná vycházet slunce a první paprsky se začínají opírat do severovýchodního hřebenu. Všichni ti, co šli přede mnou lezou levou část

severní stěny, na kterou už praží. Po hodině a půl už je to mokrá. Já budu tak do deseti hodin ve stínu, takže nemám kam spěchat. Po hodině se konečně dostávám do strmýho. Nejdříve musím na slunce, oblézt okrajovou trhlínu. Pak dlouhý traverz doleva, pěkně do chládku. Leze se nalevo od ohromného visutého ledovce. Pěkně z něj fičí vítr, ale já jsem většinou v závětrí. Po dvou hodinách lezení mě začínají chytat křeče do lýtek, nejsem na to zvyklý. Musím odpočívat, taky mizerná aklimatizace se na tom podepsala. Po sto metrech vždycky vykopat plošinku a na chvíli se postavit na paty. Necítím prsty u nohou, po takovém odpočinku začnou vždycky aspoň brnět. Okolo se začíná objevovat skála, a firm se místy začíná měnit v led. Z vrcholové převěje tu a tam kus upadne, musím koukat pořád nahoru. Konečně jsem ve vrcholovém žlabu. Firm je sice tvrdší a strmější, ale cítím se bezpečněji. Vrcholová převěj je taky dobrej oříšek, je to dva metry kolmý a vršek převislej. Snažím se prokopat co nehlouběji. Daří se a vylézám pět metrů od kříže.

Je jasný den, nádnerný výhled a bezvětrí. Vařím a čekám na Italy. Společně se fotíme, třeseme si rukama a jíme. A je mně dobře, pro tenhle pocit to člověk dělá. Ještě chvíli se kocháme výhledem a pak společně sestupujeme.

Druhý den se přesouvám o údolí severnějc, do pohoří Ortles. Chci vylézt severní stěnu Gran Zebru, která je jednou z nejhezčích alpských stěn. Přespávám v Suldenu, největším lyžařském středisku Ortleru. Mám celý den na to, abych se vyškřábal na Hintegrathutte (2.661 m.n.m.). Za tři hodiny jsem tam. Každou chvíli je ze stěny slyšet hroznej rachot, ale nevím kudy to lítá, jsem od stěny dost daleko – nástup bude dlouhý. Natahuju budíka na 3:30.

Ráno do budíku, vstávám a zjišťuju, že je půl pátý, safra, to je pozdě, zase jsem zaspal! Ke stěně je to hrozně daleko. Nástupy cest jsou v ohromném kotli, do kterého nevím, jak se dostat. Nalézám asi dva dny staré stopy, tak se jich držím. Traverz ve strmém firmu vylézu do úzkého žlabku a končí na hřebínku. Opravdu končí! Saffra, kam teď? Dvoje stopy vedou sem, žádná zpět, musí to jít! A už to vidím, no nazdar! Asi deset metrů mírně převislé stěny a v ní úzký komín končící převisem. Váhám, jestli se nevrátím, nemám lano ani sedák, natož skoby. Komín je dost roztrhanej, takže chytů je relativně dost, ale tím, jak taje přes den sníh, teče tam tudy voda, a teď z toho je asi centimetr tenká glazura. Je to dost zdoluhavý, piklem omlátit led na každým chytu... nic moc, pěkně jsem se vybál. Ale už je hej, jdu po ledovci, asi 300 m strmě přes velkou trhlínu a jsem pod nástupem. První třetina stěny je zatím ve stínu, ale dlouho to asi nevydrží. Bude to humus. Začíná

padat kousky ledu a doufám, že nepoletí větší. Tím, že je hodně sněhu, jsou některé úseky strmé skoro 85°, zejména výlez na pilíř asi v první třetině stěny. Tím, že jsem hledal stín, postupně odtraverzovávám z cesty doprava, tam je sníh sice strmější, ale tvrdší. Je to o kousek delší cesta než na Presanelle, ale únava vykonává své, často odpočívám. Místy se dá i fotit. Konečně nad sebou vidím převěj, ale co se to děje? Něco na mě padá! Je to dobrý, lavina to není, je to lano na konci s karabinou. Nahoře huláká člověk nějakým cizím jazykem, asi ať se cvaknu. Nemám do čeho. Lezu dál a karabina se posunuje mým tempem. Konečně dolézám na vršek, kde je nějaký Francouz a diví se, že nemám sedák. Jsou tu tři a chtěli sjet na lyžích cestou Minnigerode, která vede ještě víc vlevo. Při pohledu z převěje je to odradilo, ani se nedívám. Přesto, už touto cestou sjel H. Holzer v roce 1971.

Vrcholové foto, je taky pěkně vidět severní stěna Presanelly, kterou jsem lezl před třemi dny. Vařím tradiční vrcholovou polívku a připravuju se na dlouhý sestup. Je to strašný, fuj! Na slunci je strašný vedro. Většina jde sjet po botách, už jsem vypiloval techniku a jede to docela rychle. Příště беру lyže. Už si to chci zkrátit na protější morénu, když vtom najednou rána, rozhodím rychle hůlkama do stran a už letím! Bylo to sice kousiček (když vyskočím, vidím z trhlíny ven), ale srdce mám v kalhotkách. Pak už jen dvě hodiny střídavě do kopce a z kopce a docházím zpátky na Hintegrathute. Jsou asi tři hodiny odpoledne a já jsem úplně mrtvej. Do večera suším věci a pro změnu jím a spím.

A co teď třeba severní stěna Matterhornu? Je to jasný, vyrazím. Je to dost daleko, jedu to dva dny.

V Zermattu leje jak z konve a je nesnesitelné dusno. Obloha se na chvíli trhá a já poprvé na vlastní kukadla vidím krále hor – Matterhorn. Vršek je zahalený v mracích. Zase začíná přšet a já po nakoupení jídla vyrazím na Hörnli Hütte. V dešti a chumelení tam přicházím za tmy. Chata je zavřená, ale z boku jde do okna žebřík. V noci nemůžu spát. Vstávám asi v pět. A dost! Jedu domů. Jak jsem řekl, tak se stalo a druhý večer ležím doma ve vaně. Někdy příště, pane králi.

Tak takhle nějak vypadal můj první (doufám že ne poslední) výpad do světa hor, sněhu a ledu...

Libor Jenka

Chamonix

Konečně v Chamonix. Parťák, s kterým se dá něco vážného vylézt. Nadrženej jak stepní koza. A leje. Záchodky jsou našťěstí záchranou na tutovku. Prostě klasika.

Na domě horských vůdců druhý den visí bezva předpověď na dalších pět dní, ale nahore napadlo přes noc třicet čísel nového sněhu. V našem rozhodnutí jít na Jorassy to ale mění jediné. Místo na Walkera a cestu Gabbarou-Bouvard (k níž mimo jiné nemůžeme sehnat náskres už přes dva roky a nemají ho ani v Chamonix, cesta je údajně bez opakování) dáme pokus na No Siestě. Mí-

xová cesta, tam nebude sníh vadit. McIntyre vlevo má prý vynikající podmínky, tak to bude dobré i vedle.

Redukce váhy se zobrazuje především na jídle, skoro to vypadá, že po absolvování tohoto výletu budeme mít ideální skalkařské váhy. Teda já určitě, Honza nevím, protože z jeho 64 kg se skutečně moc shazovat nedá.

V sobotu večer na chatě Leschaux je jasné, že budeme muset ještě den čekat. Chatář je však báječný – od hladu nás zachraňuje za umytí nádobí.

Večeříme s doměním, že se jedná o poslední slušné jídlo na další čtyři dny. Ještě chvíli schrupnout a tanec začíná. Pánská vo-

lenka je jasná – odcházíme na číslo s No Siestou.

O půl páté jsme u okrajové trhliny a Honza načíná první délku této fantastické dvanáct set metrů vysoké stěny. Menší vzrušení proběhne když pode mnou praská sněhový mostek vedoucí do stěny a poslední metr dokončuji přeskokem do strmého ledu. Prostě když se chce i Cliffhanger jde.

Úvodní ledové pole jdeme skoro celé současně, střídáme jen když si potřebujeme trochu odpočnout. V druhé těžší délce si Honza okouší pocity supa nad dolinou a krátce krouží nad štandem, nicméně nakonec se rozhoduje pro využití lana, přece jen – gravitace je bestie. Před jedenáctou jsme na začátku „ledového políčka“ pod monolitem. Nakukujeme do Manitui, Laffailovi cesty, ale hlavně do našeho koutě vlevo od monolitu. Úsměv z dobrého časut nám ztuhl. Bílé fleky v koutě vypadají jako sníh a ne jako led. Nastupujeme do pole a rázem je tu velké překvapení. Žádný led, jen šotolina posypaná sněhem. Snažím se probagrovat výš, nový anti-boot od Raveltiku funguje špičkově, tak se alespoň nedělají bakule. Ale i tak, to co by se normálně lezlo pět minut nám trvá půl hodiny. Při bližším pohledu je jasné, že v koutě není žádný led, jen občasné fleky sněhu. Co teď?

Jít dál, bojovat co nám vystačí jídlo a velmi pravděpodobně nevlézt nebo slanit, dole přebalit a vyrazit na Dru, nebo jinam do skály? Slačujeme, ale tenhle pytel určitě musíme někdy sundat. Využíváme Laffailovi slačáky a za tři hodinky jsme už opět na rovném ledovci, jen poněkud zklamaní. Na Montnvers nám samozřejmě ujždí poslední zubačka, takže do Chamonix se dostáváme až ráno.

Probíráme v průvodci co zbylo z cest na Dru po pádu bloku v pravé části stěny. Žádné zápisy a tvrdá klasifikace nám nejvíce přibližují cestu „Passage Cardiac“. Ten název rozhodl, jde se na věc.

„No Sieste“ Honza v klíčové délce 1. bariéry

Odpoledne jsme znovu na Montnvers a po třecjch hodinách lehkého bloudění i v bivaku pod Dru. Na noc ve stěně se vybavujeme komfortně – do tahačku se toho vleze...

Nad ránem jdou do Hemia asi čtyři dvojky, my se ale skoro hned odpojujeme. Délky ubíhají jedna za druhou, a tak už v poledne jsme na prvním bivaku. Nádherná police s ohrádkou však přišla moc brzy. Na úrovni Dülferovy spáry je perfektní délka po háčcích. Když z nýtu udělám kyvadlo, myslím si že mám vyhráno. Zase omyl! Následuje desetimetrový odlez za dvoucentimetrové

trhací kalendáře na sokolíka. Pak prý lezení není adrenalinový sport!

Kolem druhé jsme na 14. délce, druhý bivak, kde bychom už měli spát. Dáváme menší svačinku a o perfektní zpestření se nám stará drobná Francouzka, která přes naši cestu slaňuje s vůdcem. Vylezli Heminga po zářez a teď mastí dolů.

Natahujeme si aspoň lana na druhý den. Jenže sto dvacet metrů v nádherných spárách máme natažených skoro hned, a tak se rozhodujeme zkusit dorazit celou cestu ještě dnes.

„Kudy to má jít? Mrkni se do nákresu!“

„Je tu spára, tak asi po ní, jeden dlouhý chyt.“

Honzovy pohyby však na dlouhý chyt nevypadají, byť jako zkušený pískař se ve vytlačující širočině drží i těmi nejposlednějšími částmi těla. Kdyby se spára rozhodla, že jí Honza nechutná a vyplivla ho, tak by měl dost času na stopnutí některé z okolo letících helikoptér.

„Dávej!!!!“

„Mám štand!!!!“

A originál cesta přichází zleva, tou vraždou to vůbec nemělo jít. Takže nová varianta za nějakých 7a+, místo dvou délek jedna. No, nekupte to, když je to tak laciný!

Když délku čistím, moc práce nemám. Jištění bylo asi pět kousků na 55 m, a že by byla zrovna štandová...

Smyčky ve slaňáku jsou notně archaické a svědčí o „četných“ opakováních cesty. Nějak na nich chyběl oplet – že by to byl originál po Piolovi?

Dvacet délek ne zrovna lehkého lezení už je cítit, a tak i ta závěrečné šest áčka nejsou zadarmo. Jednadvacátá délka a výš už nemusíme. Stojíme na kraji „Nytše“, velkého sněhoviska na pokraji severní stěny. Cesta končí a začínáme slaňovat. Kdo čeká nějaké mohutné dobrodružství, tak toho zklamá. Tak bezproblémové slánění jsem už dlouho nezapsal. S nastávajícím večerem si na desáté délce vychutnáváme bivak a užíváme si krásný západ slunka. Žáda opřená o stěnu, zalezlí ve spacácích vychutnáváme zážitky uplynulého dne a první vzpomínky na krásnou cestu.

Když přicházíme ve středu dolů do Chamonix, padají první kapky deště. Tak zase někdy příště a nějak jinak. Třeba bude v No Siestě led. A to pak bude sranda!

Zoban

Resumé:

Pointe Pire Joseph

Tonton Daniel ED, 6c, 350 m, OS

Grandess Jorasses

Pokus o „No Siesta“, sláněno po cca 400 m pro špatné podmínky v cestě

Petit Dru

Passage Cardiac ABO-, 7a+/A2, 750 m, 18 délek (originál 21)

Jan Doudlebský, Radek Lienert, (ČHS, TREK SPORT)

Výlet s reprezentantem

Před zhruba třiceti lety dvojice Enrico Mauro a Mirco Minuzzo vyrobila v italských Dolomitech cestu s originálním názvem Direttissima na věž Torre Venezia. Loňského roku připravila obávaná brněnská dvojice D. Janák (dále jen Stoupa) – V. Pavelka (dále už ne) tuto cestu k volnému přelezu a vylezli ji stylem AF. Letos události logicky vyústily v pokus o volný přelez stylem RP.

K tomuto si Stoupa nepřizval nikoho jiného, než mistrovskými tituly ověřeného Toma Mrázka, který se však dva dny před odjezdem omluvil a tak jsem byl do týmu na poslední chvíli nominován já (podobná situace, jako kdybyste chtěli mladého prvotřídního fotbalistu nahradit postarším hráčem okresního přeboru). Náš výlet se odvíjel podle tradičního schématu: sehnat peníze, nakoupit jídlo, nabalit, počkat několik hodin na Stoupu, až se nabalí taky, přečkat osmihodinovou cestu v autě, přespat na parkovišti, vyjít s těžkým batohem, zařezávajícím se do ramen – a způsobujícím destruktivní změny jak v psychice, tak v pohybovém ústrojí – k chatě Vazzoler, vrátit se hned druhý den kvůli špatnému počasí s tímto nechutným imobilním zařízením určeným k týraní horolezců zpět na parkoviště, odjet do Arca, potrénovat na skalkách, vrátit se do Dolomit, opět vynést ten odporný předmět k chatě Vazzoler, roztrdit a nabalit materiál na druhý den, natáhnout si budík na hodinu, kdy normální lidé spí, nasnídat se, dojít pod nástup a...

Zde se vzdám schematičnosti a uchýlím se k detailnějšímu popisu událostí. První tři délky (II-V) lezeme paralelně, abychom získali čas. Natahuju ještě jednu lehkou délku a štanduju u věžičky, kde se předskalí mění v kolmo převislou stěnu, znamenající poměrně slušné lezecké obtíže. Zde také začíná řada vrтанých skob, pomocí kterých se prvovýstupci probíjeli 12 dnů touto stěnou a nevědomky tak připravili superlinii pro volný přelez. První těžší délku nastupuje Stoupa a už po pár metrech získává od skály první kamený suvenýr, následkem čehož míří i s ním do údolí. Stoupa v letu našťestí míjí štandovací věžičku a zdá se, že kromě faktu, že si dnes nebude moci vyplnit okénko slušné mluvy, zůstává jeho psychika neotřesená.

Druhý pokus se vyvíjí už nepoměrně lépe a na štandu Stoupa hodnotí délku jako 8-.

Následují dvě sedmičkové délky, při jejichž přelezu nezažijeme ani žádné drama, ani žádnou veselou příhodu. Zato při pohledu na další délku se zdá, že o výše uvedené nebude nouze. Délka začíná asi patnáctimetrovou odbočkou z přímého směru prvovýstupců, kde chlapi loni osadili čtyři nýty a podle slov Stoupy je umístili na jediná čtyři místa, která při zbežném ohmatání nevykazovala pohyb. Podle toho vypadá také můj postup vzhůru: „Stoupo, dávej bacha,“ udělám krok, rukou osahám další chyt, když nedrží odešlu do doliny, když jakž tak drží – „Stoupo, dávej bacha!“ a tak pořád dokola, až po patnácti metrech stojím v no handu v původní linii.

Zde můžu zaštrandovat, čímž by vznikla krátká, asi sedmičková délka – v tomto případě by bylo možná lepší ignorovat UIAA stupnici a užít slovního hodnocení, například: „Docela slušně zajištěný kamenolom s nevelkými chytami, protože kdo má v tom strachu poznat jestli se zrovna přehraboval v sedm mínusce nebo v sem plusce,“ – nebo pokračovat (při silném tření lana) do dalšího místa, kde by se dal udělat poměrně logický štand. Řešíme to šalamounsky. Nechá váme se spustit, vycvakávám expresky pod sebou a pokračuji dál s lanem lehkým jako čerstvý pyl na motýlích křídlech. Několik nepří-

liš těžkých kroků mě přivádí pod převis, kde se mnou vymyšlený postup: madlo – madlo – koza (nepotkal jsem domácí zvíře) – dírka (ani mladou italskou turistku) – díra (ba ani její starší kolegyni) – lišta – bočák – velkej bočák, daří převést do praxe bočák – ulomenej bočák – smutný pohled na velkej bočák – neodkladný pád...

Poměrně rychle si tedy vymyslím nový způsob překonání převisu přes lištu a poměrně rychle ji ulamuju taky. Po nezbytném „vyfakování“ všeho a všech od počasí (do stěny začíná nepříjemně svítit) až po výrobce těchhle mizernejch chytů, nalézám další řešení olámané tajenky zvané převis. Nechávám se spustit, stahuji lano a zkouším to dvakrát neúspěšně na PP, načež zjišťuji, že sil mi nepřibývá, ba přesně naopak a že RK („jojo“) je taky hezký styl a při dalších pokusech už lano ani nestahuji. Konečně tedy asi naposedmé doskakují do velkého bočáku a opatrně dolézám ke štandu, kde horní délku nad no handem hodnotím za 8+/9–,

Torre Venezia, Direttissima

což by mohlo se spodní rozlámanou partií hodit tak 9–. Stoupa to dohání za mou a chystá se na zlatý hřeb dnešního programu – kolmo převislou stěnkou, zakončenou opět převisem. Při prvním pokusu, pamatuje si z minulého roku obtíže, pouze rekognoskuje terén a secvičuje kroky, sem tam něco očistí, sem tam uloupne, sem tam si zanáčává. Druhý pokus už jde naostro, ale po pár metrech padá, protože nedoskočil chyt, do kterého doskočit měl. Zato třetí pokus se vyvíjí nepoměrně lépe.

Stoupa překonává několika dynamickými skoky kolmo převislou stěnkou a dostává se do převisu, kde se pohybuje svými typickými dlouhými tahy. Tlačím ho navrch očima a zdá se, že to pomáhá. Prostřednictvím několika akrobatických triků a gymnastických kousků se dostává do vytouženého madla, kde zůstává na chvíli bohatýrsky viset

za jednu ruku (je to pravý reprezentant) a už je jasné, že má vyhráno. Po rutinním dolezu mu už zbývá jen délku označit devátým stupněm.

Každá z posledních délek nám zabrala minimálně hodinu a půl, takže nás začíná tlačit čas. Následující sedmminusková délka nás sice přivádí na velkou polici, kde by se dalo bivakovat, ale tuto alternativu si, se vzpomínkou na všechny předchozí bivaky, necháváme až jako poslední nouzové řešení.

Stoupa se vydává do boje s další sedmičkovou délkou a potom se já pokouším „onsajtovat“ navazující délku, ale výsledkem je jen vysedávání u každé druhé skoby. Ruce mě bolí až ke kolenům, břicha prstů reagují podrážděně na každý kontakt se skálou. Potřeboval bych si asi tak dva dny odpočínout, ale zapadající slunce možnost odočinku vylučuje. Tak se rozhodujeme, že štěstí zkusí Stoupa. Je to chlapík trénovaný, a když mu ještě za RP nebo PP přelez slibuju pět brigádnických hodin na jejich budoucí haciendě, neodolá a na druhý pokus i tuto osmpluskovou délku zdolává. Při přelezu poslední těžší délky (8–) působí Stoupa dojmem, že ji má z loňska nacvičenou. S tmou v patách natahuji ještě jednu pětku a Stoupa stěnu doráží dvojkovým dolezem. Je posekáno. Zase jednou vyhráli naši.

Noční sestup při čelovkách je již jen rutinní záležitostí a pivo na našem tábořišti zaslouženou odměnou. Naši kolegové ve zbrani – Vilda s Bačou zatím počítají na nedalekém Torre Trieste z bivaku hvězdičky a my máme na starosti již jen přemítat o tom, zda si zasloužíme i ta jejich piva...

Závěrem se sluší poděkovat firmám Singing Rock, Triop, Alpinus, Lanex – Bolatice, SunSport Brno a ČHS za materiálovou podporu a našim dvěma přítelkyním za to, že nás pouští do hor i když tuší, že si za to nový boty nekoupí.

Resumé:

Torre Venezia (skupina Civetta), cesta Direttissima Mauro–Minuzo VI A3,

■ 1., PP“ přeledení: D. Janák – M. Drašar, 22.7.01, RP 9 UIAA – 5. a 8. délka vylezeny RK (jojo), 9. (nejtěžší) a 12. délka vylezeny PP, ostatní délky vylezeny OS nebo RP.

■ štandy nejsou vždy dělány shodně s prvovýstupci, ale v duchu logiky volného lezení v místě možného odpočinku mezi těžkými pasážemi v no hand restu.

■ cesta nabízí, kromě nejtěžších dvou délek – které tvoří velké vylámané převisy typu TreCime – lezení v pěkné a pevné skále s velkými nároky na vytrvalost. Je dobře jištěna případně jistitelná.

■ materiál pro opakování: 20 expresek, čoky, friendly, smyčky.

Torre Trieste, Cassinova cesta (VI A2), volně 7 UIAA,

■ OS: V. Pavelka – P. Vrtík, 22.7.01

■ pěkné lezení v pevné skále

■ materiál: čoky, friendly, smyčky, 12 expresek

Text: Michal Drašar
Foto: archiv D. Janáka

Je nás moc (jako lidí). Za chvíli se už možná nevejdem na naši matičku zem, začínáme si zavazet ve městě, mezi městy, na vesnici ale i občas v horách. Dříve se tradovaly takové dvě základní „ikony“ v životě alpinisty, které „charakterizovaly“ jeho životní styl: Boj s nemilosrdnou přírodou (dle Baja tzv „obcovanie so živly“) a tzv. přátelství na laně (třeba J. Kugy). S tím jak se setkává v horách čím dál tím více lidí, těžko říct, zda bude mít tento jev blíže k tomu prvnímu fenoménu (ikoně) – tedy „boji“ o své místo na slunci, nebo to bude jen jiná rovina „přátelství“ (řekněme raději vztahu) mezi lezci, které spojuje něco jiného než 2 x 8,5 mm po 50 metrech nylonu.

Následující příhoda je čistě subjektivní pocit, vycházející z reálné příhody a týká se lezení (tedy ne ufonů nebo pejsků).

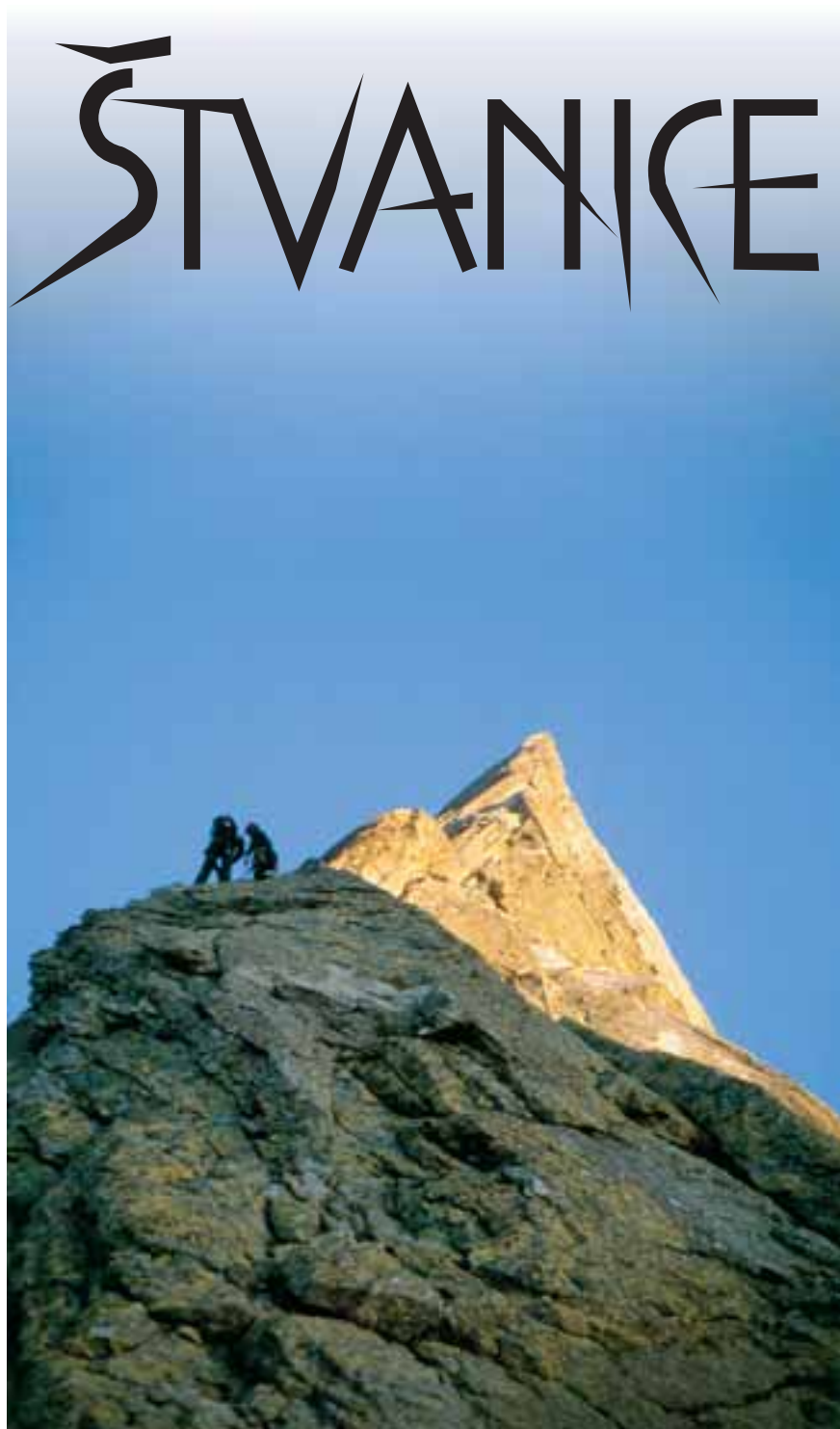
Ranní šero se začalo ředit prvními paprsky vstávajícího slunce. Mírně udýchán jsem opatrně vykoukl z pozarohu. Neopatrným přešlápnutím mi pod nohama zaskřípala suť. Nevěřil jsem tomu, ale stál tam. Okamžitě se otočil a zbystřil pozornost. Uviděl mě. Zavětřil, ohrnul pysky a z útrobu se mu jako vzdálená ozvěna vydralo zlověstné mručení. Překvapením mu blýsklo bělmo. Doposud se domníval, že je tu sám a první. Zlověstně se nahrbil jako by se připravoval ke skoku a zarýl drápy zadních běhů do štěrků. Zamrazilo mě v zádech, na sucho jsem polkl, ale ovládl se. Přidušeným hlasem, jsem pobídl ke mně klopýtajícího přítele: „Rychle, už jsou tady.“ Chrt mezitím začal nahrbeně přešlapovat ze strany na stranu, jako by se chystal zaútočit. Z dálky dolehlo štěkání a tlumený dusot dalších. Sevřel se mi žaludek, neboť to nebylo tak daleko a vlastně už byli tady. Nervózně a zběsile začali dorážet, bylo otázkou chvilky, kdy se něco přihodí... Nečekal jsem až se přítel srovná a zběsile vyrazil pryč odtud, se snahou udržet alespoň ten malý kousíček překvapení, který dával iluzi jakési převahy. Zběsile jsem pumpoval a klopýtal vpřed. Snad mám správný směr. Za zády mi sílil nenávistný štěkot a vytí, který naplňoval chladný vzduch horského rána. Po padesáti metrech jsem se zastavil – kde je přítel? „Pojď,“ řval jsem vzrušeným a přerývaně udýcháným hlasem v obavě, že mě neuslyší. Po chvíli se vynořil ze zákrutu a chvátal přímo ke mně. Samou radostí, že se nikdo ještě

nevklnil mezi nás, jsem měl chuť jej obejmout. Nebyl čas na přátelská gesta, ve vzduchu bylo něco cítit... Přítel převzal vedení.

Zákrut vyvrhl ty nejběsilější dva, už nebyli tam vzadu, ale obklopili mě a začali dorážet. Chtěl jsem uhnout, ale už tu bylo několik dalších současně. Z posledních sil jsem prorazil sevření a následoval povzbuzujícího přítele. V dalším zákrutu nezbylo než bleskově vydýchnout... Další dva, kterých jsem si před tím nevšimnul, se začali na pohled netečně sunout současně kolem. „Ha, chtějí nás dostat mezi sebe!“, blesklo mi hlavou. Můj druh mezi tím zkoušel odrazit tuto průhlednou lest, naštěstí se tomu prvnímu moc nedařilo získat náskok. Následující příkrý stoupák patřil už jen mně, ostatní „zpenění“ se snažili jej obejít. Marně na mě volali další dva druhové (kteří už byli odespaní, protože chrti je obklopili ze všech stran), že tudy ces-

ta nevede a že tady jsem ztracen. Jen intuice a zbytky důvěry v sebe mi daly vydržet. I přítel, kterému utrhli kus nohavice, volal ať se vrátím. Někde za rohem, kam jsem nedohlédl, jsem slyšel zuřivý štěkot. „Nadbíhají nám!“ Na konci stoupáku se přítel p...l. Málem. Taktak stáhl kalhoty a pohodil to kus bokem. Sotva dokončil, objevil se v zatáčce překvapený „zpenětec“ a pak další. Už méně zuřivě vyštěkl, něco ve smyslu jestli se může připojit. Nebránil jsem mu. S radostí, že intuice nezklamala, jsem opět zrychlil.

Proboha chyba? Špatný směr! Náskok je v čudu. Několika riskantními průskoky se mi to povedlo napravit, ale to už oni neviděli, skryl mě velký balvan na obzoru. Nebyl jsem si ještě jistý, ale začínal jsem tušit, že jim musí dojít dech, že teď se láme chleba. Poté, co jsme se s přítelem zase vystřídali, bylo jasné, že je to tady. Už nás asi nepředstihnou. Srd-

ce mi bušilo až v krku a přidušeně jsem skoro radostně pořvával: „...tak pojdte, hošánkové, pojdte!“

Na nejbližší zatáčka nás sice dostihli, ale už neútočili. Následující koridor jim nedával moc šancí – byl příliš úzký. Pošťekávali nervózně mezi sebou. Přítel a já jsme si oddechli. Začali vychutnávat mezi protějšními vrcholky klíčující slunce a ubíhající cestu. Modrá nad námi se stala zelenou na imaginárním semaforu oblohy. Absolutní přednost.

Po několika „mílích“ jeden z nich začal přátelsky vrtět ocasem. Zkusil jsem na něj opatrně zaštekát. Na dalším předělu jsme se očíchali a společně občas provedli „teritorial pissing“ (značkování). Zbylo i trochu dechu na konverzaci.

Ten starší za mlada pařil s Renátem Casarotim (první zimní sólo Freneyského pilíře a spousta dalších prváčů v Alpách) a tuhle „štvanici“ opakuje každý rok jednou, v řadě asi 22 let. Na to kolik měl jařin (stejně jak já s přítelem dohromady) – dobrej pes! Jeho štěně si mě pamatoval z loňské Marmolady, proto vlastně začal jako první vrtět ocasem.

Dosažený hřeben ukončil konverzaci a my museli začít vyhýbat dalším spřežením. Pak konečně vrchol. Paráda, před dvěma roky mi nebylo dopřáno stanout úplně nahoře. I předevcírem byl vršek pro jiné. Samou radostí jsem zapomněl na útrapy dne, jen někde hluboko pod kůží zůstalo divné vzrušení z přežití štvanice.

Resumé:

Via Cassin (podle prův.: 1 030 m, 33 délek) za 7,5 hodiny (ledovec – vrchol, nezkrácená verze)

P.S.: Lezení v balíku nemusí mít vždy takový hladký průběh, na horolezeckých bestsellerech se však nával stává pravidlem. Pro nás byla cesta od strejdy Cassina náhradní improvizací, protože jsme psychicky nezvládli nástup přes ledovec do „Angličáků“. V případě „bestsellerů“ je lépe se držet stranou hlavních tahů nebo mít připraveno několik jiných objížděk.

text a foto:
Stanislav Štěpánek

Letošní ne příliš zdařilý léto nám asi definitivně odpršelo a s ním i možnost „dobývání“ prachovských věží, věžek a věžiček. I když v tomto dvoutisícímprvním roce nejen jaro, ale ani to zatracený léto lezení na písku moc nepřálo, tak se přece jen na Prachůvku něco dělo. A jak už se v posledních sezónách stává zvykem, mohla za to především dvojice kolínských „škodíčů“ Stříhouna (Vláďa Stříhavka) a Bobra (Honza Mláčovský), kteří každé sušší chvílky využili k nějaké taškařici v jejich druhé domovině. Oba chlapci z Polabských nížin mají letos na svém kontě opět desítky prvovýstupů a také několik sebevražedných přeskoků. Nejvíce jejich nových cest vede na „novotou zářící“ věže, jejichž objevování, zlézání a opatřování slaňáky a vrcholovým zařízením je v současnosti jejich novým a velice prospěšným koníčkem. Jen v oblasti mezi koupalištěm a Laholím objevili pro lezce na 40 nových věžek, z nichž více jak polovinu obouchali slaňáky a kníhami! Slušný výkon našich mladých prachovských stachanovců, který dává jasně za pravdu rozhodnutí VK neotvírat masívy pro prvovýstupy. Vždyť v oblasti kolem Lahole bylo podle nejaktuálnějšího průvodce něco kolem 60ti věží a Stříhoun se svou bandou k nim letos přidal dalších již zmiňovaných čtyřicet! Takže v této západní periferii Prachova je nyní více jak 100 věží a řekl bych, že dá dost práce i největším nadšencům je za jednu sezónu všechny přelézt. Už proto, že jich asi polovinu stejně nenajdou – o některých ví opravdu jen Stříhoun, Bobr a jejich odborný poradce táta Kořas. Ale nechmuřte se, pracuje se na podrobné mapce s novými objekty, i když ani s ní to následovníci Kolíňáků nebudou mít jednoduché. Vždyť najít věžičky jako „Lojzicek“, „Stájník“ či „WC věžička“ je tvrdý bonbónek i pro místní znalce. Přitom na tyto „štětky“ vedou výživné sedmy a osmy! A když už jsme u toho Lojzicka, nechme promluvit samotného „autora“ věže o svém nízkém přeletu nad touto věžkou:

„Tak jsem skočil Lojzicka. To je taková maximálně pět metrů vysoká věžička u Vodnice. Od místa odrazu k doskoku to má 5 metrů. Převýšení je metr. Takže se musíš rozeběhnout, abys to vůbec dolít! V cestě jsou ještě dva smrky, mezi který se musíš trefit a přes který toho Lojzicka vůbec nevidíš! Rozběhnout se musíš trochu do kopce a do zatáčky. Díky delšímu lanu na vzdálenost skoku než je hloubka případného pádu je jištění zbytečné. Je to za 4.“

Ale nejen tyto bohem a lezci zapomenuté prachovské kouty jsou jejich hřištěm. Hrají si dost často i v pořádných stěnách, ba přímo v těch nejpořádnějších. Čerstvě dodělaná, ještě teplá cesta v údolní Čapce je toho důkazem! Z prvního pokusu, kdy stihl jen taktak utemovat borek žvejkačkou, se sláchl dešť, ale o týden později je už nic nezastavilo, a tak vedle Kazalnice je nová „Potkali se u Kolína VIIIa“. Cesta má i s kruhem od Kazalnice čtyři železa. Ize i něco založit, takže přibyla pěkná, logická a na prachovské poměry docela odjištěná cesta. A teď když je Jehla s Čapkou tak pěkně „odhalená“, i cesta velice fotogenická pro turisty. Přijďte ji někdy vyzkoušet a trochu je vyděsit řádnejma „tlamama“ v jedné z nejhezčích stěn Prachova.

No, ale o tomhle jsem původně psát vůbec nechtěl, ale udrzte se, když vám prská „pícíčko“

Kočičí Jehla,
Východní cesta V,
Z. Flambergová,
Z. Kořátko, 1966

Tak jsme zase zasedali

pod přívalem několika megabajtů korespondence od hlavních pachatelů těchto „zvěřstev“ na Prachůvku.

Tak teď tedy konečně přijde na řadu mé zcela subjektivní hodnocení dalšího letošního „sjezdu“ lezců tří generací, kteří si hrdě říkají Vrcholová komise Prachovské skály. Sešli se opět ve stejné sestavě a přišli všichni vzorně připraveni. (I pivo přinesli!) Je vidět, že berou svou nevděčnou funkci arbitřů prachovského lezení vážně a chtějí pro svůj Prachůvek taky něco udělat! Úkoly, které vyplynuly ze tříhodinového posezení u Kořase na chaloupce, se ani nemusely rozdělovat, protože každý ze zúčastněných si je sám přidělil a určil si i lhůtu jejich splnění. Páni poslanci by se od naší VK mohli a měli hodně co učit! Nejvíce úkolů dostal samozřejmě nejstarší a nejzkušenější člen VK Zdena Kořas Kořátko. Především musí sestavit seznam věží, na které lze bouchnout kruh teprve po souhlasu VK (bude možno cestu rozdělat navrtáním borku nebo založením smyčce a po souhlasu osadit jištěním a dodělat). Dalším jeho zodpovědným úkolem je navrhnout cesty na přejištění, což znamená vybrat největší prachovské vraždy, které jsou stejně většinou jeho dílem. Pro úspěšné zvládnutí své práce má proto ty nejlepší předpoklady. Aby ho náhodou nenapadlo dělat ještě nějaké další nové cesty na Prachově (pokusal jsem se je v průvodci spočítat a ve chvíli, kdy mě to už přestalo

bavit jsem jich měl 200 a to je sakra dost!), tak dostal další veřejně prospěšnou prácičku – objemný balík loňských a letošních Protokolů o prvovýstupu, které ještě nebyly schváleny. Z nich má do příštího „sletu“ VK udělat tři hromádky 1. vložení krávoiviny, 2. po ilustraci VK možno schválit nebo taky ne a 3. víceméně schválené.

Ještě pár slov ke smyčkám. Po dobrých zkušenostech z Adru, kde to již nějakou dobu funguje, bude zavedeno i na Prachůvku označování rozdělaných cest barevnými smyčkami – co rok, to jiná barva a tak bude jasno, jak dlouho je cesta rozdělaná a jak dlouho je ještě „hájená“. Zároveň se pokusíme prosadit změnu v pravidlech v tom smyslu, aby cesta byla ponechána na dodělaní prakticky tři roky, to jest rok rozdělaní + dva roky. A asi by také nebylo špatné převzít od „východních“ Němců jednu užitečnou drobnost – zanechat spolu se smyčkou v rozdělané cestě i zápis obsahující jména, kontakt a datum (v případě prvovýstupky i míry a stav). Je tu ovšem riziko, že ostatním příliš chtivým prvovýstupcům, kteří nechtějí čekat, až se cesta uvolní, budou asi často padat popsáné krabičky jejich předchůdců do údolí. Vždyť se známe, že?! Když se mohou na Prachově ztráčet nejen fixní smyčce, ale už i kruhy z rozdělaných cest!! (Asi nějaký kolega houmeles neměl na Gambáč.)

Řešily se i první konkrétní případy. Krátký výběr z nejzajímavějších: Obelisk – bude přidán kruh do JV hrany a na Šlikovce do Severní cesty (vyložené hodiny). V západní cestě („Prdel Marie Terezie“) na Malého Kapucína bude přetlučen druhý kruh nad balkónek vedle výlezové spáry, samozřejmě tak, aby ho nešlo použít k postupu (ač známé klasické pravidlo hlásá, že správný horolezec získá pomocí kruhu aspoň čtyři metry. Škoda...) V Čihulových sokolících na Rektorky bude umístěna fixní smyčka v technickém traverzu z důvodů častých podlah a následných vážných úrazů – letos dva!

Budou, resp. již jsou vyzváni autoři cest, ve kterých byly použity k jištění zakázané borháky, aby je nejpozději do jednoho roku vyměnili za normované kruhy, jinak jim bude zrušeno autorství!

A i na Prachově se bude po dlouhé době zase vytloukat. Sám autor si vytluče kruh v propojovací variantě na Šlikovce mezi cestami „5.11“ a „Mlýkařema“. Takové varianty mezi souběžnými cestami je možno samozřejmě i nadále vytvářet, záleží jen na fantazii, morálu a schopnostech „prvovýstupce“, ale je nesmysl do nich cpát další kruhy. Už takhle jsou některé vyhlášené stěny slušně pobitý železem!

V první opravdu sportovní cestě na Prachově – Petr a Pavel na Smítárně – bude pravděpodobně opět nabušen druhý kruh místo trapné pětimetrové smyčky a cesta se určitě zase začne trochu lézt. Doufáme, že se tentokrát již nikdo nesníží k jeho opětovnému vyloučení – argumenty pro dojištění VK ráda poskytne komukoliv!

Další nejnovější prvovýstupy i letité spory a problémy se budou řešit při podzimní pracovní „pochůzce“, která se uskuteční v rámci říjnové schůze VK. Ta bude dvoudenní, a tak jistě nebude nouze i o nějakou tu kulturní vložku, o kterou se s vámi rád (pokud si na ni druhý den vzpomenu) někdy příště podělím.

V plánu je začít konečně také řešit takové etické prohřešky „dávných časů“, jakými jsou „Woodstock“ na Jehlu, či „Bobřík odvahy“ na Velkého Zbrojnoše.

Součástí „progulky“ po podzimním Prachovu bude také zhodnocení Koťasovy domácí práce a její převedení do praxe (pochopitelně po jejím řádném zkritizování!).

Od roku 2002 budou na strategických místech po celém Prachově umístěny informační tabule pro horolezce, na kterých bude mimo jiné i kontakt na VK LKP a bude zde i zdůrazněno, že pouze organizovaní horolezci (s průkazem ČHS za sedákem) mohou v některých (!) místech vstupovat mimo značené turistické cesty. Uvažuje se i o znovuzavedení informačních cedulí u hlavních vchodů, kde bude aktuální informace o možnosti lézt s přihlédnutím na „období dešťů“.

Když už jsme u těch průkazek, pokuste se je nosit a oprávněným orgánům se jimi na vyzvání prokazovat. Jinak nebudeme (až se majitelé Prachova právem naštvou) moci chodit mimo značené cesty a moc si nezálezeme!

A je tu další problém – dojišťování starších morálových cest. Zatím mezi místními lezci celkem jednoznačně převládá názor – nedojišťovat! Něco jiného je, když se urvou klíčové hodiny nebo hrot, potom je více než rozumné přidat mís-

to nich kruh, aby se cesta dál lezla. Ale jinak myslím, že lze souhlasit s názorem jednoho nejmenovaného klasika: „Cestu, kterou jsem kdysi lez v pohodě, nedávno se v ní už klepal strachy, tak dneska ji prostě už nelezu a seženu si 'umělou pomůcku', která mě jí vyvede a já si to za ní vyčutám!“ Asi na tom něco je, Zdenko! A vlastně ještě v jednom případě se asi bude občas zvažovat možnost dojištění cesty, a to tam, kde jsou prokazatelně časté úrazy vinou nevhodně umístěného fixního jištění („Čihuláci“ – viz výše). Proto ta už minule zmiňovaná potřeba evidence úrazů na Prachově, jejich příčin a následků. Z nich se vyvodí případné dojištění. Takže se nestyďte přiznat své podlahy! Sice se vám chvilku budou bývalí kamarádi smát, ale jinak to bude ku prospěchu všech! Ono v sádrovém krunýři se docela dost blbě leze.

Přesto všechno je třeba mít stále na paměti specifikum pískovcového lezení, kde morál je a bude vždycky na prvním místě. A když trošku přitvrdím – na co na písku nemám psýchu, tak do toho prostě nelezu! Sice už slyším nespokojené funění mladších sportovních lezců, ale věřte mi, že nejsem žádná stará konzerva (stará bačkora, to jo!) a sportovní lezení mi je docela dost blízké. Ale od toho je tady vápno a tvrdší materiály, na kterých se můžu dosyta vydovádět a naplňovat si své sportovní lezecké ambice. Nechme Prachovu to, co ho dělá přitažlivým pro celé generace lezců pískomilů. Jeho krásné exponované morálové prásky, ve kterých nejde jen o samotný sportovní výkon, ale i o trochu toho studeného potu na zádech a příjemného lechtání někde kolem žaludku! Vždyť o tom ten písek je, ne?!

Na konec své literární schůze jsem si nechal jednu lezecko-kulinářsku lahůdku. Byl to jednoznačně zlatý hřeb celého jednání VK a pro mnohé nezapomenutelný záživací zážitek na několik následujících dní a nocí!

Lezení v teorii i praxi je sice krásná věc, ale takový pekáč Koťasových zapejkaných syrečků – tak to je teprve ten správný nářez! Ještě dneska nemůžu dejchnout ani na svého psa! Nejprve jsme mysleli, že si Zdenka z nudy přemáhává uleželý podkolenky, takovej se linul chaloupkou děsnej puch. Ale když pak před nás položil pekáč přetavených syrečků s vajíčkem, salámem a trochou Tabaska! Uf, ještě teď se mi kroutěj palce u nohou jak to bylo dobré! Bohužel, někteří členové po předchozím půstu neunesli tíhu nastalé situace, ztratili naprosto veškeré zábrany a o ten pušinec na pekáči se dokázali tak servat, že naše další vzájemná harmonická spolupráce byla vážně ohrožena! Ale i tyto nástrahy dokázal náš stmelovaný kolektiv strávit a nakonec všichni odcházeli do svých domů, paneláků, stanů a pod své mosty spokojeni. Jen ztemnělým Prachovem se nesla kanonáda našich uvolňujících se útroh a zvolna opadávalo jehličí pod silou výparů z Koťasových syrečků.

Toť asi o létě na Prachově vše. Ahoj!

Z Prachova Vaše

Magdalena Dobromila Houmlesová

P.S.: Příští VK proběhne 19.–20. října, tak pokud máte co k současnému či minulému dění na Prachově říct, přijedte! Práce i témat je dost a dost! Kontakt je na našich stránkách: www.lkp.tpc.cz

Popis seděl. Plavecký Mikuláš, minout kostel, dědinou stále nahoru, u pomníčku Krista doleva, a pak se vydat pěšky lesem kolem kapličky Panny Marie. Pohltilo nás šero stromů a jen stará asfaltka tu a tam odrážela sluneční paprsky. Mokrá dolina byla výjimečně suchá. Po kilometru a půl se ve stráni napravo mezi stromy bělal vápencový útes. Vyběhli jsme k jeskyni, která otevírala svůj chřtán třicet metrů nad silnicí. „Uf“, vydechl jsem, „tak tady si zalezeme slušně.“ Klenba je vysoká patnáct metrů, celá převislá a deset metrů nad zemí se vydouvá zhruba šestimetrový strop.

Napalm a nejtěžší cesty

„Kde je Napalm?“ pokládám si nahlas zásadní otázku, která nás sem přivedla. Je to dobrý, krásná dlouhá linie přes největší strop. Tak jdeme na to. Autorem NAPALMU 8b je Tomáš Pilka v r. 1999. Začátek do díry lehký, deset metrů za 7a, je to samostatná původní cesta HOMO STROPUS. No hand ja-

lest vědomí, touha posunout se o krok dál. Parádní pohyby, vzdušná akrobacie. Dynamická pasáž na patnáct kroků. Nadechnout se – a zdechnout!

LA H.(-ovno) 8a (Matej Hulej, 1997, více přelezů). Vede zprostřed Klenby doprava

přelez. Je to tvrdý čtyřmetrový bouldr, mimořádně technický, síla v prstech je podmínkou. Proto jsme ho nazývali Brutus Stropus. Celková délka je přibližně sedmáct metrů.

KRTEK A MEDICÍNA 8a+ (Pavel Kořan 1999, bez opakování). Krátká šestimetrová cesta vede zcela vpravo. Skok z jedné tříprstové dírky do dvouprstové a znovu do šikmé římsy. Pak gymnastický zved na patě do spodáku a vrchol. Technika a obratnost.

ING. KÁČERA, klasická Pilkova desetminutku z r.1997. Převíslý osmimetrový pilíř. Klíčem je dost těžký tříkrokový bouldr za dvouprstové úzké dírky.

Oblast si žádá silné prsty. Jsou tady rovněž krátké bouldrové cesty za 7, 8 a 9 UIAA. Mě zlákala pouze MEDULIENKA 8+. Leze se buď za dvouprstové dírky, nebo naopak za lišty. Uvnitř Klenby se také bouldruje, jenomže směry nejsou označené. Tahle skála nepadne do oka každému. Pro mě znamenala dobrodružství a příjemnou změnu namísto vytrvalostních cest. A rozhodně jsem tady zesílil.

Klenba se jen tak nevzdá

První výjezd byl s Honzou Zbrankem koncem července na tři dny plus rest. Zažili jsme čiré slunce a koupání i děsivé bouřky a lijáky, že se celý den nedala opustit jeskyně a všechno rázem zvlhlo. Museli jsme rozdělávat oheň a sušit magnézium, lezečky, spacáky. Děravá skála prostě nebyla zadarmo. Vylezl jsem akorát La H. 8a, protože to se ještě dalo. Honza zkoušel La H., ale neseděl mu jeden krok do dírky na dva prsty, a tak poslední den lezl Krtka a medicínu 8a+. Šlo mu to dobře, ale na vylezení měl den málo.

Druhý zájezd jsem absolvoval za dva týdny s Petrem Solanským. Po červencových bouřích byla celá dolina nasáklá vodou a útočily na nás armády komárů. Úspěšně jsme je odráželi „napalmem“ z ohniště. Nevzdali se, dokud nepadli. My jsme padali, ale nevzdali se. Nad jeskyní jsme nasbírali spous-

Martin Dodrv, Basc.rvii, 8a+, Velká pec

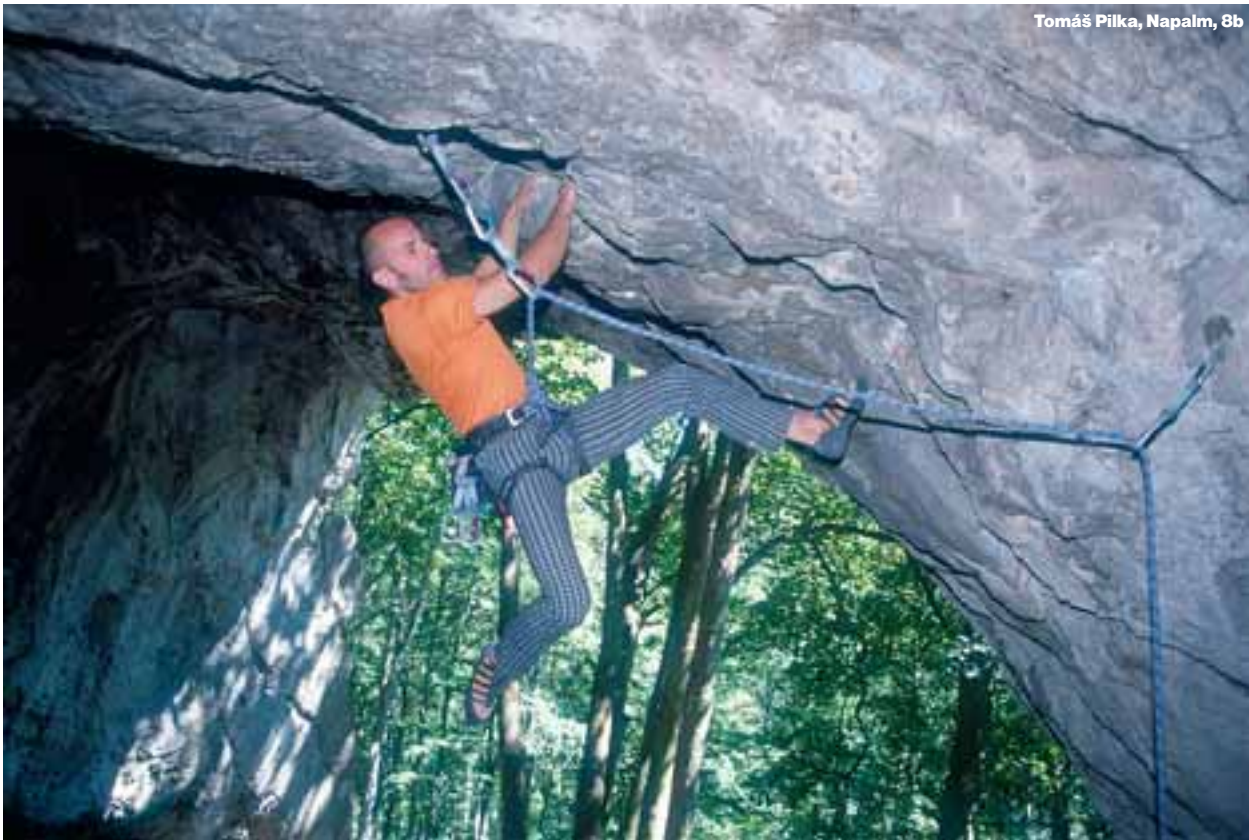
DĚRAVÁ SKÁLA

netvor, zívající v lesním šeru

ko v pohádce, jako v obýváku na pohovce, a potom – nechápu nic. Obtížnost je odpálená jako výšleh plamene. Čeká mě bouldering. Jsou dány chyty i stupy, ovšem, jak je vyšachovat? První krok je brutální, nohy letí do vzduchu, prsty kloužou ven z kousavé dírky a kůže se zadrhává o ostré kamínky. Bo-

do madel pod stropem. Klasický technický bouldering za malé chyty. Dvanáct metrů zájímavého lezení v šedozeleň skále. Hlavně se nenechat odradit vzhledem. Lezení je hezcí, než vypadá.

H. STROPUS 8b (Pilka 1998) spojuje La H. a celý strop. Po vylomení chytu neměl

tu hřibů a Petr se pochválil dvěma výstavními satany. – „Hřib královský“ – hlásil po návratu a ihned vařil polívku. Než jsem se vrátil s atlasem, měl už první lžičku v sobě. Jed se ale varem rozkládá. Škoda, krásnější houby jsem v životě neviděl. A ty masáky, co jsme tu vařili. Pochoutka!

Napalm byl ještě mokrá, zbytečně jsem v něm ztratil první den. Druhý jsem se pustil do Stropusu. Cvičit Napalm byla proti tomu procházka. Když zoufalství dostupovalo vrcholu, vyřešil jsem rébus tří chytů tak, že mi nevyletely nohy a tělo zůstalo viset na skále, ne v laně. To byl nejkrásnější zážitek. Rotpunkt – to je jen práce. Unavené prsty zvládly jen jeden pokus a konečky lízly už dobrý chyt. Petr na druhý den vylezl La H. a třetí si vyšlápl na Krtka. Počínal si však příliš ukvapeně, sázal pokusy jeden za druhým až si sedřel prsty a nevylezl.

Konečně přelezl

Až třetí zájezd 19.–20. srpna byl NAPALM suchý a pustil mě celkem snadno. Druhý přeletění. Cestu hodnotím jako lehčí 8b. Příjemné klima vytvářeli kluci z Brezové pod Bradlom. H. Stropus se však ještě bránil. Lezl jsem ho jistě, ale při pokusu mi pokaždé vypadla špička. To bylo v pondělí. V pátek jsem se vrátil, dal si na ni pozor a brutální strop padl. Práce skončila. Po vylomení chytu první přelet. Jinak po Pilkoví druhý. Myslí, že nyní je to zde nejtěžší cesta. Obtížnost se sice vylomením zvýšila, ale původní stupeň 8b/b+ jsem snížil tak, aby odpovídal Višňovému, tedy 8b. Je to více bouldrové než vytrvalostní, takže klasifikace by měla být o něco tvrdší.

Informace

Cesty v jeskyni jsou popsány a většinou i klasifikovány u nástupu. Komu se tady nezalíbí, může navštívit blízkou Alternativní stěnu v Plaveckém Podhradí (10 km), kde stoupají vertikály až do výšky třiceti metrů. Tam se v malé jeskynce také nachází Pólova darda C'est la vie. Anebo se vyhřívá v položených plotnách na Kršlenici, která se vypíná k slunci vysoko ve stráni nad posledními domky v Mikuláši. Výhodou Děravé skály je chladnější klima v horkém létě. Kromě Napalmu nezateká. Jejím problémem je srážení vodní páry na skále v době dešťů. K večeru již bývá suchá. Děravá skála je ve vesnici dobře známá a je jí snadné nalézt. Zákaz vjezdu dodržujte, lesníci hrozí pokutou! Plavecký Mikuláš leží dvacet pět kilometrů na jih od Senice. Při návštěvě si nenechte ujít procházku z Plaveckého Podhradí na Plavecký hrad z 13. století, ani prohlídku historických kostelů v Plaveckém Mikuláši a Petru. Je to romantický kraj se zachovalou kulturou a panskou přírodou.

Velká pec – Malá střecha

Na výpravu do jeskyně Velká pec jsem se nechal lákat lezci z Brezové p/B. Rozhodně jsem nelitoval. Spatřil jsem krásný slepenkový strop asi sedm metrů dlouhý, pět metrů vysoko nad zemí a v něm jedinečné silové linie do deseti metrů. Na jedné straně pak rovněž technické kolmé směry stejné délky. Zhruba deset cest od klas. 5 do 10–. Průvodce je zastrčený v díře ve skále.

Basc.rvil 8a+

Byl jsem zvědavý především na novou

cestu Basc.RVIL 8a+. Pohyby v něm mě nadchly. Napočítal jsem patnáct těžkých kroků za sebou bez oddechu. Je to starý projekt, který zkoušel a kdysi mi o něm vyprávěl i Tomáš Pilka. Letos na jaře jej poprvé vylezl domácí silák Martin Dodrv. Trénoval na něj celou zimu ve sklepě na bouldrovce – přesně třináct kroků ve stropu (dělá o dva méně než já...) K mé velké radosti se mi ji podařilo zopakovat. Potřeboval jsem čtyři pokusy ve dvou dnech. Zprava se na Basc.rvila napojuje projekt Anac.nda. Má delší začátek a na konci stropu odbočuje doprava do spáry, kde je tvrdý bouldr za stisk. Lezení zde je dobrou silovou přípravou. Skála leží opět v kouzelné přírodní scenérii. Dovede vás k ní dvacetiminutový výšlap, který díky proměnlivé krajině rychle utíká.

Informace

Popis přístupu je natolik složitý, že místo něho raději připojím telefonní čísla ochotných průvodců. Milan Jamrich, 0042134/6243290 a Martin Dodrv – 0042134/6243220. Podrobné informace získáte také na internetové adrese: <http://sekho.ho-me.sk>.

POLOHA: Velká pec je zakreslena na místní mapě. Leží na kopci u Pusté Vsi. Výchozím bodem je autobusová zastávka „U Lajdov“ za odbočkou na Pustou Ves 10 km za Brezovou p/B směrem na Vrbové. Ze silnice se schází doprava prudce dolů polní cestou na louku a k lesu. Dál je třeba se doptat na jeskyni Velká pec.

Rostě Tomanec

Foto: Petr Piechowicz

ČHS VYHLAŠUJE SOUTĚŽ O VÝSTUP ROKU 2001

Soutěží se v kategoriích:

- 1 - skalní výstupy v horách (výška stěny cca nad 300 m)
- 2 - skalní výstupy v odlehlých horách
- 3 - výstupy ve středních horách (cca do 6000 m)
- 4 - výstupy ve velehorách (nad 6000 m)

Zúčastnit se může každý člen ČHS, který podá písemné údaje (nákras, fotodokumentaci atd.) na sekretariát ČHS, nejpozději do 30. 11. 2001.

Vyhodnocení bude provedeno do konce roku 2001. Slavnostní vyhlášení a odměnění vítězů proběhne na tiskové konferenci během února 2002.

Za komisi výkonnostní a expediční

Stanislav Šilhán

ZPRÁVY ZE SEKRETARIÁTU ČHS

Z ekonomických důvodů zruší ČHS postupně samostatné účty pro příspěvky na Rysy a na pojištění a všechny platby převede na hlavní účet ČHS 1727209504/0600. Rozlišení plateb se bude provádět pouze variabilními a specifickými symboly. Proto je nesmírně důležité uvádět tyto symboly na složenky, příp. příkazy k úhradě správně.

Přehled současných var. a spec. symbolů		
platba	var. symbol	spec. symbol
příspěvky	111	číslo oddílu
pojištění	10006	rodné č. (příp. č. oddílu)
příspěvek na Rysy	15114	rodné č. (příp. č. oddílu)
výstroj instruktorů	998	objednávkový kód
závěr. soustř. instr. II/4	997	rodné č.
dary	996	rodné č.
závěr. soustř. instr. I/1	995	rodné č.
tábor mládeže	994	rodné č.
kurzovné instr. II/4	993	rodné č.
provoz Ostrov	992	

Aktuální informace o platebních symbolech stejně jako čísla oddílů najdete celoročně i na internetové adrese www.horosvaz.cz v části „Členský servis“.

Díky za správné vyplnění složenek a příkazů!

Jarmila Ottová

POJIŠTĚNÍ LÉČEBNÝCH VÝLOH V ZAHRANIČÍ PRO ČLENY ČHS V ROCE 2002

Také v letošním roce se bohužel dost našich kamarádů horolezců na vlastní kůži přesvědčilo, jak je dobré být při cestě za lezením do zahraničí na tuto činnost pojištěn.

Proto po tříleté dobré zkušenosti připravuje Český horolezecký svaz ve spolupráci s Živnostenskou pojišťovnou České spořitelny i pro rok 2002 celoroční pojištění léčebných výloh v zahraničí pro horolezce a úrazové pojištění pro případ trvalých následků nebo smrti.

Cena pojistného by se neměla příliš lišit od dosavadní ceny (890 Kč pojištění léčebných výloh a 230 Kč úrazové pojištění). Oba typy pojištění se mohou objednávat dohromady nebo každé zvlášť.

Smlouva s pojišťovnou bude podepsána během listopadu, v příští Montané vyjdou podmínky pojištění a pokyny, jak pojištění objednat. Ihned po podepsání smlouvy najdete totéž na internetu: www.horosvaz.cz.

POZOR!

Změna je v čísle účtu, kam se pojistné zasílá. V příštím roce bude zrušen samostatný účet pro pojištění a pojistné se bude posílat na hlavní svazový účet

1727209504/0600, ale musí se vždy vyznačit variabilní symbol 10006. Specifický symbol bude tvořit rodné číslo pojistěnce, při hromadné objednávce číslo oddílu.

! Informujte o pojištění své kamarády a známé v oddílech !

GIPSI – MATUŠ – VLADIMÍR TATARKA

* 13.3.1945 Banská Bystrica
† 17.8.2001 Ganek, Puškášov pilier

Piatok, 17. august 2001, večer zvoní telefón: „Už to vieš?! Vlado Tatarka sa zabil!“

Neuveriteľné, neskutočné, žiaľ tvrdá realita, je to pravda. Za výše 30 rokov, čo sa pohybujem po horách, už odišlo niekoľko kamarátov – spoluľazcov, ale prečo práve aj ty, Vlado?!

Už je to dávno, ale teraz mi pripadá ako včera. V r. 1970 si prišiel do Mikuláša pracovať a hľadať spoloľazca, stretli sme sa v Machnatôm, po pár pekných cestách si vybalil svoje skvelé projekty. 8. júla Tatarkova cesta – „Kocka“, lezieme celé poobede až do tmy, ostáva tam visieť celý náš majetok. Ty od svitania strážiš, ja sa musím aspoň na hodinu ukázať do roboty a o 14,30 je dolezený náš prvý prvovýstup. Zima – 1972 Teryho chata, vraciam sa z Ladového štítu bez spoloľazca ktorý ostal po páde v žľabe. Ty si ma na druhý deň donútil liezť, aby som sa z toho vspametal! Vlastne tým sme spolu začali vážne horolezectvo, desiatky výstupov v Tatrách na Kaukaze a Pamíru. Vždy si vedel s niečím prekvapiť. Zimný priestup Puškáša na galerku, tvoj skvelý vynález bivakvak z Harmaneckých papierní, žiaľ moc sa ti neosvedčil, koľko to bolo drepov do úsvitu? Kaukaz 72 – tvoj perfektné do všetkých detailov pripravený prvovýstup na Šcheldu, 19 hodín nepretržitého lezenia. Tvrdý bivak a boj o holy život pri zostupe v lavinoznom žľabe. „Ak sa z toho dostanem, drbnem vercajk do prvej trhliny a končím v horách,“ to boli tvoje slová, ktoré jediné si nedodrжал, ono toho na zahodenie moc nezboľo... A bez hor?! To by si nebol ty. Za päť dní stojíme na východnom vrchole Elbrusu. Prežívame fantastické leto v Tatrách a rok zakončujeme prvovýstupom na Malú Snehovú vežu. V lete 1974 prichádzaš natrvalo do Tatier – Zbojnická chata, Kamzík a Horská služba. Naše spoločné lezenie už nie je tak intenzívne, ale stále sa stretávame a navádzujeme na jedno lano. 74 Morské oko medzinárodný horolezecký zraz, 76 Južný Kaukaz, 78 Pamír. Niekoľko rokov sme sa nevideli, ja som trochu pracoval a ty si žil naplno vo svojich horách.

Stihol si zanechať stopy i v takých pohorách ako Hindúkúš i Himaláje, ale najvýraznejší si bol stále v tvojich Tatrách. Športové výkony, ktoré si tam do posledného dňa svojho života podával, nemajú obdobu – ani filozofiu ich prípravy, ale ani vo fyzickej kondícii. Len tie najvýraznejšie, ako prechod na lyžiach od Západných Tatier po Východné za 3 dni. Jednodňovky troch významných Lapinského túr, alebo Stanislavského od Volovky až po Kežmarák. Fantastické technicky obtiažne prvovýstupy v Belanských Tatrách. Realizácia dlhodobého projektu na Zadný Ladový hrb... A to všetko už vo veku, kedy je väčšina horolezcov už dávno vo výslužbe. Tebou založené a pečlivo spracovávané knihy výstupov na tatranských chatách a tvoja detailná znalosť Tatier horolezeckých a lyžiarskych, tak rýchlo nenájde obdobu. Jedným z najväčších pomníkov po tvojom pôsobení v Tatrách, je odistenie klasických tatranských ciest. Naše cesty sa opäť stretli v „našom“ Machnatôm, kde si začal do krásy horolezectva zaučovať dcérku Vladku. Potom si trochu marodil a keď som ťa bol pozrieť v nemocnici, povedal si jednu vetičku: „Nič sa nedeje, ja na posteli neumriem.“

Práve tieto slova si dodržať nemusel! Tvoj odchod šokoval všetkých čo ťa poznali ako Pána Horolezca. A kto ťa skutočne poznal, nikdy nezapochyboval o tom, že ty si chybu neurobil. Bol to osud. Chýbaš nám!

Jarda Flejberk

KWARK – POLARTEC POWER STRETCH

Zas něco nového na sebe?

Znáte takové ty klasické situace, kdy se zpotíte, pak zase stojíte na štandu, pak z vás zase leje, atd., atd. Prostě co si budeme povídat, lezení jako takové je nesmírně statický sport, který bohužel občas nabere velmi rychlý spád. Právě těmto změnám aktivity je potřeba tak trochu upravovat to, co si vezmeme na sebe.

Od letošního jara jsem měl k dispozici spodní prádlo „POLARTEC POWER STRETCH“ od firmy KWARK.

Asi prvním dojmem, který funkční spodní prádlo zanechá, je pocit na těle. Ve srovnání s ostatními materiály vykazuje POWER STRETCH mnohem lepší elasticitu. Na kůži vám přilne jako měkký plyšák, který ani po několikrát vyprání nehrubne a nemění strukturu, jak se bohužel u některých „termotrik“ po delším používání stává.

Další co jako uživatelé hodnotíme je funkční vzhled. Ten u POWER STRETCH od Kwarku zahrnuje jako samozřejmost ploché švy, zpevněné úplety kolem krku a velmi jednoduchý, ale jak konstatovaly některé zástupkyně něžného pohlaví, přitažlivý vzhled. To asi ta elasticita.

Prádlo jsem testoval za počasí typického pro letošní jaro. Tzn. déšť a zima, sluníčko zcela výjimečně. Za těchto podmínek mne mimo takřka bezchybnou funkčnost (pot jsem při velké námaze na zádech cítil, ale ne jako potůček, pouze jako vlhko, které velmi rychle zmizelo po snížení intenzity výkonu) překvapila i relativně vysoká větruodolnost, způsobená hladkým větším povrchem tkaniny a (jak se zmiňuje katalog) „aerodynamičností tkaniny“.

Tak to by asi bylo ode mne vše, teď si zkuste sami, jestli jsem si pro vás vymýšlel, nebo vám sdělil pravdivé údaje. Předem si dovoluji tvrdit, že tentokrát fakt nekecám. Takže se mějte a přeji vám sucho, jistotu a bezpečí na vašich celoročních dobrodružstvích.

Radek Lienert - Zoban

Rej Světlušek

Během posledních pár let vstoupilo několik firem na pole kvalitativního téměřmonopolu nejznámějšího (tudíž nejmenovaného) výrobce a uvedlo na trh řadu zajímavých svítilen, ručních i čelovek. Zajímavosti tkví v nových konstrukčních řešeních za použití klasických žárovek (obyčejných, xenonových, halogenových) a nejnověji svítících diod, LED. Bohatá nabídka připomíná rej světlušek. Podívejme se blíže na některé z nejzajímavějších u nás.

NIGHTEYE inovovaná klasika

Moderní ultrakompaktní a lehoučká čelovka stejnojmenné německé firmy, jejímž dílem je konstrukce i výroba. V roce 2000 získala prestižní mezinárodní cenu za inovaci IF Design Award a také NewBrands Award mezinárodního veletrhu ISPO.

NightEye (k nám dováží Salewa CZ) se vedle malých rozměrů a nízké váhy (bez baterií jen 80 g, se dvěma tužkovkami okolo 120 g) vyznačuje ergonomickým tvarováním, optimálním rozložením váhy (reflektor vpředu, baterie vzadu), bezvadným zpracováním a elektronickou kvalitou veškerého „drátování“ uvnitř i vně (plošné spoje, vypínač, spirálový paměťový kabelk etc.), dále mechanickou odolností předního dílu i bateriového pouzdra z polykarbonátu a odolností vůči vodnímu spreji (na potápění není). Reflektor je s jemnými záskoky sklopný o 15 °C dolů od základní polohy. Pro chůzi a běh apod. naprosto optimální, při hledání štreky ve stropě nutno více zaklonit hlavu (pro dlouhodobé svícení vzhůru lze dolní část čelové opěrky podložit nebo tam třeba připlácnout žvýkačku). Víčko baterií je proti upuštění a ztracení zajištěno vlascem, pochvala.

Lampička byla konstruována pro sportovní účely, používají ji národní triatlonové a biatlonové týmy řady zemí světa, mountainbikeři, ale také speciální policejní jednotky, dopravní policie, rakouská horská služba a letecká záchranka. Bezpečnost

všech uživatelů zvyšuje jasné červené „stop“ světlo pod čočkou v bateriovém pouzdru na temeni hlavy, jehož zdrojem je vysoce svítivá a přitom úsporná LED dioda (za normálních podmínek viditelnost i přes 500 m). Tuto fintu si pochvaluje i naše Horská služba, kterou Salewa lampami NightEye vybavila – při husím pochodu v mlze její členové udržují trvalý kontakt, skupina se nerozpadne.

A to hlavní, světlo vpředu? Pronikavý kužel velmi jasného světla s chladným zabarvením vychází z reflektorku se speciálně vyvinutou xenonovou minižárovkou (náhradní je uschována v čelovém dílu pod reflektorem), udávaný dosah 30 až 50 m. Xenonka přitom našťastí nepatří mezi enormní jedlíky energie, na dvojici tužkových alkalických baterií podle jejich kvality NightEye vydrží svítit asi 3,5 až 5 hodin. Červená stopka tuto dobu prakticky neovlivňuje, LEDka nebere téměř nic, navíc ji lze vypnout – vypínač má

polohy vypnuto a dvě zapnuto, s nebo bez zadní stopky. Jen trošku škoda, že 0 je uprostřed; více by se mi líbil „postupný“ vypínač s polohou „zapnuto vše“ na odvráceném konci od 0. Ale lampu lze zapnout požadovaným způsobem před nasazením na hlavu, nebo si pamatovat na kterou stranu se zapíná jen reflektor a na kterou vše (shodou okolností tady platí nepopulární pamatovák „rudí vlevo“ – vypínač k levému uchu a už svítí i červená).

Celkový dojem: jedna z nejfajnějších lehkých čelovek „šajnovaček“ s dlouhým dosvitem a bezpečnostní stopkou navíc.

LED revoluce ve svícení, útok nové technologie

S barevnými svítícími diodami (LED, Light Emitting Diode) se každodenně setkáváme už dlouhé roky. Pomrkávají na nás z počítačů, modemů, kalkulaček, autohlídačů. Koho by ale napadlo, že se kromě signalizace budou hodit také ke svícení, že by v baterkách mohly nahradit žárovky? Stalo se – když se teprve celkem nedávno podařilo zkonstruovat bílé svítící LEDku (do

● 24 hodin na kole

Kamarádi –ti srabi– mě považují za sraba, že nevydržím jásat a plkat u ohně nikdy moc dlouho. Po půlnoci mě spaní sklátí, ať se snažím sebevíc. Fakt bylo na čase ten mindrák léčit.

Čtyřicetihodinová jízda na bicyklu, kterou pořádá turistický klub Montana Brno každý rok, se k tomuto účelu zatraceně hodí. V sobotu 9. června se nás na startu sešlo třicet – z toho sedm děvčat. (Jó za totality, to vládlo jinačí nadšení. Začátkem 60. let se nás na lyžařské čtyřicetihodinovce hemžovalo i přes 150.)

V právě poledne jsme se vyřítli na trať, i když někteří spíše rychlostí kravského potahu s hnojem – důležité je ale správně rozvrhnout síly, že jo. Skončit můžeš kdy chceš, nejspozději však v neděli, v právě poledne.

14,5 km dlouhý okruh po okresech Českomoravské vrchoviny bude někomu připadat jako parkárna. Proti tomu tvrzení je tolik argumentů, že nevím, který říct dřív. Tak třeba: při lezení se často vyzíváme na daleko menším placi o ten rajc, o ten atmosféru. Le Mans má taky cosi do sebe.

Je spíš chladno než vedro. Večer se zatáhlo a jemně rozpršelo. Na noc se nikdo z nás netěší. Do 13. kola jsem vyjžděl už se světly v pohotovosti. Baterku na řídkách a zadní blikátor mám zapnuté stále. Další světlo zapínám jen při sjezdech. I tak je havárie na spadnutí. Letos to dopadlo dobře, nikdo nezlomil ani jednu kost.

Po půlnoci přestalo pršet a vyšel měsíc. Těm, kterým nedošly baterie ani morál, výrazně stoupala nálada. Světla teď zapalujeme jenom občas. Nejsem nijak zvlášť ospalý. Jen kolem žaludku mám hloupý pocit. Není zvyklý intenzivně pracovat v tuto hodinu. A zbytek organismu jakbysmet. Upozorňuje, že moje počínání neprospívá zdraví. Ba jo, nechtěl bych být zaměstnán jako hutník nebo posunovač na nádraží Česká Třebová.

Dlouho před východem slunce – už kolem 18. kola – se začali ozývat ptáci. Obzor na východě začíná blednout. I o tuto chvíli se připravili ti, které sklátilo spaní. To je paráda, jezdit ve dne. To je žůžo!

Nedělní dopoledne. Konec projížďky se blíží. Na trati už znám každou zatáčku, každý hrbol. Nejen nohy, ale celé tělo je ze směsi gumy a olova. Nadávám

si, že jsem nenastudoval kurz automasáže, který jsem si kdysi odkudsi vystříhнул.

Už mě to bicyklování vůbec nebaví. To byl teda hodně hloupej nápad přihlásit se na další 24hodinovku za 14 dní u Víti Dostála.

Celkově mě předjelo asi 157 kol a já předjel třikrát. Přesto jsem skončil na 14. místě, se 370 kilometry, což obnáší 26 okruhů. Při převýšení 140 m jsem teda vystoupal do 3.640 metrů. Kdo by to řekl. Relativně zatraceně dobře výkon. A kdyby nebylo ježků, které jsem v noci musel vyháňet z vozovky, bylo by těch kilometrů mnohem víc.

Jan „Johnny“ Vlasák

A jak dopadli ostatní?

muži:

R. Šamonil, Ostrov u Macochy 620,4 km

P. Bartík, Holešov 580 km

P. Svoboda, Brno 522 km

ženy:

V. Štípková, Brno 406 km

M. Halamová, Mariánské Lázně 377 km

B. Křížová, Horní Bory, 370,2 km

senioři (nad 50 let):

M. Kmošek, Polička, 429,5 km

J. Vlasák, Moravské Knínice, 370,5 km

H. Toušková, Brno, 285,5 km

● Výstava ALPINE SHOW 2001

Ve dnech 17. a 18. srpna se ve Sky Clubu Brumlovka konala vůbec poprvé v České republice kontraktační výstava specializovaná na horolezectví a turistiku **ALPINE SHOW 2001**. Určena byla především pro výrobce, prodejce a odbornou veřejnost. Výstava tedy nabídla klidné prostředí k jednání mezi vystavovateli a obchodníky. Vystavovatelé se mohli více věnovat návštěvníkům bez zbytečného stresu obvyklého na velkých výstavách. K tomu jistě přispěla i účast především těch, kteří se o tuto oblast skutečně zajímají.

Z vystavovatelů jmenujme například Warmpeace, Tilak, Sport Schwarzkopf, Moira, Condor, Jurek S+R, Direct Alpine, Axon Sport, Genesys, Picodas, Vavryns, Sport Prima, Štáva, Junk, Pinguin atd.

K celkově příjemné atmosféře přispěl i doprovodný program jako například Testiáda výrobků organizovaná Malým průvodcem světem outdooru nebo lezení na rychlost na umělé stěně. Návštěvníci měli rovněž možnost zúčastnit se zdarma přednášek týkajících se pohybu v horách, které pořádal Český horolezecký svaz.

Lze tedy říci, že výstava proběhla velmi úspěšně, a návštěvní-

té doby byly jen barevné). Když byla na předloňském veletrhu OUTDOOR představena svítlna Lightwave 2000 značky Lucido se čtyřmi LEDkami místo žárovky, způsobila pěkný poprask. Její LEDky jsou ovšem na hony jiné než ty počítačové, mají nesrovnatelně větší, super-vysokou svítivost a jejich světlo je studeně bílé, namodralé. Čtyři LEDky má pro zvýšení celkového světelného výkonu. Základní svítivost LED je dána, světelný tok se dá zvýšit přidáváním dalších LEDek (minilampičky mají jednu, vyskytují se však i velké „děla“ s deseti diodami).

Všechno má svá pro a proti. Zároveň nevýhodami LED.

Přes výše řečené o jejich super svítivosti oproti signálkám, ve srovnání se žárovkami dosítí na kratší vzdálenost. S LED čelovkou budeme těžko hledat pokračování cesty na druhém břehu kulořazu, pro takové účely je lépe sáhnout po xenonce nebo halogence. (Pozn.: Určování vzdálenosti, na kterou ta která lampa dosítí, je ale vždy poněkud ošidné, jednotlivá metodika neexistuje a tak katalogové údaje občas připomínají rybářskou latinu o táááákhle velké rybě.)

Druhou, spíše psychologickou, nevýhodou se může jevit mrazivě chladná barva světla – někteří mu říkají měsíční, jiní mrtvolně světlo. Komu to vadí, může pro zútulnění osvětlení stanu přes LEDky prýžkou přichytit oranžovou fólii apod.

Tím ale nevýhody LED končí, výčet výhod je podstatně delší:

■ LED svítlny poskytují prostorovější a rovnoměrněji vysvícený kužel světla s velmi měkkým a pozvolným úbytkem do ztracena na krajích. Oceníme to při svícení blízko před sebe a pod nohy při chůzi a běhu, při čtení mapy a veškerých činnostech na štandu či kempu, při montování čehosi pod autem. Lepší než se žárovkovou lampou s ostrým přechodem ze světla do tmy.

■ LED mají minimální proudový odběr, přitom proměňují okolo 90 % elektrické energie přímo ve světlo, žárovky zhruba jen 10 % a naprostou většinu stráví na neužitečné teplo! Vysoká účinnost LED se projevuje i v téměř neuvěřitelné úspoře baterií. Zatímco běžná baterka v lepším případě „dojde“ za noc (s hlta-vější halogenovou žárovkou podstatně dříve), zapnutá LED svítlna zapomenutá v báglu ještě za týden dva (!) – podle typu – dává dostatek světla ke čtení! Sama za sebe mluví halda baterií zkonsumovaných obyčejnou baterkou za dobu, kdy LED lampě stačili tři.

■ LED ve stejném poměru šetří šrajtoflí, to by pochopil i povídkový bl-

bec Zoubele, čest jeho památce. Při ceně baterií a svítlen se LED lampy zaplatí počátečním cyklem, po výměně baterií už profitujeme.

■ LED šetří životní prostředí, rozhodně nezanedbatelná věc! Méně zkonsumovaných baterií znamená méně nebezpečného a obtížně likvidovatelného odpadu.

■ LEDky mají nesrovnatelně větší životnost. Zatímco u žárovky je po nějakých 50 až 60 hodinách vláknito-tam, LED má životnost přes 10 let trvalého svícení (přes 90.000 hodin, tedy 1.500krát vyšší životnost!). Budeme-li svítit měsíc čistého času ročně (a to je hodně, kdo to udělá), máme lampu na dva aktivní životy!

■ LEDky, zalité v plastu, jsou také mechanicky velice odolné, nárazuvzdorné. Zatímco se žárovkou (rozsvícenou obzvlášť) stačí nešikovně ťuknout a už se musí hledat rezervní, LEDky snášejí brutální zacházení. Jen je dobré dát pozor, aby se čůčka na špičce plastového čudlíku zbytečně neodřela (tato poznámka ovšem neplatí pro lampy Lucido, u nichž jsou LEDky „utopeny“ a před poškrábáním chráněny v hlubokém rantlu hlavice, ani na ZIPku s krycím „sklem“ přes diody).

■ LEDky z výše uvedených dvou důvodů nevyžadují výměnu, v lampách jsou napevno zabudovány (žádné vaklavé objímky a nedosedající kontakty) a žádné náhradní u svítlen nenajdeme.

■ LEDky ochotně svítí i v zimě. Baterie v chladnu rychle vadnou a žárovková čelovka přestává svítit, to si vyzkoušel snad každý. U svítlny s LED tento jev téměř nepozorujeme, vzhledem k malým proudovým a napětovým nárokům svítí dál i když baterie hodně klepou kosu. Přesvědčili se o tom m.j. účastníci naší *Expedice Finlandia vodka Suomi Lapland 2001*, kteří s LED lampami Lucido bezproblémově pracovali i při teplotách okolo -30 °C.

Představte si několik konkrétních modelů LED svítlen na našem trhu. Jejich oba dovozci shodou okolností sídlí na dohled od sebe v Jablonci n.N. – značku LUCIDO v ČR zastupuje Genesys s.r.o. Milana Fraňka, PETZL Vertical Sport.

LUCIDO LIGHTWAVE 2000

Tento průkopník LED technologie v podobě klasické ruční baterky získal cenu za inovaci *European OutDoor Award 2000/2001*. Velejednoduchá robustní konstrukce je zárukou dlouhodobého bezporuchového provozu. Lampa bez baterií váží 53 g, s nimi cca 120 g, je dlouhá 181 mm, největší průměr (hlavice)

má 34 mm. Čtyři LEDky jsou umístěny v otočné hlavici (tam, kde je „normální“ reflektor), po jejím odšroubování se odkryje prostor pro tři tužkové baterie (AA) v rukojeti. Oba díly jsou zhotoveny z houževnatého, rázu- i mrazuvzdorného plastu (připomíná nej kvalitnější přezky bágů). O odolnosti LED diod jsme si už řekli, baterka ve vše přežívá i několika-metrový pád do šutrů! Svítlna se zapíná a vypíná pootočením celé hlavice na šroubení, není tu žádný vypínač jako zdroj možných poruch. Vůle okolo závitu je vymezena a těsně na dvěma gumovými O-kroužky (pro jemnější chod doporučujeme lehce namáznot silikonovým gelem nebo olejem), lampa je vodotěsná podle výrobce do 1 m – uživatelské zkušenosti ale praví, že vydrží podstatně více a bezproblémově svítí i při potápění do obvyklých „lidských“ hloubek. Trochu se nám nelíbila karabinka na poutku, přičila se, tak jsme ji zahodili a nahradili šňůrou přímo uvázanou k úchytku na bateriovém pouzdru. Ruční Lightwave 2000 lze také použít jako čelovku. K tomu je určena samostatně prodávaná elastická čelenka Lightwave s nastavitelnou velikostí (lopuchovým páskem) a několika úchytkami pro baterku (užitečné, různý sklon). S jednou sadou dobrých alkalických baterií vydrží svítit až 340 hodin – a ještě lze přečíst noviny! I s drahými bateriemi pouhý dvacetník na hodinu...

Celkový dojem: nejušetrnější superspolehlivá lampa do každého počasí a pro každodenní použití s minimálními provozními náklady.

LUCIDO T4

Robusní a přitom lehká čelovka postavená na technologii lampy Lightwave 2000. Zcela shodná je hlavice se čtyřmi diodami (proto označení T4), stejný způsob zapínání a vypínání jejím pouhým pootáčením, shodné světelné parametry i doba svícení, stejný materiál „tvrdých částí“. Snadno a v širokých mezích nastavitelný elastický postroj sestávající z obvodové čelenky a pásku „přes pleš“ dobře drží na hlavě. To je důležité, neboť lampa je systému „všechno vpředu“. Na čelové opěrce je sklopné upevňovací sestava pouzdra baterií s otočnou LED hlavici. Směr svícení lze s jemnými záskoky nastavit téměř libovolně, sklápění o plných 90°. V základní poloze je reflektor kolmo k čelu (žádný problém malovat strop), při největším sklopení a stojí spatně lampa svítí kolmo do země. To je poloha na hlavě těžko využitelná, hodí se však k nastavení pro celkové osvětlení stanu s čelovkou připnutou na bágla a podobně. Pouz-

ro na 3 tužkové baterie standardní velikosti je díky O-kroužku vodotěsná. Má poněkud nezvyklý systém odklapování, netřeba se však bát „za to zabrat“ – zaklapování je logičtější. Celková váha T4 bez baterií je 126 g, s nimi okolo 193 g.

Celkový dojem: velice zdařilá spolehlivá čelovka do každé nepohody s minimálními provozními náklady.

PETZL ZIPKA

Sympatická mrňka, kterou Petzl včas zachytil nástup LED technologie. Abychom byli přesní, Zipce předcházela Tikka, která má standardní elastickou čelenku. Zipka je místo ní vybavena samonavíjecím mechanismem se šňůrkou. Připomíná to „roletové“ samonavíjíčky na připnutí permice na lyžařskou bundu. Díky to-

muto „ošízení“ je Zipka se svými 64 g včetně baterií ještě o 6 g lehčí než Tikka. U Tikky se předpokládá standardní použití na způsob čelovky, Zipka je koncipována spíše jako univerzální záložní světýlko. Přes poněkud fórový vzhled a otazník nad životností šňůrky i mechanismu (pozor, není určena do bláta, písku ani mokral!) však Zipka překvapivě dobře na hlavě sedí a drží, lze ji vmžiku připnout na řídítka kola, na bág!... Tím rozdíl mezi oběma modely končí, vlastní lampička je prakticky shodná. Tři LEDky vedle sebe chráněné sklíčkem pseudoreflektoři, nad nimi vypínač, za nimi tři mikrotužkové baterie (AAA), vše nadoraz a bez mezer obalené tenkostěnným pouzdrém z kvalitního houževnatého plastu. Šířka 57 x výška 40 x 42 mm celková hloubka včetně temenního samonavíjáku, takhle „to“ je mrňavé. Světelný výkon Zipky vzhledem k menší kapacitě mikrotužek klesá sice rychleji než u tužkové konkurence, ale i tak je doba trvalého svícení cca 150 hodin úctyhodná.

Celkový dojem: přes „promokavost“ bezvadná záložní lampička, jako stvořená do KPZ (krabičky poslední záchrany) pro případy, že všech-

no ostatní spadne do údolí nebo zhasne.

Shrnutí

Potřebujeme-li šajnovat do dálky, musíme sáhnout po klasické čelovce se žárovkou, nejlépe xenonovou (např. *NightEye*) nebo halogenovou. Ve všech ostatních případech s velkými výhodami uplatníme svítílny s LED technologií. Jaká je tedy ideální, univerzální čelovka? Xenonka a LED, obě vedle sebe na jedné gumce! Taková, která by v jednom celku kombinovala moderní žárovku s LED diodami zatím na trhu není. Co ale není dnes, může být zítra...

Vladimír Procházka

Karabiny

Montano, posílám ti popis a obrázky karabiny (*Wirelock* – celkove, *Wirelock* – mechanismus: obé staženo z www.dmmclimbing.com), kterou jsem ve tvých útrokách ještě neviděl.

Čao

Filip Krivinka, Ústí nad Labem, (047) 52 36 311, 581 26 19, (0737) 755 663

Při letošním červencovém povahování v Šamonici Bílé Hoře (Chamonix Mont Blanc), když jsme čekali na lepší počasí, přišla při obvyklém blábolení o lezení řeč i na to, zda by se vůbec u karabiny s drátěným zámkem dal eliminovat háček, do něhož drát zapadá, aby karábka při zatížení měla tu správnou pevnost. Jinými slovy: jak vyrobit jakýsi „drátěný“ Keylock. Druhý den se při návštěvě jednoho z desítek zdejších horoshopů ukázalo, že už někdo nejen přemýšlel, ale i vyráběl za nás.

S řešením přišli fajnšmekři z DMM (karabina Mamba, cepín Predator aj.). Walesané svému vynálezu říkají *Wirelock* a je v podstatě jakýmsi inverzním Keylockem (viz obr. *Wirelock* – mechanismus). Profil, který má u systému firm Kong a Petzl zámek karabiny, nese tělo karabiny.

Vtip je v tom, že do konce drátěného zámku je „sevrěna“ ocelová kulička. Ta zapadá do zmiňovaného

profilu na karabině a při zatížení působí jako klínělec ve spáře (viz *Wirelock* – mechanismus). Tak se tělo ka-

ci se mohou již nyní těšit na další ročník této odborné akce, na kterém bude opět bohatý doprovodný program.

WARMPEACE – Pavel Habětín: Po veletrhu, na který by měla přístup jen odborná veřejnost jsme prahli již od poloviny devadesátých let, kdy jsme se začali zúčastňovat sportovních veletrhů v zahraničí. První ročník ALPINE SHOW nám konečně zprostředkoval něco takového i doma. Samozřejmě nedosáhl gigantických rozměrů všesportovních výstav typu SportPrague, ale naopak poskytl klidnou pracovní atmosféru. Žádné nekonečné davy, žádné vykřičené plíce, žádné fleky od zmrzliny a párků na vystavovaném zboží. Měli jsme možnost v klidu a míru představit svým nejdůležitějším partnerům naši kolekci na rok 2002, prodiskutovat s nimi všechny technické i obchodní detaily a pohovořit také konečně osobně a ne jen po telefonu, jak to činíme v průběhu celého roku. S prvním ročníkem ALPINE SHOW jsem naprosto spokojen a těším se na ročník příští.

SPORT SCHWARZKOPF – Petr Havel: První ročník hodnotíme jako výstavu úspěšnou a věříme, že ročníku příštího se zúčastní více vystavovatelů a posílí se tak důležitost tohoto specializovaného veletrhu, protože i zákazníci-obchodníci určitě vítají možnost klidnějšího jednání, které v rámci Sportprague určitě není možné vzhledem k velkému počtu zastoupených sportovních odvětví.

● **Který lezec** by se jen tak pro radost neprolétl vzduchem, že? www.houpacka.yo.cz je rodič se webová stránka, na které najdete spoustu informací o tzv. Kienově houpačce. Takže předtím, než se uvážete na lano, že si jako skočíte, doporučujeme prostudovat!

–bkr–

● **Podle věstníku UIAA** se u lednu letošního roku uskutečnilo třetí mezinárodní mistrovství Číny v lezení na ledu. Podívaná to musela být velkolepá, vždyť do obrovských mrazicích boxů umístili pořadatelé kvádry o rozměrech 12x9x20 m. Tyto následně vyplnili vodou, nechali vše zmrznout a ze vzniklých „kostek“ stavěli soustředěnou trať. V době závodu byla venkovní teplota asi -40°C, takže se do vytvořených cest dal velice těžce zaseknout cepín. UIAA zpro-

středkovala návštěvu několika dobrých lezců, kteří mají za úkol zasvěcovat do tajů lezení v ledu své čínské kolegy. Myslím, že se na olympiádu v „Říši středu“ můžeme skutečně těšit.

–bkr–

● **Nepálská Horolezecká Asociace** spolu s nepálskou vládou otevřely s platností od letošního jara další vrcholy pro horolezeckou činnost. Jde o (v anglické transkripci):

Lhotse (prostřední vrchol), Peak 38, Hunchi, Numri, Teng-kangpoche, P2, Thapa, Nhesergu a Thorang. V současnosti je tak v Nepálu „otevřeno“ asi 160 vrcholů.

–bkr–

● **Před nedávnem** se rozpoutala bouřlivá diskuze o tom, že snad vydala čínská vláda povolení k výstupu na Mt. Kailash. Mnozí (například R. Messner) výstup na tuto horu, posvátnou pro buddhisty a hinduisty, odsuzovali. Jesus Martinez Novas, muž, který měl povolení obdržet, k tomu prezidentu UIAA řekl: „Chtěl jsem vylézt na Mount Kailas a výstup pojímout jako výzvu ke světovému míru, tak jako tomu bylo při mých výstupech na jiné hory. Nemám žádné povolení od čínské vlády, ani jsem nechtěl pobouřit věřící.“ Zdá se, že původní zpráva se nezakládala na pravdě a celá událost je tímto vyřešena.

–bkr–

● **Dne 24. 11. 2001** v 16,00 hod. se bude opět konat „Šumpercké Horování“ – přehlídka diádků a filmů s horskou tematikou.

Informace:

Jan Prokop

0604-534482

Dům Kultury Šumperk

0649-214276

● **Nová boulderová hala v Brně**

Koncem listopadu bude otevřeno **Boulder centrum VUT v Brně** na kolejích Pod Palackého vrchem, Kolejní 2 612 00 Brno.

Stěna o celkové ploše cca 270 m² bude uvedena do provozu po zahajovacích závodech, které proběhnou v druhé polovině listopadu.

rabiny obejde bez zmiňovaného háčku a cvakání lana či odepínání od sedáku je komfortně hladké. Řečeno s reklamou firmy Bosch: Geniálně jednoduché, jednoduše geniální.

Kromě technického figlu karabiny samozřejmě padne bezvadně do ruky, nemluvě o dokonalém povrchovém finiši. Parametry: zavřena 24 kN,

otevřená 10 kN, napříč 9 kN. Dolní karabinu se šedým eloxem (moje verze, na snímku Wirelock – celkově to není patrné) a horní stříbrnou spojuje jen dvanáct (!) milimetrů široká, šedě melírovaná expreska o udávané pevnosti

22 kN. Celý set je lehký jak pírk a pracuje se s ním úžasně pohodlně.

Zatím mi ale není jasné, zda se nebude zanášet (bahnem, pískem či sněhem) právě profil, kam zapadá drát s kuličkou. U DMM zřejmě proto dělají v tomto místě malou díрку směrem ven z karabiny, aby měly nečistoty kudy pryč. Další drobnou nevýhodou, která ale jde na vrub eliminaci háčku na tělu karabiny, je to, že na rozdíl od klasických drátěnek, které mají pouhé dva díly, má Wirelock navíc ještě kuličku. Novinky si velšská firma náramně cení celá expreska se v Chamonix letos vléte prodávala za 134 francouzských franků (tedy cca 710 Kč – t.j. cena dvou expresek v Čechách).

P.S. Montano, chceš-li to uveřejnit, musíš napsat Filip Křivinka, autor je redaktorem MF DNES (netahám si triko, nutí mě k tomu můj chlebovářce), nebo to podškrábni jenom Papoušek, nebo vůbec a dej to k nohám svému hlavnímu materiálovému odporníkovi Chroustovi. Eventuelní gáží dej Zicovi Haremhebovi s tím, aby napsal něco kalého o lezení, jako byl popis pěkné slovenské oblasti Vtáčnick, a nezatažoval svoji klímberskou mysl žabomyšími spory o to, kdo dřív, napokolikáté, kdo u toho.

KŘÍŽÁK

horolezecký průvodce po Křížovém vrchu

Pavel Lisák

Úplný přehled výstupů po velmi populární oblasti na Broumovsku, v sousedství Skalního města Adrš-

pach, obsahuje stručné slovní popisy a půdorysy věží, u těch význačnějších nebo složitějších jsou i stěnové nákresy cest se zakreslenými kruhy. U názvů cest je zřetelně vyznačeno, zda jde o krásný pohodový výstup nebo těžký morál.

Průvodce je výjimečný i tím, že autor je zároveň vydavatelem, potažmo majitelem nakladatelství JUKO. A protože současně lezec (jak jinak), podařilo se skloubit ty lepší vlastnosti (pečlivost, systematická a informovanost) všech profesí právě do této publikace. A je to na ní vidět. Skoro má člověk pocit, že autor všechny cesty přešel. Jak však skromně prozradil: „To bych musel celý život jen lézt – a kdo by pak dělal nakladatele?“

Ale vážně. Kdo trochu zná Křížák s jeho mnohdy malými věžičkami plnými pěkných cest, dokáže si představit práci, kterou si autor na sebe hodil. I tak se určitě stane, že někdo nenajde svůj prvovýstup zásadního významu. To proto, že podkladem pro zpracování dat byly archivy Vrcholové komise aktualizované k dubnu 2001. A kdo svůj prvovýstup před léty vyhlásil jen U Peňáka, má smůlu. Ale také možnost se ozvat a přispět tak ke zpřesnění evidence výstupů.

Průvodce obsahuje abecední rejstřík věží a je doplněn řadou ilustračních fotografií nejen skal, ale i lezeckých protagonistů všech dob. Zkrátka vydařená knížka, na kterou dlouho čekali všichni, kteří přijdou do oblasti Adršpachu bez ambicí na supervýkony nebo morální spáry ve Skalním městě.

Formát 21 x 15 cm, tvrdá laminovaná vazba, barevná obálka, 182 stran. Vydalo NAKLADATELSTVÍ JUKO v červnu 2001.

Průvodce je k dostání ve všech horolezeckých prodejnách a v internetovém horolezeckém knihkupectví na adrese: www.horokupectvi.cz

Vše začalo podnětem

ze strany starších členů našeho horolezeckého oddílu. Oddíl se začínal pomalu rozpadat, protože aktivních členů rapidně ubývalo a noví se neobjevovali. Jelikož jsme byli nejmladší, padnul tento úkol na nás. Píší v množném čísle, protože jsme na to byli dva. Oba jsme začali s lezením někdy na vysoké, nepatřili jsme sice mezi žádná lezecká esa, ale měli jsme potřebné zkušenosti k absolvování kurzu.

V červnu loňského roku jsme se vydali do Prahy, kde se konalo první sezení kurzu. Setkali jsme se tam s předsedou metodické komise Z. Teplým, který nám, rádooby instruktorům, promlouval do duší. Mluvil dlouze. Po přestávce nám sdělil způsob organizace kurzu a následně se hlasovalo o tom, kdo by měl zájem o uskutečnění kurzu na Moravě. Asi 40 frekventantů se vyjádřilo pro. Zbývajících 60 adeptů hlasovalo pro Čechy. Vedení tedy souhlasilo s rozdělením na českou a moravskou část. Předběžný termín dalšího sezení nám bude dostatečně dopředu sdělen.

Následně se z Montany č. 5/2000 a str. 27 dovidám, cituji: Z ekonomických důvodů nebude kurz dělen na českou a moravskou třídu, protože asi z jednoho sta zúčastněných posluchačů je jen 7 lidí z Moravy (!). Hodnotit účast moravských oddílů je asi zbytečné, ale výmluvné!

Ale zpátky k průběhu školení. Kurz byl v podstatě rozdělen na teoretickou a praktickou část.

Většina teoretických akcí se odehrávala na Frydštejně v areálu tělocvičny místní sokolovny. V základních pokynech nám byla nabídnuta možnost přenocování na podlaze tělocvičny. Slovy Z. Teplého: „Za nějaký peníz si tam budete moct natáhnou karimatku.“

Po příjezdu jsme zjistili, že realita vypadá jinak. Majitel Sport hotelu nám totiž oznámil, že přespávání na podlaze tělocvičny není možné, ale že nám nabízí pohostinnost vlastního podniku, který sousedí s již zmiňovanou sokolovnou. Poněvadž nejsme zvyklí spát po hotelích, trávili jsme noci pod širým nebem.

Teorii tvořilo šest dvouden-

ních přednáškových bloků, proložených návštěvou Suchých skal a Drátníku, kde jsme demonstrovali vlastní dovednosti při slaňování a prusíkování. Z mého pohledu mezi nejzajímavější přednášky patřily: zdravotvěda (P. Macholda), záchrana v horách (R. Bednařika), přednáška o materiálu (S. Šilhana), GPS (V. Procházký). Úroveň přednášejících byla různá, stejně tak frekventantů. V průběhu kurzu jsem nabyl dojmu, že některé oddíly poslaly na školení úplné nováčky, aby tím zabily dvě mouchy jednou ranou. Z novociána udělali rovnou instruktora. Z mého pohledu trochu zvrácená filozofie!

Teoretická část byla ukončena závěrečnými testy a následnými pohovory. Test se skládal ze 40ti otázek, ve kterých se mísila tato témata: geologie, meteorologie, historie, zdravotvěda, materiály. Význam některých otázek byl pro mne nepochopitelný. Jako například otázky typu: co je to mezikrystalická koroze, která je nejvyšší hora Uralu a kolik měří. A nebo kde leží hora Mont Aiguille, ve kterém roce byla dostoupena a čím vstoupila tato událost do historie alpinismu?

V průběhu testu bylo dovoleno používat vlastní výpisků. Někteří adepti byli připraveni dokonale, pokusili se přepsat celého Dieška (horolezecká encyklopedie) do jednoho karisbloku. Z časových důvodů bylo nemyslitelné, aby přistoupilo k ústním pohovorům cca 100 lidí. Po vyhodnocení testu se početná družina rozdělila na tři skupiny. První skupinu tvořili ti, kteří uspěli na výbornou s maximálním počtem pěti chyb. Ti již k ústním jít nemuseli a tím ukončili teoretic-

kou část. V druhé skupině byli posluchači, kteří rovněž uspěli, ale museli ještě absolvovat ústní konzultace. Třetí skupina, která neuspěla, bude muset zkoušky opakovat v náhradním termínu.

Praxe

Praktické zkoušky se odehrávaly ve Vysokých Taurách v oblasti Granatspitze. V pokynech nám bylo sděleno, že doprava bude zajištěna autobusy, které nás budou sbírat z celé naší maličké republiky. Vzápětí jsme však byli vyvedeni z omylu, na Moravu se nejede. Chtěli jsme jet vlastním autem, to nám bylo také zamítnuto, nezbylo nám tedy nic jiného, než se vydat vlakem do Pardubic. Tam jsme již mohli nastoupit do připraveného autobusu.

Dále jsme pokračovali v cestě do Prahy. Po drobných organizačních nedostatcích jsme se nasoukali do dvou autobusů a vydali se směr Zell am See.

Ani uvnitř autobusu nebyla nouze o zábavu. Pan Čech (jakožto hlavní organizátor ČHS) se svými mizernými organizačními schopnostmi těžce zjišťoval, kdo tu je a kdo schází. Poté nás seznámil se způsobem stravování. Doslava uvedl: „Jedná se o polopenzi formou velké snídaně uskutečněné švédským stolem, všeho je dostatek a nemáte šanci to sníst. Já sám jsem se několikrát tak nacpal, že mi až do oběda bylo zle. Navíc nerad snídám, a tak jsem si připravoval svačinku – chlebič se šunčičkou.“

Poté následovala video projekce reklamního šotu Rudolfshütte. Pan Čech k tomu ještě přidal popis funkce skialpinistického vázání s takovým zapálením, jako by ho právě vymyslel. Všem bylo jasné, že máme mezi sebou odborníka na slovo vzatého. Kolem deváté ranní hodiny jsme se dopravili až pod lanovku. Bylo nám od začátku slibováno, že my i naše věci budeme vyvezeni lanovkou za poplatek 160 ATS až na chatu. Zpáteční cestu bychom již měli mít, jakožto instruktoři zadarmo. Ouvej, lanovka nejede a my můžeme být rádi, že nákladní lanovka vyveze alespoň batohy.

Ubytování je na chatě Rudolfshütte 2.311 m.n.m., což je

školicí středisko DAV. Chata je špičkově vybavena a nechybí zde 14 m vysoká lezecká stěna, bouldrovka, posilovna.

Velká snídaně nebyla až tak velká, aby dokázala nasytit stovku českých horolezců, kteří si ještě na Čechovo doporučení udělali svačinové zásoby. Personál byl zděšen. A hned další snídani provedl úspěšná opatření. Navíc jsme byli vyselektováni do zvláštních prostor, určených pouze pro naši výpravu. Nevím, jestli se styděl pan Čech, ale já ano.

Výcvik se odehrával ve skupinách po cca 10ti lidech na jednoho lektora. Zpočátku nám sice slibovali lektorské kapacity, jako např. S. Vomáčkovou, J. Rakoncaje a S. Šilhána, z čehož bohužel sešlo. Tím ale nechci říct, že zúčastnění lektori patřili k méně erudovaným.

Během kurzu jsme prováděli výcvik těchto dovedností: chůze po ledovci, padání a chytání pádů na firmovém poli, padání a následné vytahování z trhliny, lezení v ledu, hledání v lavinisti pomocí lavinové sondy i piepsu. Nemínula nás ani fingovaná záchranná akce. Většina těchto dovedností byla pro mne, a myslím že i pro ostatní, přínosem. I když bylo až zarážející sledovat některé frekventanty, kteří v životě neměli na nohou mačky a na cepín si sáhli pouze v obchodě. O fyzické připravenosti mnohých uchazečů se raději ani nebudu zmiňovat.

Program kurzu byl pěkně nabídnutý, ale kdo chtěl, našel si čas i na vlastní seberealizaci. Ať již prostřednictvím túry či lezení.

Kurz absolvovalo 105 frekventantů a 10 lektorů. Všichni uchazeči kupodivu uspěli. Z mého pohledu minimálně 20 % novodobých instruktorů není na takové úrovni, aby mohli na průkaz vůbec jen pomyslet.

O tom, že v celém průběhu vážla organizace, jsem se již zmiňoval, ale závěr byl natolik neprofesionální ze strany organizátorů, že ho nemohu opomenout. Hotelové pokoje jsme museli vyklidit do 10 hodin, což je standardní postup. Odjezd autobusu byl naplánován na 21. hodinu. Proč, když jsme mohli beze spě-

chu odjet již odpoledne? No přece, aby pražští účastníci nepříjeli domů v době, kdy ještě nejezdí metro. Snad organizátor potřeboval protáhnout pobyt v zahraničí?! Pokud bychom měli zájem strávit den efektivně než čekáním, museli bychom si všechny věci snést k autobusu sami, protože osobní lanovka opět nefungovala. A po náročném týdenním soustředění jsem netoužil po dvouapůlhodinové túře s 35kilovým batohem. Ostatně jako většina. A tak 100 lidí polehávalo 5 hodin kolem autobusu a čekalo na zbytečně protahovanou dobu odjezdu.

I když tento článek nesrší přílišným optimismem, jsem rád, že jsem kurz instruktora absolvoval a chtěl bych poděkovat Horolezckému oddílu SK horolezci Baník Havířov za finanční podporu.

Shrnutí

Pozitiva: přednášky o zdravotědě a záchraně v horách byly výborné, praktická část rovněž a v neposlední řadě i možnost seznámení se stejně smýšlejícími lidmi. **Negativa:** celý kurz byl uspořádán zejména pro Čecháčky. Přílišné množství frekventantů ještě zhoršilo již tak pokulhávající organizaci.

Náklady: kurzovné 1.200 Kč, praktický kurz Rudolfshüte 5.200 Kč plus náklady vynaložené na dopravu. V mém případě 4.000 Kč.

Čestmír Slíva

Nebezpečí

v Dubských skalách – kruhy na některých cestách bratří Coubalů!

Krátce před vydáním horolezckého průvodce Dubské skály (1999) vytvořili bratři Coubalové řadu nových cest, např. v oblasti Vlhově, Blíževedel, Roklice a Loubenského potoka. Cesty to jsou směs pěkné a řada z nich má i několik přelezů, a tak je správci skal bez osobního přezení či proslavení (které v našem regionu nelze s ohledem na rozsah terénů a počet nově vznikajících cest všude uskutečnit) navrhli ke schválení a zařazení do průvodce. Dodatečně se ale ukázalo, že bratři se rozhodli ušetřit na tom relativně nejlevnějším z našeho sportu – na

železe. Některé kruhy jsou naohýbány z tzv. roxorů, tedy z kroužkovaných ocelových prutů, jehož průměr dosahuje stěží 10 mm!

S bratry Coubalovými jsme se zhruba rok snažili domluvit na nápravě, ovšem marně. Na jarní schůzi vrcholové komise jsme proto rozhodli, že pokud bratři cesty neodjistí předpisově do 30. 6. 2001, budou dočasně uzavřeny a správci skal rozhodnou, co s nimi dál udělat. Možnosti mají tři: kruhy vytlouct bez náhrady, nebo kruhy na vlastní náklady vyměnit a za prvovýstupce označit autora prvního přejezu, nebo cesty opravit a autorství Coubalů ponechat.

Správci se již do díla pustili, přesto musíme před těmito cestami varovat. Neodpovídají předpisům, i když reálně nebezpečí se snad objeví až s postupujícím časem a dalším ztenčováním materiálu. Uvidíte-li ve stěně takovýto kruh, radši k němu nelezte, a dolezete-li, radši od něj slaňte (to jistě vydrží).

A hlavně, pokud k nám pojedete dělat cesty, mějte ohledy nejen na sebe, ale i na ostatní, a podobnou veteš do skal nezatloukejte! Děkujeme předem a těšíme se na setkání ve skalách.

Za Vrcholovou komisi pro Dubské skály

Radek Mikuláš

Tak nevím...

Je mi trochu smutně, že převážná většina mých vrstevníků z nejmladší lezecké generace je motivována především touhou po prvenství a maximálním výkonu, který ukazuje pouze číslo lezecké obtížnosti. Zajisté není nic špatného na zdravé soutěživosti, na snaze klást si stále vyšší cíle, na snaze realizovat se.

Taková motivace je samozřejmě nezbytná, protože jen díky ní se můžeme neustále zdokonalovat a hledat řešení problémů v momentálních překážkách našeho lezeckého snu. Na druhé straně, pokud se lezec zabývá jen a jen čísly, uniká mu možná pra-

vý smysl lezení. Myslím, že vůbec nezáleží na tom, jestli někdo leze cesty klasifikace IV a jiný X-. Nejdůležitější jsou podle mého názoru vlastní pocity...

A tak mi připadá poněkud absurdní hodnotit člověka podle úvahy: ty lezeš „devítky“ – ty jsi dobrý lezec, ty lezeš „čtverky“ – ty nejsi dobrý lezec. Znáám i takové lezce, kteří lezou na prvním „osmičky“ v perfektně zajištěné skále, ale v nezajištěné „čtverce“ měli docela velké problémy a museli použít snad celý slovník sprostých slov...

Lenka Opluštilová

Debaty, čili kibic

na téma BIG WALL

Co je to big wall? Lépe řečeno, co lze považovat za big wall. Poslední dobou slychávám, že ten či onen (ten umí to, ten zase tohle) jel tam či onam lézt tyhle ty „bigwoly“ – kupříkladu do Höllentalu nebo více na jih, třeba do Paklenice. Toto označení vyvolává nejen u mě přinejmenším úsměv, přičemž nechci v žádném případě tyto oblasti shazovat.

Nedávno jsme byli na výletě v Dolomitech (podle jistých měřítek by mělo jít přímo o „bigwoly“ ráj) a za špatného počasí zavedli na dané téma řeč. Spolu s Bačem a Koordinátorem jsme museli Hormonovi vysvětlit, že třeba „Anča“ není to samé, jako jakýsi „prototyp bigwolu“, El Capitan. Pravda i na „Capu“ se už lezou cesty za den či volně, ale jakýsi nemalý rozdíl lze určitě vtušit. Existuje však nějaká hranice, od kdy je daná stěna opravdu ten správný big wall? Určitě, jen ji vymezit. Nakonec přišel Hormon s nápadem nazývat více-
délkové skalkaření „nižinné bigwoly“. Doufám, že jsem se žádného nadějnějšího „bigwoly“ nedotkl a jestli přece, tak si můžem z jara na Höllentalu pozvyražet zuby. Tak! Všimli jste si také, jak se zapomnělo na sekaný chyty? No, a jaký bylo kolem dusno!

Mějte se fajnově!

Vilém Pavelka

@ 15. a 16. září se konalo prestižní klání Rock Master v italském Arcu. Do dějiště závodů byl pozván i náš reprezentant Tomáš Mrázek (více v rubrice Závody). Spolu s Ch. Bindhammerem a Y. Hirayamou vylezl celou semifinálovou i finálovou cestu. Superfinále se už nelezlo, a tak se všichni tři výše jmenovaní dělí o první místo. Čtvrtý se umístil F. Legrand. „Mrázovi“ k úspěchu gratulujeme.

@ Pouze pět dní přípravy stačily Stefanu Glowaczovi k úspěšnému RP přelezu cesty „End of Silence“ (Feuerhorn). Tato cesta v berchtesgadenských Alpách je jednou z nejtěžších vícedélkových alpských cest. „Konec mlčení“ vytvořil v roce 1994 Thomas Huber a je považován za součást „Alpské trilogie“ – tří nejtěžších vícedélkových cest v Alpách. Trilogie kromě této cesty zahrnuje Glowaczovu „Des Kaisers neue Kleider“ na Wilder Keiseru a Kammerlandenův „Silbergeier“ v Ratikonu. Stefan se stal prvním lezcem, který přelezl všechny tři výše jmenované cesty. V současnosti připravuje expedici do Mexika.

Pro ty, kteří se cítí po léte správně rozlezení, následuje „Velká trojka“ v číslech:

■ **Silbergeier 8b+**
(Beat Kammerlander, 1994)
1. Beat Kammerlander, 2. Peter Schöffler, 3. Stefan Glowacz, 4. Pietro dal Pra, 5. Jörg Andreas
D1) 8b, D2) 7c+, D3) 8a+, D4) 7a, D5) 8b+, D6) 7c+.

■ **End of Silence 8b+**
(Thomas Huber, 1994)
1. Thomas Huber, 2. Jörg Andreas, 3. Stefan Glowacz
D1) 7a+, D2) 6a, D3) 6c+, D4) 6c, D5) 7b+, D6) 7c+, D7) 7b+, D8) 8b, D9) 8b+, D10) 7c+, D11) 7a+

■ **Kaisers neue Kleider 8b+**
(Stefan Glowacz, 1994)
1. Stefan Glowacz (zatím jediný výstup)
D1) 7a, D2) 7c, D3) 8b, D4)

7b+, D5) 8b+, D6) 8a, D7) 6b, D8) 8b+, D9) 6c

@ Casimiro Ferrari zemřel v nemocnici, kde byl po nějaký čas hospitalizován. V dobách své největší slávy byl Casimiro jedním z vůdců tehdejší mladé lezecké generace, která začala pojmát lezení jinak než jejich otcové – klasici. Jeho prvovýstup západní stěnou Cerro Torre v roce 1974 byl průlomovým, za hranicemi představ o možnostech tehdejšího lezení.

@ Ve dnech 13. – 15. srpna přelezl Kurt Astner poprvé volně rok starou cestu Akut na severní stěnu Cimy Ovest di Lavaredo. Na volném přelezení cesty pracoval Kurt spolu s Urbanem Tiesem s přestávkami od chvíle, kdy byla cesta poprvé – technicky – vylezena. Původním snem bylo vytvořit „...něco nového a těžkého na Čimách.“ Patnáctidélková (500 m) cesta je Astnerovou pátou novou cestou v této oblasti.

@ 12. srpna R. Larcher a R. Vigiani volně přelezli svůj projekt v JZ stěně Marmolady nazvaný „La Larcher Vigiani.“ Cestu oba lezci vylezli již v loňském roce a to technicky, i když technické pomůcky používali pouze při osazování nýtů. Cesta vede podle slov prvovýstupců ve vynikající skále, ohodnocena je jako 8a a vyjma prvních dvou délek a „sedmáčekového“ boulderu v délce sedmé nikde neklesá obtížnost pod 7b. „Nechtěli jsme vytvořit nic hrdinského, prostě jsem chtěli vylézt novou a pěknou cestu v Alpách,“ říkájí oba lezci. Na finální průstup stěnou potřebovali 12 hodin.

@ Tommy Caldwell dostal svolení od Erica Douba, aby zkusil přelézt jeho delší dobu neúspěšně zkoušený projekt na Diamond of Long Peak v Rocky Mountains. Tommy hned druhý den uspěl a vznikla tak nová cesta „The

Honeymoon is Over“. Název lze přeložit jako „Líbánky skončily“ a je to původní Doubovo jméno pro cestu. Cesta má necelých tři sta metrů, a s obtížností 5.13 je nejtěžší cestou oblasti. Caldwell nazval den, kdy cestu přelezl „...jediným z mých nejtěžších dní v lezení vůbec.“ Při délkách 5.13a, 5.13c, 5.12d a 5.12d se není co divit.

@ 18. srpna v noci osvětlilo 47 světýlek výstupovou trasu, kterou Dimai, Verzi, Siorpaes a Eotvos poprvé prostoupli jižní stěnou na Tofanu di Rozes. Bylo tak vzpomenu 100 let od prvovýstupu. Na chatu Scoiattoli přišlo asi 2.000 lidí, aby mohlo shlédnout tuto neobvyklou a pohlednou podívanou.

@ Třetího srpna sjel E. Previtali z vrcholu Pik Lenina (7.134 m) na snowboardu. Šlo o prvosjezd 8 km širokou severní stěnou, kdy při sklonu 35°– 50° stupňů sjel 2.900 výškových metrů. Další člen týmu, Luca Palma sjel den předtím z výšky 6.500 m „normálkou“ na telemarkových lyžích.

@ Chris Sharma přelezl celou řadu špičkových boulderistů, kteří se sešli 23. července na závodech v rámci Světového poháru v boulderingu. Následně byl ale pro stopy marihuany, které se našly v jeho těle diskvalifikován. Okolnosti celého incidentu nejsou zatím jasné, pravděpodobně ale bude Sharmovi zakázáno závodění na tři měsíce.

@ Ve Spojených státech začíná vycházet nový lezecký časopis, zaměřený na bouldering. Více informací na: www.vboulderingmagazine.com

Zpracováno podle serverů:
www.8a.nu
www.climbing.com
www.digitalrock.de
www.klettern-magazin.de
www.planetmountain.com
www.vboulderingmagazine.com
www.webclimbing.com

-bkr-

Hochthron (2.360 m)

Jihozápadní stěna, 300 m
Pohoří: Tennengebirge,
skupina Raucheck

Pohoří Tennengebirge bylo již stručně charakterizováno v jedné z dřívějších Montan, kdy byly v galerii uvedeny výstupy v S a SZ stěně Hochkogelu.

Řada vrcholů je snadno dosažitelných, a tak je možno Tennengebirge nazvat rájem vysokohorských turistů. Nejobtížnějším vrcholem je Kleines Fieberhorn s normální cestou obtížnosti IV-. První stěnové výstupy se datují z počátku 19. století a první cesty VI. stupně byly realizovány v konci 30. let.

Stejně jako ve všech skalních oblastech přilehlých Bischofshofenu, kde žije Albert Precht, také v Tennengebirge udělal tento, patrně alpský rekordman v počtu prvovýstupů, desítky nových cest vesměs VI. a VII. stupně. Horolezecky nejzajímavějšími vrcholy jsou: Hochkogel, Raucheck, Bratschenkopf, Kleines a Grosses Fieberhorn, Hochthron, Tauernkogel, Gamsmutterwand a Gamsmutterturm.

Převažující horninou je pevný vápěnc a dolomit.

Hlavními turistickými centry na jihozápadní straně Tennengebirge jsou Tenneck (520 m), Werfen (548 m) a Pfarrwerfen (553 m), (tyto tři osady leží v blízkosti dálnice Salcburk – Flachau) a Werfenweng (901 m).

Hochthron

Hochthron má ze všech stran tvar pyramidy a na rozdíl od řady chodecky dosažitelných vrcholů pohoří Tennengebirge, jsou i tzv. normální cesty horolezeckými výstupy. Impozantní je především JZ stěna a západní pilíř. První cesty pocházejí z přelomu 18. a 19. století. Autory prvních významných stěnových prvovýstupů jsou A. Hillinger a W. Grutschnigg se svými spolulezci. Jejich cesty a také novější cesty A. Prechta, patří k nejoblíbenějším výstupům na Hochthron.

Východiska

► **Alpengasthof Mahdegg** (1.202 m), přístup z osady Pfarrwerfen po značené cestě, 650 m převýšení, 2 hod., nebo z osady Werfenweng, 300 m převýšení, 1,5 hod. (případně autem po štěrkové cestě s mýtným).

► **Werfener Hütte** (1.969 m), přístup od Alpengasthofu Mahdegg, 750 m převýšení, 1,5 hod., nebo z Werfenwengu, 1.000 m převýšení, 3 hod.

Nástup pod stěnu

Od Alpengasthofu Mahdegg k úpatí stěny 1 – 1,5 hod. Od Werfener Hütte 10 – 30 minut, podle místa nástupu.

Výstupové cesty

1. Západní pilíř

A. Precht, H. Gufler, 14. 5. 1985

Obtížnost: krátké místo VII, jedno místo A0, převážně V– až VI. Elegantní cesta po efektivním plotnovitém pilíři, cesta vede kouty a spárami, nástup od žebříku „Thronleiter“. Pod trasou vede turistická cesta, proto je vhodná zvýšená pozornost, vzhledem k možnému ohrožení osob uvolněnými kameny! K zajištění 3 – 4 smyčky do hodin, vklíněnce, frendy, 200 m, 3 – 4 hod.

2. Polakova cesta

W. Polak, F. Gappmaier, 21. 7. 1945

Obtížnost: několik míst VI, krátké úseky A0 a A1, často IV až V+, poměrně dobré vyskobování, 250 m.

3. Papageno

A. Precht, W. Anschauer, 30. 10. 1985

Obtížnost: VI+ (2 úseky), převážně V+ a VI, 3 místa A0. Nádherná cesta, po dešti rychle suchá, skoby na stanovištích i k mezijistištění ponechány, je vhodné vybavení frendy a stoppery vel. 2 a 3, 270 m, 4 – 5 hod.

4. Grutschniggova plotna

W. Grutschnigg, K. Gösseringer, 12. 6. 1948
 Obtížnost: 2 místa VI, často IV a V, 2 místa A0. Krásná a oblíbená cesta, dostatečné vyskobování, 250 m, 3 až 3,5 hod.

5. Výstupová varianta „Schuppen“

W. Aschauer, L. Grugger, 1984

Obtížnost: jedno místo VI, jinak IV až IV+,

zajímavá varianta zakončení cesty č.4. Částečně vyskobováno, délka varianty 100 m, 1 hod.

6. Prechtova plotna

A. Precht, G. Wenger, 23. 10. 1985

Obtížnost: několik úseků VI+, často V až VI, 4 místa A0 (z toho 3 traverzy v laně). Krásný a obtížný výstup v pevné skále, dostatečně zajištěno, k dojištění smyčky do hodin, stoppery a frendy velikosti 2 a 3, 300 m, 5 – 6 hod.

7. Bürtlmaierova cesta

K. Bürtlmaier, H. Steiner, 23. 8. 1959

Obtížnost: V+, krátké úseky A0, částečně zajištěno, 300 m, 4 – 5 hod.

8. Cesta Hillinger–Lanz

A. Hillinger, J. Lanz, 1923

Obtížnost: několik míst IV+, ostatní úseky III a IV, velmi pěkná cesta převážně v pevné skále, kvalitně zajištěno, vhodné období k výstupu květen až prosinec, po silných deštích jsou některé úseky dlouho vlhké, 300 m, 3 hod.

9. Komín bratří Danklů

Bratři Danklové, 15. 3. 1942

Obtížnost: IV až V, jedná se o přímé pokračování cesty Hillinger–Lanz.

10. Idiotenwinkel

A. Precht, H. Krimpelstätter, 1982

Obtížnost: VII (20 m dlouhá vlhká spára), V, 1 místo A0, nutné vlastní jisticí prostředky včetně hexů 10 a 11. Nepříliš zajímavá varianta cesty č. 8.

11. Langova varianta

H. a H. Lang, 9. 10. 1935

Obtížnost: krátké úseky V+, ostatní IV a V,

traverz v laně A0. Varianta cesty č. 12 vedoucí podél výrazného koutu.

12. Rampa jižní stěny

H. Pfannl, Th. Maischberger, 6. 11. 1986
 Obtížnost: 1 místo III+, převážně II a III, lehká cesta s krásnými lezeckými úseky, občas jsou lámavá místa. Pro zajištění jsou nutné vlastní prostředky – skoby, vklíněnce, smyčky. 300 m, 2 hod.

13. Jižní hřeben

H. Hess, G. Diener, 3. 7. 1887
 Obtížnost: 1 místo III-, II, I, chodecký terén, sestupová cesta.

Sestup

- ▶ Jižním hřebenem (cesta č. 13), nejčastěji používaný sestup, 1 hod. k chatě Werfener Hütte.
- ▶ Severozápadním úbočím, II, částečně stopy ve sněhu. Stržemi k úpatí SZ stěny, pak severním směrem k hornímu ohraničení údolí Throntal, sestup (později žebřík Thronleiter) a dále K Werfener Hütte, nebo k Alpengasthofu Mahdegg, 1 hod.

Literatura

- ▶ Tennenengebirge, Albert Precht, Bergverlag Rudolf Rother, München.

J. Novák

Na Míšu Drlíkovou

se konečně trochu tlačí i domácí svě-
řenkyň Mira Píala Lenka Mičicová
(TRIOP SLOVAKIA), která vylezením
ROZPRDENÉ PARTIE 7c+ dosáhla
nejlepšího výkonu na skalách mezi
Slovenkami. Lenka nyní zkouší

Lenka v nejtěžších
krocích Rozprdené partie
Foto: M. Píala

Baskervilla 8a+, kterého vloni vylez-
la Míša a havířovská lezkyň zase
novinku MARATÓN 8a+.

Ve Višňovém tedy stále hřmí, ale
na pořádnou bouřku se ještě čeká.
RT

V půlce srpna

udělala čtveřice Vojta Dvořák, Pa-
vel Vrtík, Dušan Janák a Ríša Ju-
rečka nový prvovystup v Bergelu,
v oblasti Val di Mello.

Jde o staronovou linii v 500 m
vysoké V stěně Spechio di Archime-
de. Staronovou proto, že polovina
z dvanácti délek je společných s ces-
tou Via Eureka, která končí zhruba
ve třech čtvrtinách stěny a kterou
vylezli až na jedno mokré a těžké
místo volně. Novou linii nazvali „Li-
ke a Virgin – Out of Gym“. Cesta
byla vylezena se dvěma bivaky ve
stěně, jeden v závěsných postelích,
a s jedním dnem renčování. Dosa-
žená klasifikace volného lezení je IX-
(vylezeno RP) a v technických pasá-
žích A3. Obtížnost cesty nespočívají
pouze v samotném lezení, ale i v ná-
ročném přístupu pod stěnu – roklí-
nou se soustavou vodopádů. Takže
si úspěšní lezci cvičně „zahalova-
li“ ještě před výstupem.

–stup–

Rosta,
Radamahatta, Fb
8a, Frankenjura

2 x 11- + M. T.

Lezecký team HUDY Sportu se stále rozrůstá. Jeho novým členem se
stal Marcel Toman, který se mimo jiné předvedl ve Skaláku prvním RP pře-
lezem cesty Pulp Fiction s klasifikací X1a-b. Není to ale jediný výkon, který si
letos může HUDY Sport připsat na své konto. Na začátku srpna přelezl
Rosta Štefánek ve Frankenjure cestu Geteiltes Leid 11-. Jde o cestu z roku
1999 a dá se považovat za zřejmě nejboulderovější cestu tohoto stupně
v Juře a lze ji nalézt v oblasti Luisienwand. V devítimetrové cestě tvoří ob-
tížnost mírně převislé břicho, jehož 4 metry, přibližně ve stupni 10-/10 jsou
proloženy jedním krokem, který zvedá obtížnost až k 11-. Jedná se pravdě-
podobně o první opakování, i když cesta k němu trvala 7 dní během tří
sezón. Další cestu ve stejném stupni přelezl Rosta o několik dní později. Jde
o Headcrash v oblasti Wasserstein. Tato cesta byla původně hodnocena
10+, ale po vylomení jednoho z klíčových chytů byla překlasifikována na
lehčích 11-. Charakter je proti Geteiltes Leid naprosto odlišný: 20 metrů
vytrvalostního lezení převislým pilířem je proloženo několika těžkými místy,
mezi kterými ovšem není možnost odpočinku.

Tufi vylezl Pietru Muratu

Na pouhých šest pokusů ve čty-
řech dnech a jednu orientační pro-
hlídku v devadesátém sedmém po-
kořil Rudolf Tefelner z Brna, svou pří-
slušností se sám radíci do týmu Los
Brños, v českých zemích slavnou
střechu PIETRA MURATA 8B+ v Ar-
cu – Massone. Se svou dobře zná-
mou vytrvalostí i analytickou schop-
ností nacvičování mu letos již tato
cesta seděla a netropila žádné pro-
blémy. Opravdu to je velmi slušný
čas na její přeizení. Pro nás je to –
a dlouho ještě asi bude – vážná ces-
ta. Tufi hodnotí svůj výkon velmi
střízlivě: „Myslel jsem si, že tato ces-

ta u mě svým významem už překo-
ná vylezení Čarodějova učně (dru-
hý přelez 1997), ale nepřekoná. Řa-
dím ji u sebe na stejnou úroveň, má
pro mě stejný význam. Až Panter ve
Višňovém ji překoná, ten mi nesedí,
jsou to moc silové kroky a nedá se
v něm odpočívat. A určitě Reini's Vi-
bes 8c/c+, který chci po operaci roz-
hodně zkusit.“

A mluvčí Los Brños Martin Fojtík
víc komentuje lakonicky: „Tufi je vel-
ký vytrvalec.“ Má přítom na mysli
jeho stokrokové bouldry na domácí
stěně.

Pro Tufiho je vzestup formy do-
statečnou motivací na dobrou re-
konvalescenci po srpnové operaci
a opětovný návrat do lezení. Ne-
únavný československý lezec od
osmdesátých let byl nucený v srp-
nu podstoupit již druhou, tentokrát
snad poslední, operaci ledvin, nyní
na jejich levé straně. Pravou stranu
měl operováno zhruba před deseti
lety. A připomínám, že každý Te-
felnerův návrat k lezení, znamenal
další průlom do špičky.

RT

Po snímcích

Bára v kuchyni (po návratu z USA),
Bára v posteli (to když se nezadaří-
lo na Semmeringu) teď představu-
jeme Báru maminku (to když se za-
dařilo, že!). Budoucí hvězda skal

a překlížky se jmenuje Anet Moráv-
ková, roste jako z vody, takže dlou-
ho si asi čelo závodnic neodpočne.
Těch šest štěňat, co Roxy rodila té-
měř současně s Bárou, se přes veš-
kerou snahu Pepemu vyfotit nepo-
dařilo.

–šp–

Levačkou

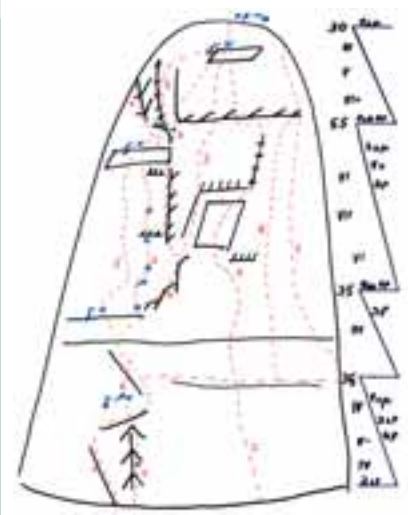
chytám miniaturní hranku, pravá
bere oblinu, obě ruce mám tak
nějak zvláštně proti sobě. Ne-
mám šanci to udržet. Pravačka
mě pálí tak, že se musím na chví-
li pustit. Zkroutitím tělo a během
zlomku sekundy otírám pravou ru-
ku o kalhoty. Znovu poskládám
ruce, fix, lehce pokrčím nohy
a šoupnu ten horkej plech do trou-
by. Do prdele, už bychom si měli
doma konečně koupit chňapku...

–bkr–

Baremheb

je název nové cesty ve Višňovém.
Tuto kombinaci cest Baskervil
a Haremheb přelezla začátkem
srpna Míša Drlíková, která cestu
hodnotí jako 8a+/b. Sama k tomu
dodává: „Klasicky se zase proje-
vila psychická bariéra, v klíčovém
místě místě je třeba dát do širo-
kého nášahu trochu dynamiky a já
jsem to tam nikdy nechtěla poka-
zit, proto jsem chodila staticky
a na jistotu – bohužel pádu. Když
jsem šla jen tak, spíše na osvěže-
ní kroků, natvrdo jsem tam skoči-
la a vyšlo to. Ještě že mi stihl
oschnout mokrá rajbasový dolez!“

Roman Pavlorek

Topo

- č. 1. Janiga – 6+
- č. 2. Orolin – 7/7+
- č. 3. Polský variant A2, (není volně???)
- č. 4. Puškáš – 6
- č. 5.???? – 6
- č. 6. Medviď – 8+ (ty sekané chyty, jsou humus, tudy asi ne!!!!)
- č. 7. Stupid Wall – 7

Stupid Wall

Na Volovce vznikla letos ve dnech 28. a 29.8. nová cesta. Jedná se převážně o plotnové lezení v levé části JZ pilíře. Cesta má celkem čtyři délky, nejhezčí je klíčová třetí délka. Na štandech je vždy alespoň jeden nýt, který je dojištěn buď skobou nebo frendem. Veškerá fixní jištění jsme zanechali v cestě, kterou je také možné slanit.

Vzhledem k napadeným 10 centimetrům (sněhu) a tomu, že cesta vede docela blízko cest stávajících, jsme zvolili odpovídající název. Ale pěkně si zalezete.

Pěknou zábavu přejí J. Vlk Wolf a R. Zoban Lienert

Hřmění ve Višňovém

Ďuro Repčík (ALPINUS/ANATOMIC) má letos vynikající formu. Po vylezení LOS BRŇOS 8c si sice nalomil malíček na noze, když něco v parku nakopl, zato nuceně dva týdny na campuse ho zase dostaly kousek nahoru. V červenci se první dostal v jejich nejznámějším projektu (z roku 1997) s pracovním názvem „Najťažší projekt“ až tři metry pod vrch! Tam ale jakoby čeká ještě jedna cesta, tak je závěr krutý. Člověk jde z bouldru do bouldru. Jako by se tři Panteri smrskli do této dvaadvacetikrokové dardissimy. Mráza konečně dostane něco, kde bude muset „rvát na max“, pokusovat na krev a ukázat své dno. Na to se těšíme. Ďuro, aby vystupňoval svou formu a taky ukázal, že umí i technické cesty, hrnul domácí klasiky – a to svižně. Poprvé přešel BASKERVILLA 8A+, JOGOBELLU 8A+/B, KUMM OMBO 8B a po závěrce čísla jistě i ABADŽIKRU 8B/B+ a zbývající cesty. On sight se vrhl na Pialův nový vytrvalostní bonbónek s jedním silovým bouldrem MARATÓN 8A+, ale v bouldru pře-

ce jen spadl. Na druhý pokus se však prošel a později Maratón natáhl do Los Brňos, čímž otevřel nové pořádné 8b. Čistá silová vytrvalost na třicet kroků bez madla! A pochopitelně s bouldrem na konci.

Tomáš Doubravský, známý to šumperkský silák a boudrér, přece jenom dal PANTERA 8B+, a to krásně. Jedná se již o sedmý přelez. Panther má nejvíc přelezů z místních cest nad deset, ale to svědčí pouze o její mimořádné oblíbenosti a velkém mezinárodním náporu slovensko – česko – polském. Polské výpravy tady v létě jezdily jedna za druhou. A jak hodnotí svůj výstup Tomáš?

„Vylezl jsem ho na tři zájezdy, dal jsem mnoho pokusů, ale to jsem se ještě rozlézal. Ještě před týdnem jsem v tom byl marný, pak v sobotu jsem ho dal už na první pokus a nezdálo se mi to tak těžké, spíš k té desítce. Případá mi to stejně jako Kumm Ombo nebo Skala. To jsou nádherné cesty, těmi u mě Višňové hodně stoupló.“

RT

Tramtária Seven Summits

– Peter Hámor na najvyšších vrcholoch siedmich kontinentov

DVAKRÁT ZA SEBOU NA NAJVYŠŠEJ HORE SEVERNEJ AMERIKY!

MOUNT McKINLEY

(Denali 6.194 m)

5. júna – 25. júna 2001

Peter Hámor a Pavol Barabáš

■ MOUNT McKINLEY, Washburn Route (West Buttress), Peter Hámor, 17.6.2001

■ MOUNT McKINLEY, West Rib (Ganet Basin), Peter Hámor, 20.6.2001

5. – 6.6.2001 – let Viedeň, Amsterdam, Minneapolis, Anchorage

7.6.2001 – doplnenie materiálu, nákup potravín, zabezpečenie autobusovej prepravy do Talketny

8.6.2001 – príprava batožiny, presun minibusom do Talketny, zabezpečenie letu na ľadovec Kahiltna (Kahiltna BC 2.160 m)

9.6.2001 – let na ľadovec, príprava batožiny, pochod do 1. tábora (2.340 m)

10.6.2001 – pochod do 2. tábora (3.000 m)

11.6.2001 – pochod do 3. tábora (3.350 m)

12.6.2001 – vynáška materiálu a zriadenie depozitu na Windy corner (4.000 m)

13.6.2001 – výstup na Ganet Basin a stavba predsunutého základného tábora ABC (4.260 m)

14.6.2001 – oddych

15.6.2001 – aklimatizačný výstup do High Campu (5.160 m) a zostup do ABC

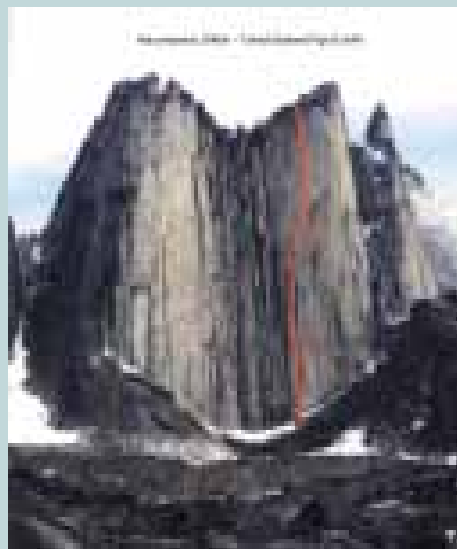
16.6.2001 – oddych a príprava na výstup

17.6.2001 – 6.15 hod. S Paľom začíname liezť klasickú Washburn Route. Cesta vedie cez headwall západným pilierom na vrchol Pointu (5.170 m) a miernym zostupom do High Campu. Paľo zostáva v High Campe a ja pokračujem dlhým traverzom do Denali Pass a ďalej na Football Field, veľké plató vo výške 5.850 m. Odtiaľ cez Kahiltna Horn a vrcholový hrebeň na vrchol Denali (6.194 m). Vrchol dosahujem o 16.15 hod. Výstup trval 10 hodín. O 17.00 hod. začínam zostupovať a o 18.00 hod. prichádzam do High Campu, kde stretávam Paľu. V zostupe pokračujeme spoločne a o 19.30 hod. sme spát v ABC (4.260 m).

WASHBURN ROUTE

(West Buttress)

Prvovýstup: 10.6.1951

V červenci

odletela do Grónska skupina čtyř lezců ve složení Petr Balcar, Pavel Jonák, Vašek Šatava a Martin Vrkoslav, s plánem na prvovýstup osmisetmetrovou stěnou 2.045m vysokého žulového kopce Nalumasortoq v oblasti Tasermiut fjord, kde leží známější vrchol Ulamertorsuaq s vyhlášenou cestou Moby Dick.

Během tří týdnů se jim zde skutečně podařilo vylézt novou cestu s názvem Turkish Garland Figs, klasifikace 9 UIAA. 18 délkový prvovýstup obnáší především spárové a trhlinové lezení kolmou až převislou žulovou stěnou vysoké obtížnosti, z celé cesty je 10 délek klasifikace 8 a vyšší, čímž vznikl nejtěžší a zároveň jediný volně vylezený směr touto stěnou. Cesta je vylezena především na vlastním jištění, nýty se objevují pouze na štandech a v několika plotnových pasážích.

Ve zbývajícím čase měsíc a půl dlouhého vletu v díře mezi špatným počasím přelezla trojka Petr Balcar, Pavel Jonák a Vašek Šatava přídatkem kilometrového Moby Dicka, klasifikace 9/9+ A2 stylem AF. Podrobnosti tohoto vletu se objeví v příští Montaně.

Jouda team

ve složení Martin Klonfar, Adam Buble (oba Joudové jsou z HK Vyšehrad) a Jiří Vonka (který je z Károva u Prahy) se po úspěšném začátku roku, kdy se jim po-

dařilo zapytlit Matterhorn hned dvakrát, rozhodli zavěsit pytel nový. Pro realizaci plánu si vybrali vskutku smělý cíl – severní stěnu Eigeru. Podmínky ve stěně byly však tak báječné, že pytel se nekonal a stěnou prostoupili klasickou cestou ve dnech 15.–16. srpna 2001. Na zem pak sestoupili následující den.

A. Buble

Simona dává Flaffboy 8a+

Nejoblíbenější oblastí Simony Ulmonové je Riffle. Považuje ji pro sportovního lezce za nejlepší a nejtvrdší. V létě se jí zde podařilo vylezt cestu FLAFFBOY 8a+. Simča: „Lezla jsem ji dva víkendy na jedenáct pokusů. Je delší než Corto v Ospu. První bouldr je u druhé expresky a druhý při výlezu ze stropu – tam jsem pořád padala.“ Mezitím taky nazkoušela vysněné 8b (5.13d). Nejtěžší místo vyřešila poměrně snadno, zato má problémy v dlouhých krocích ve výlezu, kde lezci normálně potíže nemají. A zase ji zlobí prst.

RT

Doma spíš fotím,

ale v Americe jsem si slušně zalezl

Co více si člověk může přát? Tři měsíce, během kterých je jedinou starostí lezení a řešení klíčových míst na skále. Neměli jsme žádnou přesnou představu kde polezeme a co polezeme. Jeli jsme si prostě do USA zalezít a užít svobody cestování.

Rozlézáme se na žule v Joshua Tree, pískovci Red Rock a Indian Creek. Pak naše cesta vede do sportovní oblasti Riffle. Tady přelézám své první 5.13, a to POETIC JUSTICE 5.13a (PP). Další vápencovou oblastí, kterou navštívujeme, je Sinks Canyon – Wyoming. Tady jsem už v plné síle a motivace je obrovská. Útočím na THE THRONE 5.13b (RK), kde hodně pokusů končí v dlouhém klíčovém přešahu. Na druhý pokus přidávám CARTOON GRAVEYARD 5.13a (RP). Obě cesty mají pociťových třicet metrů, takže hurá, hurá! Po City Of Rock, kde opět lezeme na žule, vyrazíme do Smith Rock v Oregonu. Cestu nám zkomplikuje porucha auta, ale nakonec vše dobře dopadne (jako v pohádce) a my můžeme ba-

Foto: M. Maděrová

lancovat na žluté sopečné vyvýšeně. Moc jsem se sem těšil a motivace bylo na rozdávání. Takže DARKNESS AT NOON 5.13a nešlo vylézt jinak než on sight. Na doplnění se-

znamu ještě přelézám HEINOUS CLING 5.12c(OS), která je vedle Darkness a má také pociťových čtyřicet metrů a CHAIN REACTION 5.12c (PP).

PEPE

Honza Zbranek vylezl své první 8a

Již tradičně tráví rodina Solanských jeden prázdninový týden v Paklenici v Chorvatsku. Jelikož starší syn Petr dal přednost tréninku na stěnách v Brně s Mrázou, mladšímu Pavlovi dělal na skalách partnera patnáctiletý vrstevník Honza Zbranek (TRIO). Honza si v kaňonu vylezl svoje první 8a FUNKY SHIT, a to na druhý pokus. Spolu s Pavlem pak dali ještě 7c+ PERUN, Honza ho zase dal na druhý pokus. Jan Zbranek: „Ty cesty byly vlastně o pár krocích, samé bouldry. Funky bylo tak na patnáct metrů. Dole bouldr, a pak lehký dolez. To 7c+ se mi zdálo nadhodnocené.“

RT

Simona, Flaffboy Foto: P. Piechowicz

Z došlé pošty vybíráme:

From: Alex Huber

To: Montana

Sent: Sunday, July 22, 2001 1:11 AM

Subject: Free ascent of Bellavista

První 8c v alpské stěně

Věže „Třech Čim“ jsou světoznámé. Jejich dech beroucí tvar je synonymem pro nádhernou hor a jejich severní stěny jsou neustálou výzvou pro horolezce.

Od prvního výstupu „Bellavistou“ jsem měl utkvělou představu, že přelezu tento úžasný převis volně. Tedy sportovní lezení bez nýtů, obtížnost 8c na místy zvětralém vápenci v chladné a vlhké severní stěně.

Na cestě jsem musel pracovat přes pět týdnů, než jsem mohl začít vážně uvažovat o prvním pokusu. Jak jsem očekával, vznikly poměrně velké komplikace s odjištěním cesty.

Konečně, 18. července jsem mohl volně přelézt pro mě nejdivovější a nejúžasnější cestu na alpskou stěnu.

No a teď je čas na party...

Na zdraví,
Alexander

Zub

„A tady až sem sahala voda v roce 1864 a potud vystoupila v roce 1906“, řve německy (jak pako na le-sy) pan průvodce a hlavy německých výletníků moudře pokyvují, jako že rozumí dyť to je jasné, že tady jak stojej bylo vše pod vodou, přece nejsou pitomí...“

Poodešel jsem pár kroků za roh (stojíme právě pod Adršpašským Zubem) zvedl oči nahoru a připadal si taky trochu pitomej (chápal jsem jen po částech). Malinko lomená lajna šesti kruhů v JV stěně (Krakonošova) Zubu – Hudym letos 22. srpna dokončený, velmi starý projekt. První kruh dal Joska Rybička v r. 1979, o 10 let později přidali s Hudym druhý, pak za dva roky další tři. A letos, 22. srpna to Hudy dorazil. Joska fotil, za Hudym stoupal Zbyšek Česenek: „Hudy je nezmar! Skoro 20 let od Klekání vylezl cestu technicky i psychicky o úroveň výš. Já tam za ním jen visel. Když jsem o tom vyprávěl večer v hospodě, bál jsem se, že možná zveličuju. V sobotu o Festáku to ale zkoušeli mladáci – mladá piskařská elita a – asi jsem fakt nepřeháněl!“

U piva se přemítalo, že jako dob-

Nejtěžší místo. A že se Hudy do toho 5. kruhu napadal! A nejen letos!

Foto: J. Rybička

rý, další pomník (?), druhý Klekání a pod. To je vždycky než se cesta přeलेze a zhodnotí. Faktem je že od předposledního k poslednímu je to kapinu dál než třeba mezi borháky jiných moderních novinek. A nezůstalo jen u keců, byl i pokus o první opakování, který prý skončil právě v tomto místě. Pašákům se tam něco vylomilo, ale podle autora je to prý v pohodě, půjde to vylézt i tak. Sám autor mezi 5. a 6. kruhem šleh jednu slabou dvanáctku... Takže –

jak je na tom hladina vašeho odhodlání? Jste zcela zatopeni nebo zvolna plynete? Pěkná těžká cesta, udělaná odspodu. Jen pro ty, co by si to chtěli omrknout shora – vede tam už pak jen Hubařská IXa, což je podle čísla určitě mnohem lehčí (podle názvu a pověsti to není až tak jisté).

Vlastně je tam ještě jeden utajený komín za IV, na který zapomněli i v průvodci. Zeptejte se u Peňáka na cestu „IP Pavlova“.

Staník

Úspěšná skialpinistická

a snowboardová výprava do pohorí Pamír

Koncem srpna se z Kyrgyzstánu vrátila kombinovaná dvaadvacetičlenná mezinárodní výprava, jejíž převážnou část tvořili skialpinisté, telemarkoví lyžaři a snowboardista. Sedmi účastníkům (šest skialpinistů a jeden telemarker) se podařilo vystoupit novou trasou „Valašská cesta“ v severní stěně Píku Lenina na vrcholový hřeben a krátkým traverzem na vrchol, přičemž výstup až do výšky šesti tisíc metrů nad mořem byl některými skialpinisty uskutečněn na lyžích. Pod vedením Petra Nováka to byli Alice Korbová, Jiří Pleskač, Milan Hurtík, Luděk Kopecký, Jiří Kalousek a slovenský telemarker Peter Kollár. Alice Korbová

vystoupala ze všech nejvýše na lyžích, a podle dostupných informací se stala první ženou, která sjela severní stěnu Píku Lenina na lyžích.

Vsetínskému snowboardistu Petra Adámka zastavilo obtížné prošlapávání sněhové krusty ve vlastní variantě výstupové cesty přibližně 6.600 metrů vysoko poblíž Lipkových skal, což následně sjel na odlehčeném snowboardu K2 Zephyr. Na vrchol se klasickou cestou přes Razdělnuju dostali pěšky další tři účastníci, ostatní skončili ve výškách 6.100–6.500 metrů ve „Valašské cestě“ severní stěnou.

Teplice nad Metují, 23. 8. 2001, 13:00. „A pivní stánek už postavili, jó? No, stejně bude ještě dlouho co dělat...“

Rituál je přehrávaným mýtem. Od pradávna má potvrzovat soudržnost a výjimečnost té které komunity, v níž je hrán. Proto, že je mnoho různých skupin lidí, je i mnoho mýtů a rituálů. A tak se letos už po osmnácté sjela spousta těch, kteří

lezce a zároveň tak trochu vysvětlovalo proč právě on je také zařazen v galerii.

Na letošní festival bylo vybráno 26 filmů ze třinácti zemí, nejvíce (šest) filmů přišlo z Itálie. Pro milovníky čísel dodejme, že nejpočetněji byla – jako již tradičně – zastoupena kategorie „Horo-
lezecké sporty“ (12) následovaná kategorií „Hory a život v horách“ (9) a nejméně filmů (5) bylo

Není nad první ranní pivko...

lezou, do Teplic nad Metují na 18. Mezinárodní Horolezecký Filmový Festival. Sledovat vlastní hrdiny na filmovém plátně, pít, bavit se, možná trochu lézt, a hlavně: být mezi svými. Nejpřesněji to asi vyjádřila starostka Teplic paní Vítová, která ve čtvrtek chvíli po šesté večer zahájila v sálu místního kina tři dny bezčasí slovy: „Teplice nad Metují jsou vaše.“

Odposlechnuto v Redpointu:

„Já už tam, člověče, ani nemusím, Tomáše Humara jsem viděl...“

„Kde?!“

„Tady naproti v řeznictví... a Nováka už jsem tu viděl taky.“

„Jo, ten tu byl, celej v modrým, já napřed myslel, že je to pošťák.“

„No jen abysme se na ten 'Jump' dostali.“

Výstavy, 26 filmů a nespočet beček

V sále obecního úřadu byly po celou dobu festivalu otevřeny dvě výstavy.

V první z nich Petr Hejtmánek zachytil fotoaparátem své cesty po Africe. Pravým magnetem však byla výstava Kanadana Craiga Richardse nazvaná „Horolezci: na kraj světa“. Velkoformátové černobílé fotografie skutečných lezeckých es jsou výsledkem autorova šestiměsíčního cestování po světě.

Craig chtěl, aby každý fotografovaný přinesl něco, co ztělesňuje jeho lezecké zážitky. Všichni vyhověli, a tak jsme mohli vidět Lynn Hill s kamínkem přineseným po sólovýstupu z vrcholu El Capa, Chrise Boningtona s cepínem, který jej doprovázel při většině výstupů či Toda Skinnera s olepenými prsty, ověšeného frendy a karabínami. Zvláštní kouzlo vystupující z portrétů jakoby přibližovalo jedinečnost a osobnost každého

přihlášeno mezi „Sporty v přírodě“. Porota ovšem po zhlédnutí některých filmů změnila kategorii, v níž soutěžily.

Oproti minulým ročníkům bylo letos v Teplicích filmů méně. To proto, aby se stihly všechny reprízovat a dostalo se tak na každého zájemce. Novinkou letošního ročníku bylo i promítání nesoutěžních filmů v hotelu Sokol. V porotě letos zasedli:

Tomaž Humar (šéf) – v současnosti asi jeden z nejvýznamnějších himálajských lezců. Dvaatřicetiletý sympaták si publikum získal už tím, že při zahajování festivalu doslova dokulhal na pódium. Mě osobně nejvíce oslovil zdravým apetitem, který projevil při zahajovacím rautu během nějž mezi sousty bavil historek chtivou tlumočnicki.

Mario Corradini – sympatický živý človíček, fotograf a filmař, v sobotu měl na „koupáku“ svou diashow, podle životopisu tak trochu i zasloužilý porotce na různých festivalech.

Mireille Chiocca – dlouholetá ředitelka horolezeckého filmového festivalu ve francouzském Autrans

Artur Hajzer – polský himálajista, zakladatel a spolumajitel firmy Alpinus

Zdeněk Duba – tajemná postava, v oficiálních materiálech je uvedeno pouze: „ředitel kina Vesmír Náchod“

A bečky? Těžko odhadnout. Doprovodný program na koupališti se, myslím, vydařil. Páteční Čechomor a Kamelot, jakož i sobotní Pepa Lábus a spol a „Sešli se“ nezněli špatně. K tomu diáky, soutěž v lezení, oheň,... Podle vládného pohybu některých účastníků se vypilo asi tak „N x X“ piv na den, kde „N“ je počet účastníků a „X“ je libovolné reálné číslo větší jak deset. Inu, když i šéf

Festák

poroty veřejně oznámil, že ve výškách je málo kyslíku a on sám preferuje přísun tohoto v podobě tekuté, není se co divit. Nutno podotknout, že po návštěvnicích nezůstal skoro žádný binec a romantik by chtěl doufat, že to „skoro“ v předchozí větě bylo nebylo zapříčiněno někým „od nás.“

V kině

Podle porotců byla celková kvalita snímků průměrná. Z respektu vůči festivalu a také filmům oceněným na předchozích ročnících, nebyla udělena cena v nejvytíženější kategorii – „Horolezecké sporty“.

Hlavní cenu a cenu diváků dostal, tak trochu podle očekávání, snímek „Jump!“ (J. Catto, A. Hill, USA) „Filmařsky perfektně zvládnutý dokument o hodnotách, lidskosti, svobodě, emocích, dialogu dvou generací, přínášející také historická fakta...“ Ačkoliv byl film místy rozvláčnější, jakoby sbíral čas na stopáž celovečerního filmu, diváci si přišli na své. Tvůrcům se rozhodně vyplatilo počkat s premiérou až do Teplic. Nabité sál poznával známá místa a známé postavy.

Mezi „Sporty v horách“ byl nejlepším filmem „The One“. Novozélandský režisér rokenrolového jména Chuck Berry zaznamenal na filmový

ském parku. Ostatně, dosažení vrcholu už bylo na čase. Z minulé neúspěšné, čistě ženské, expedice zůstaly jednomu z aktérů pouze alimenty.

Nejvíce cen (zvláštní ocenění poroty, cenu města Teplice nad Metují a cenu generálního sponzora – firmy Alpinus) si odnesl film dvojice Kučera–Ježková „Cesta do Neznáma“. Příběh Honzy, kluka který se ve čtrnácti letech dostal k lezení, kluka, který má nesporný talent na vertikální pohyb po skále, kluka, kterému nechybí odvaha a pevná vůle, kluka který, je slepý.

Obecně se zdálo, že některým filmům, jako třeba „Oxygene Solitude“, uškodil monotónní komentář srážející originální text. Na druhou stranu, titulky jsou určitě nepoměrně nákladnější.

Co napsat závěrem? Festák se každopádně vydařil. Báječní lidé, tradiční „komorní“ atmosféra a spousta zajímavých filmů.

Tak zase příští rok.

Tomáš Roubal

Kino

Na festivalu se nejen jedlo, pilo, hodovalo, ale také lezlo. Nejvíce asi v Teplických skalách. Prý zejména na Chrámovkách bylo živo.

„Ty vole, hošánku, tos měl vidět. Jonák, ten z Vysočiny, lezl Klekání...“ Pokřikoval na mě Viktor zdaleka, hnedle jak jsme se potkali před kinem u stánku s občerstvením, a udělal dramatickou pomlku, aby nechal tu novinu chvíli působit. „Tak rychle zpocenyho jsem ještě nikdy nikoho neviděl.“ V reakci na můj nechápavý pohled pokračoval:

„Tak dvacet metrů nad kruhem, kousek nad ním jednu smyčku, mu ujela ruka...“

„Von spadnul a u toho se zpotil?“

„Ale ne, ustál to, ale během sekundy úplně mokry záda, úplně z něj lilo. Pak dolezl do koutku a expreskou si musel utírat čelo. A máčoval si i ramena...Tos měl vidět, to bylo kino.“

ÚTRŽKY Z FESTÁKU Trocha bulváru

Na festák se sjela smetánka z domácí i zahraniční horolezecké scény.

Vedle kulhajícího himalajského horolezce a též kulhajícího zástupce firmy Alpinus (že by šlo o nový módní trend?) jste mohli potkat i váženého pana šéfredatora Montany, který se přijel na tu slávu také podívat a zašel se rozptýlit na večerní program na koupališti. Možná se rozpumpřilkoval již cestou na koupák, možná měl jen takovou veselou náladu z té výtečné kapely, co valila na podiu svůj betálnej folkrock. Každopádně podupával do rytmu až to připomínalo opilecké kymácení, rozhazoval pod plátěnou stříškou rukama, spiklenecky po všech blýskal téma svýma špejblovkýma očkama a na můj fundovaný dotaz, co si myslí o diákové show Petra Ondrejoviče odušil: „Ale běž do ... s diákama. Mně se líbí real.“

Pak jsem zaslechl ještě něco v tom smyslu jako „...ještě do sebe kopnu jedno pivo a pak na ten parket voriginál vlítu...“ a pak se mi ten ctihodný muž, jemuž národ vděčí za „časák vo lezení“ odkymácel z dosahu.

Postřeh festivalového návštěvníka

Je zajímavé, že ti stoprocentní lezci, vyzdobení sandály na sucháč, kalhotami „ridžojš“, mi-

...a večerní pařbu

pás podmanivou přírodu své vlasti, touhu lidí po naplnění vlastních fantazií a první seskok padákem 260m stěnou.

Vítězem kategorie „Život v horách“ se stal švédský film Frederika Blomgvista „Shisha Pangma Expedition 97“. Film spíše než expedici na nejnižší osmitisícovku zachycuje skutečné emoce hrdinky filmu, mladé dívky snící svůj sen o překročení hranice magických 8.000 metrů.

Cenu poroty získala americká bláznivá komedie parodující filmy o expedicích nazvaná „Tragédie a triumf na Mount Rachejtli.“ (režie: Gus Gusciora). Šlo o devítiminutový záznam vydařeného výstupu dvou dobrodruhů na kopec v měst-

kinou „sinkpink“, batohem Mammut a všemi dalšími možnými proprietami včetně nedbalého outdoorového výrazu ve tváři, poukazujícími na stavovskou příslušnost,

U Peňáka jako vždy, až do rána

Večerní program kina je ideální pro lezce, kteří jsou odpoledně ve skalách

byli nejvíce k vidění na náměstíčku před kinem a restaurantem, zatímco ve skalách se potloukali povětšinou teplákoví šumari a slušňáček v bílé košili. Nebo se mi to jen zdálo?

Dušan Janák

Přírodní lidi

Občas žehráme na mladší generaci, vadí nám její přístup k tomu či onomu. Na festáku jsme si vylepšili dojem. V partě s věkovým průměrem už léta za poločase rozpadu jsme si řekli, že to přece jen není až tak zlé a je vidět, že horolezci jsou „přírodní lidi“. I přes hojnou konzumaci, až na výjimky, nikde odpadky, skoro každý (mladý či starý) se po pozření buřtíka a vyhltnutí dalšího kvásku hnal s táckem a kelímekem ke koši. A tak Teplice našťastí nevypadaly jak fotbalový stadión po derby Horní Kvasná versus Buřtlochov.

Tomaž Humar o filmu Jump!

Slovinec Tomaž Humar je jedním z absolutně nejlepších světových horolezců současnosti. Na festáku fungoval v roli předsedy poroty. Mimořádně kladně hodnotil film Jump! Allenovi Hillovi a Johnovi Catto se svěřil, že se mu zdá až neskutečné, jak dva Američani bez znalosti tajů naší mateřštiny s českými aktéry vůbec mohli něco takového, tak „český“ film, vytvořit. Líbilo se mu také, že autoři zachránili před zapadnutím množství archivních záběrů tím, že je ve filmu použili.

Zmola Nebezpečný úřadovál

Co se může stát, to se taky jednou stane. Stejně vyhlížející kufrý jsou základem četných veseloher. Na festáku však záměna kazet zdrojem legrace nebyla. Svě o tom ví řada nespokojených diváků.

Po dvou projekcích v nabitém kině byl film Jump! pro nečekaně velký zájem (mnozí prý přijeli jen kvůli němu, někteří dokonce až z Rakous po přečtení minulých Montany!) promítán navíc v hotelu Sokol. Tam však na rozdíl od kina nebylo projekční video velkokazetového systému Beta SP, ale projektor na standardní kazety VHS.

Zmola Nebezpečný se z redakce přestěhoval na festák. Zařídil, aby místo definitivního filmu mašina spolka pracovní VHS mezikopii (nesestříhanou, nezkorigovanou, někde bez zvuku!). Kdo si přišel Jump! zopakovat, nevěřil svým očím a spolu s ostatními nad polotovarem kroutil hlavou. Až po čase se na scéně objevil jeden z tvůrců Allen Hill a v akutním mrtvičném stavu promítání zastavil. Za hodinku byla v mašině správná kazeta a tu špatnou pak Allen vztekle přerazil o koleno.

Mohlo by se zdát, že se zas tolik nestalo. Pořadatelé i autory však dodnes upřímně mrzí rozčarování diváci, kteří odešli a už ani neslyšeli „Sorry!“. Těm, kteří vydrželi v neskutečně hutném dusnu byla odměnou zřetelně lepší kvalita obrazu než v kině – poněkud paradoxně, teoreticky by tomu mělo být naopak.

Naštěstí to snad byl (pokud vím) jediný vážnější kix a organizátoři festivalu jinak zaslouží pochvalu za vytvoření podmínek pro skvělou atmosféru.

Byli Mallory a Irvine na vrcholu Everestu?

Pod krásným hvězdným nebem, u táboráku na koupáku o tom přátelsky debatovali Tomaž Humar a Petr Prachtel, jemuž nedá záhada Malloryho a Irvina spát. Přes zápornou odpověď Messnera i poslední bádání na největším kopci je Petr bytostně přesvědčen, že vrcholu dosáhli. Vykládal o tom energicky a vzrušeně (jak je jeho zvykem, jinak ani neumí), snášel jeden argument za druhým pro, má seštudované haldy literatury, fotek a map. Tomaž řekl, že Mallory a Irvine úspěšní být mohli. Ještě zajímavější bylo, že oba prstem ukázali na naprosto stejné místo, kde pravděpodobně dvojice průkopníků mohla překonat klíčový „Second Step“.

Muzika na počkání

Silnými stránkami vítězného snímku se ukázaly být zvuk a hudba. Dozvěděli jsme se, že hudba doprovázející řadu výrazných pasáží filmu je původní, napsaná přímo pro Jump! Je dílem maďarského skladatele Titusze, s nímž v Budapešti žije americká fotografka Jenny Kincade, švagrová Allena Hilla. Allen Tituszovi poslal neozvučené sekvence s poznámkami. Ten za jediný den muziku složil a druhý den dokonce nahrál. Za další dva dny dorazila do Denveru kurýrní zásilka z Budapešti. Na Allenův stůl vypadla kazetka DAT s digitálním zvukovým záznamem, hned putovala do střížny a za pár dnů bylo posekáno. Skoro k neuvěření. A hutná muzika skvěle sedí k sekvencím „skákacího superstroje“ Kyslíka, její rytmus dokonale harmonuje s napětím a rytmem pohybu.

Jump! na další festivaly

Autoři dvojnásobně vítězného snímku Jump! hned v Teplicích dostali nabídky na obeslání tří zahraničních festivalů horolezeckých a dobrodružných filmů. Podzimní tatranský již pravděpodobně nestihnou (snad až za rok), další dva však obeslat chtějí – v Autrans ve Francii a na jaře v italském Trentu. Krom toho Jump! půjde do soutěže festivalů v kanadském Banffu a coloradském Telluride, jak autoři již dříve plánovali. A pak by se konečně měl rozběhnout na televizní obrazovky.

Setkání generací

Bylo až dojemné vidět před biákem skupinku malých capartů dosurfovát na prkýnkách k Zorce a Petrovi Prachtelovým. Uctivě se k nim přitočili a řekli, že se jim líbil Jump! a tak mu dali své hlasy. Prachtelovci by jim přitom s rezervou klidně mohli dělat dědu a babičku!

Chroust

Foto: Petr Piechowicz

Tomáš Mrázek

- ▶ **Výška: 177 cm**
- ▶ **Váha: 62 (60) kg**
- ▶ **V současnosti nejlepší český sportovní lezec**

Tak a je to tady. Montana je poskládaná, pozítří přijde grafika, pak náhledy a tisk. A vtom zpráva, že český juniorský mistr světa v lezení se vrátil ze švýcarského Winterthuru jako vicemistr světa v lezení na obtížnost.

Chvilí po deváté klepe na dveře redakce. Nemá moc času, musí toho ještě hodně zařizovat, pozvali ho na Rockmaster do Arca. Hned pouštíme diktafon. Tomáš Mrázek mluví o svých úspěších skromně.

Agenturní zprávy říkají, že o tvém druhém místě rozhodlo horší umístění v semifinále.

Jasně, ve finále jsme byli oba dva stejně. Dolezli jsme do stejného chy-

ale do toho co a kde polezu nemluví.

Přemýšlel jsi někdy o tom, co budeš dělat, až nebudeš mít na to lézt tak těžké cesty?

No, chtěl bych u lezení nějakým způsobem zůstat. Pracovní kontakty, známosti. Když se dostanu hodně vysoko, tak si myslím, že nebude problém se potom někde upíchnout.

Ptám se proto, že třeba dnes skoro padesátiletý Kurt Albert podniká stále směle výstupy, třeba už ne extrémní, ale určitě těžké.

Po lezení na stěně se můžu přeorientovat na něco jiného. Já bych prostě hrozně rád dělal všecko už dnes,

Foto: Petr Plechowitz

tu, takže rozhodovalo semifinále. Tam to bylo o teči, takže to bylo v takový vyrovnaný.

Mě právě zaujalo, že třetí byl Francois Petit. Takže jsi byl lepší jak on...

Byl, no. Spíš je zarážející, že jsem přešel Yuiho a podobně. Petit prodělává comeback, poslední dva tři roky neměl až takovou výkonnost.

Teď tě čeká zima na stěně. Chystáš se na jaře do skal? Kam?

Všechno je otázkou volby. Chtl jsem jet na MS světa, tak jsem tři měsíce byl tady v Brně, cvičil jsem na stěně. Nemohl jsem třeba jet se Stoupu na Tore Venezia. Na jaře budu mít několik měsíců volno, tak se chystám hodně na skály. Kam ještě nevím, ale chci lézt známé, těžké cesty, žádné kvaky.

Je to spíš osobní ambice nebo tlak sponzorů?

Jde mi hlavně o výkonnostní stránku, čistě o sport. Baví mě lézt na hranici vlastních možností. Sponzory mohou některé mé úspěchy potěšit,

ale dnes se to nedá. Já si nemůžu dovolit někam odjet na čtrnáct dní nebo na měsíc. Jednou třeba polezu bigwally.

Jsi poměrně záhadný. O tobě se hodně mluví, ale ty sám žádné zprávy nevypouštíš. Rosťa něco píše, Tufi něco píše, ale ty sám ne. Proč?

Já totiž nemám za potřebí žádnou velkou popularitu. V našich českých podmínkách se najdou lidé, kteří neznamenaají vůbec nic a přitom se snaží dělat, jak jsou dobří. U nás možná ano, ale ve světě je nikdo nezná. Kdežto mě venku už berou a znají a to je tisíckrát víc než kdyby se tady udělala nějaká šílená reklama. Myslím si, že lepší je, aby si to podvědomí vybudovali lidé sami, než abych se o to snažil já. Ale samozřejmě Tufi a Rosťa se snaží mi dělat popularitu kvůli sponzorům. Protože nikde by mi nic nedali, kdybych se neprezentoval.

Takže když se budeme bavit o sponzorech, tohle řeší oni. O tohle se ty nestaráš?

Mojí povinností je trénovat a ne se snažit, aby třeba tady v Montaně byl článek.

Já se ptám proto, že mezi mladými lezci se nezdáka vyskytuje názor, že o tobě, jako o hvězdě českého lezení píšeme málo. Třeba po MS juniorů. Na druhé straně, tvá fotka je v každé Montaně, prostě proto, že jsi nejlepší. Upřímně řečeno už máme problém vybírat nějaké neotřelé záběry...

Nejde o rozsah, nemyslím si, že by tam mělo být něco víc. Spíš stručné, jasné zprávy. Ať si čtenáři přečtou, kdy to bylo, kdo vyhrál a hoto. To je lepší než když by měli číst dvě stránky nicneříkajícího textu. Jenom se zvýší pravděpodobnost, že bude někde něco nepřesně.

Co Čech, to Mistr světa

Je sobota 23. 6. 2001, asi půl páté odpoledne. Tomáš Mráza Mrázek jako poslední startující ve finále Mistrovství světa juniorů, v pohodě dolézá do zatím nejvýše dosaženého chytu z pokusu rakouského závodníka Andream Fichtinggera. Přebere další chyt a v tu chvíli již nejenom český hokej, atletika, nebo třeba cyklokros, ale i sportovní lezení má svého Mistra světa. Česká lavička bouří nadšením. Mráza leze ještě další metr, nebo dva a pak definitivně podléhá emocím. Noha mu sklouzne ze stupu a on sám padá jako hadr. V tuto historickou (nebo hysterickou?) chvíli sportovní lezení přispívá svým dílem k oblíbenému rčení hokejových fanoušků – „co Čech, to Mistr světa“. Aby nebylo Mrázovi při slavnostním vyhlášení výsledků smutno, přidali po bronzové medaili až za hranici svých možností lezoucí Honza Zbránek a Petr Solanský. Sen se stal skutečností, Mistroví Mrázovi se na krku houpá zlatá placka. Jak dlouhou cestu bylo nutné ujit až do této chvíle? A jak těžkou? A vůbec, kudy tato cesta vede? Možná by se někdo další rád po ní vydal.

Rekapitulace

Mráza se s lezením seznámil v létě 1997, a na skalách začal lézt v roce 1998. Na jaře 1999, jako sedmnáctiletý, vylezl své první 8a a do konce sezóny se růst jeho výkonnosti ustálil na stupni 8b/b+. V roce 2000, ve své druhé sezóně na skalách, přidává čtyři cesty 8b+ a prvovýstupem

Myslím si to stejně, navíc se zúžil prostor pro prosazování vlastních ambicí.

Jasně, ten náš český rybník je malý. Tak malý, že nějaká nižší liga ve Francii je lepší jak Český pohár. A vždycky bude. Tak to prostě je, u nás máme zase lepší hokej. Díky za rozhovor hodně štěstí.

Za Montanu se ptal

Tomáš Roubal

Celkové výsledky MS ve Winterthuru:

1. POUVREAU Gérome FRA
2. MRÁZEK Tomáš CZE
3. PETIT Francois FRA

1. CUFAR Martina SLO
2. SARKANY Muriel BEL
3. MINORET Chloé FRA

„Los Brños“ vstupuje do stupně 8c. Ve stejném roce začíná seriózně závodit. Jako osmnáctiletý junior vyhrává Český pohár i Mistrovství republiky dospělých. Na mezinárodní scéně vyhrál Evropský pohár juniorů 2000 a ve Světovém poháru dospělých se vždy dostal do semifinále. V Kranji svým devátým místem zůstal těsně před branami finále. V první polovině sezóny 2001 přelézal za 3 hodiny na 4. pokus „Talk is cheap 8c“ ve slovinském Ospu a taky „Reini s vibes 8c/c+“ v italském Massone. Vyhrává jednotlivá kola Evropského poháru juniorů v Terstu a Arcu, v Imstu je třetí a Evropský pohár suverénně vede. První etapu své sportovní kariéry završil 22. 6. 2001 ziskem juniorského titulu Mistra světa pro rok 2001. Zhruba před třemi lety se poprvé navázal na lano, aby vylezl své první cesty na skále. Zhruba před dvěma léty zjistil, co obnáší francouzský stupeň 8a. Zhruba před rokem vyhrál své první závody. A zhruba před měsícem a půl se stal ve své kategorii nejlepším lezcem planety. A těsně před uzávěrkou tohoto čísla se stal ve švýcarském Winterthuru vicemistrem světa (viz tato rubrika). Co bude za rok, dva, tři?

Jak se stát Mistrem světa?

V pohodě, lehce a ani to nemusí trvat nějakou dlouhou dobu. Problém je v tom, že lidí s jeho nadáním a talentem pro lezení nechodí po planetě mnoho. To by samozřejmě nestačilo –

naštěstí to ví i Mráza. Pravděpodobně nikdo v republice netrénuje tak moc a tvrdě, jako on. Je fanatikem tréninku, kterému hrozí spíš zranění a přetrénování, než nedostatečná fyzická připravenost. A pak je tu jeho tajná zbraň – psychika. Nezablokovan konvencemi a obdařen obrovskou vůlí a motivací myslí Mráza na nejvyšší cíle. Své souboje vyhrává nejdříve v hlavě. Vůbec si nepřipouští, že by neměl být jednou absolutně nejlepší. Je rozeným závodníkem a vítězem. Nevadí mu stres a nebojí se zodpovědnosti. To je asi klíčový moment jeho úspěchu – nebát se vyjít s kůží na trh, jednoznačně proklamovat své cíle a chováním v každé minutě života se k nim zodpovědně postavit čelem. Pak už jenom stačí vychutnat si výsledky poctivé práce. Jednoduché a obecně platné nejenom v lezení a sportu, ale i v běžném životě. A pak jsou tu ještě lidé. Pár postavíček, kteří ho doprovázejí na jeho cestě a snili s ním společný sen.

Lidé na cestě

Jsem někdy označován jako Mrázův trenér. Nikdy jsem jím nebyl a ani nebudu! Mráza je výraznou individualitou a trénink si řídí sám. Naštěstí je schopen naslouchat a své názory a přesvědčení přizpůsobovat. Jsem rád, že jsem ho na podzim 99 obeznámil se všemi aspekty sportovního lezení. Pokusil jsem se mu vysvětlit filozofii úspěchu, založenou na jednoznačně stanoveném cíli, tvrdé a trpělivé práci při jeho naplňování a nekonečné sebedůvěře ve vlastní schopnosti. Už tenkrát padaly úvahy o nejlepším lezci světa a přelezech nejtěžších skalních cest. Naše další debata po sezóně 2000 měla již jednoznačný a konkrétní společný závěr – titul Mistra světa u juniorů, finále „světáku“ dospělých a tvrdé, světově známé 8c – 8c+. Zatím jsem se při podobných debatách vždy spálil a má slova letěla do větru. Mráza je jediný člověk, který zřejmě pochopil, o co jde a začal to naplňovat. Pomáhal jsem mu i prakticky v oblasti tréninku, stravy, nebo při jednání se sponzory, ale za svůj největší přínos považuji, že jsem mu snad otevřel obzory a ukázal cestu, po které se vyplatí jít. Nejsem však jediný na jeho cestě za snem. Obrovský díl práce vykonali v závěru Mrázovy přípravy Radek Souček v přípravě na umělé stěně

Naši medailisté na EP juniorů v Arcu v cukrárně se zmrzlinou. Zleva: Lucie Rajfová, Mrazík, Tomáš Mrázek, Tereza Kysilková.

a Rostá Tomanec při výjezdech na skály. Professionalismus, řád, systém a obdivuhodnou pohodu vnesl do celého fungování juniorského mančafu Kyslík. A pak je tu Mrázova rodina a obrovská spousta jeho dalších spolulezců a fandů, kteří svým dílem přispívají k jeho pohodě a motivaci. I když on sám to nedává nijak najevo, myslím si, že právě ti, kteří mu věří, ať už v podobě přátel, rádců, spolulezců nebo sponzorů, přispívají značným dílem k jeho motivaci a chuti něco dokázat. Myslím, že leze hlavně pro ně.

Podmínky

Jak vysoko stojí v hierarchii předpokladů úspěchu třeba podmínky pro přípravu? Jsou určité důležité, ale stojí zřejmě až na posledním místě. Právě Mráza potvrdil a naplnil heslo „nejdřív výsledky a pak možná zájem sponzorů“. Jeho jedinou podporou v roce 2000, kdy vyhrál Český pohár i Mistrovství republiky, Evropský pohár juniorů, vylezl své první 8c a na „světáku“ dospělých obsadil 9. místo, byl pár lezeček od Rock Pillars, sedák a expresy od Singing rock a několik tyčinek od MLO. Situace se změnila až v tomto roce. Značky Rock Pillars, Ocún, van Gansewinkel a MLO se snaží, aby se Mráza nemusel starat o nic jiného než o lezení. Samozřejmě za to očekávají odplatu v podobě výsledků. Naštěstí je Mráza „zboží“, které po koupi opravdu slouží a přináší očekáva-

no užitnou hodnotu. Sponzor v jeho případě kupuje oprávněné ambice na nejvyšší sportovní cíle a hlavně jeho zodpovědnost na cestě za těmito cíli. A právě to se v profesionální sportovní branži cení.

Podmínky pro lezecký trénink má standardní, zhruba takové, jaké může mít každý druhý v této republice. Nejlepším českým a juniorským evropským lezcem pro rok 2000 se stal po přípravě na malé bouldrové stěnce Tiskárna. Na Mistrovství světa trénoval na privátní bouldrovce u Kyslíka v Jehnicích, a částečně u mě, v Lelekovicích. K tomu hrazda, domácí lišty a vypráskaná posilovna v brněnském Freesportu. A zhruba 6 výjezdu do Ospy, Itálie a Francie v průběhu března až června 2001. Aby se stal člověk Místrem světa, nepotřebuje být Francouz, Ital, Švýcar či Němec. Nepotřebuje ani s Francouzi, nebo ve Francii trénovat. Nepotřebuje nutně dlouhou stěnu na lezení s lanem, nepotřebuje auto, ani třicetitisícový měsíční plat. Potřebuje hlavně hlavu a srdce.

Odezva

Doufám, že Mrázův úspěch bude světýlkem v tunelu, které povede další zájemce na jejich cestě. Že zvedne vlnu motivace, chuti do práce a ambice i u dalších adeptů. Doufám, že patříčnou odezvu zaznamená i v ústředí ČHS. Že se pohnou ledy v neexistující práci v oblasti metodiky tréninku. Že se prvek závazku

v podobě veřejně proklamovaného cíle a tím pádem i možnost kontroly jeho plnění objeví i v jiných disciplínách horolezeckého sportu. Že budou peníze na profi trenéra, na kvalitní soustředění v zahraničí, na možnost přijet do dějiště závodu o 2–3 dny dříve a aklimatizovat se, nebo třeba na letenku, protože cestovat autem celou Evropou třeba do Birminghamu je počin poněkud archaický. Doufám, že se využije skvělá atmosféra v juniorském mančafu a nastolí se nové podmínky a principy fungování reprezentace České republiky ve sportovním lezení.

Další mistři?

Karty jsou rozdány pro každého stejně. Snad jenom toho talentu a nadání má někdo méně a někdo zas víc. Výsledek karetní hry, kterou míchá sám život je těžko předvídatelný. Jen výjimečně se najde někdo s talentem, čistou hlavou a velkým srdcem, ochoten tvrdě pracovat. Právě on drží v ruce trumfy a právě proto může vyhrát jenom jeden.

Mráza není jediný lezec v Čechách, s potenciálem sahat po nejvyšších sportovních úspěších. Je ale jediný, kdo svým každodenním úsilím a profesionálním přístupem využívá své možnosti a tím reálně naplňuje své ambice.

Je mezi námi spousta talentovaných mladých a silných kluků, kterým jejich potenciál teče mezi prsty. Možná, že i tvrdě pra-

cuji, ale jako kdyby nevěděli pro co. Je tady pár starých, zkušených závodníků, kteří se už léta snaží překročit svůj stín. Jejich snažení připomíná spíše setrvačnost dýchavičného parního stroje, než explozi leteckého benzínu.

Vy všichni, kdo ještě máte zájem nezapadnout na smetišťě dějin, i když jenom v maličkém a nicotném kousku lidského snažení, nazvaném sportovní lezení máte jedinečnou příležitost ke startu. Žár Mrázovy zlaté medaile Mis-

tra světa je dostatečně silný, aby vyvolal explozi touhy, odhodlání a motivace a katapultoval Vás za Vaším snem. Možná si při tom urazíte palici, možná shoříte při startu, nebo se ztratíte ve vesmíru. Za pokus to však každopádně stojí. GOOD LUCK na Vaší cestě.

Při běhu na trase Lelekovice – Vranov – Babí lom – Lelekovice se svým druhým já rozmlouval

Rudo Tefelner

1. závod Světového poháru na obtížnost

- ▶ Chamonix, 11. – 15.7., obtížnost, bouldering
- ▶ Tomáš Mrázek po technické chybě patnáctý
- ▶ V boulderingu uspěl Slovák Marek Repčík

OBTÍŽNOST

Tradičně technické Chamonix zahájilo v půlce července Světový pohár na obtížnost i s tradičně divokými výsledky. Vyhrál Francouz Alexander Chabot, kterému se zde daří, před velkým překvapením Serikem Kazbekovem z Ukrajiny, jenž se dělil o druhý stupínek se slavným Rusem Jevgenijem Ovčinnikovem. Yuji Hirayama nepřijel. Tomáš Mrázek obsadil solidní patnácté místo, což je jistě dobrý start pro nadcházející „světovou“ sezonu.

Tomáš Mrázek: „Cesty byly spíš kolmější, samy struktury, na kterých se dalo odpočívat, a pak následovaly zase zbytečně těžké kroky. Udělal jsem chybu, sjel jsem z oblé hrany. Na to, jak jsem zalezl – a ani jsem neměl nateklo – to byl dobrý výsledek. Závody byly dobře organizované po všech stránkách, inu Francouzi.“

Poprvé na SP startovali Jiří Lautner z Prahy, vítěz posledních závodů v Liberci i dorostenec Petr Solanský (17 let), ale ani jednomu závod nevyšel. Jirka skončil 53. a Petr 61. Pro Petra Solanského je i tento výsledek jistě dobrou zkušeností do budoucna. Marek Havlík se závodu pro zranění kolena nezúčastnil.

Ženy vyhrála snad poprvé Slovinka Martina Cufar před Belgičankou Muriel Sarkany a Elenou Ovčinnikovou, nyní USA. Velkým překvapením je jistě 5. místo maličké slovinské dorostenky Natalii Gross. Jediná naše zástupkyně Lenka Trnková se bohužel nedostala do semifinále, obsadila 38. místo. Věrka Kotasová ještě chvíli bude léčit

zraněný kotník z bouldrových závodů v Praze.

BOULDERING

V boulderingu se náš tým neprosadil vůbec. 34. Mrázek, 68. Petr Solanský a 30. Lenka Trnková. Zato žilinskému protagonistovi bouldrových závodů Markovi Repčíkovi vyšel jednokolový závod na šest bouldrů dokonale – svým osmým místem dosáhl životního výkonu. Český pionýr boulderingu Radek Souček z Brna zde nestartoval. Vyhráli Daniel Andrada (ESP) a Sandrine Levet (FRA).

RT

Světový pohár, obtížnost

Chamonix:

1. Alexander Chabot FRA
- 2.-3. Serik Kazbekov UKR
- 2.-3. Jevgenij Ovčinnikov RUS
15. Tomáš Mrázek
53. Jiří Lautner
61. Petr Solanský

Ženy

1. Martina Cufar SLO
2. Muriel Sarkany BEL
3. Elena Ovčinnikova USA
38. Lenka Trnková

Světový pohár, bouldering

Chamonix:

1. Daniel Andrada ESP
2. Frederic Tuscan FRA
3. Jerome Meyer FRA
8. Marek Repčík SLK !
34. Tomáš Mrázek

Ženy

1. Sandrine Levet FRA
2. Corinne Theroux FRA
3. Olga Bibik RUS
30. Lenka Trnková
32. Zuzana Čintalová SLK

závody

3. kolo Světového poháru v boulderingu

- ▶ Mnichov, červenec
- ▶ Radek Souček na výborném 20. místě
- ▶ Helena Lipenská při nízké účasti žen 19.

V tvrdé konkurenci padesáti mužů se slušně prosadil Radek Souček, který rok laboroval se

velkém stylu a naznačil, že nejenom z okrajové rychlosti by mohl vozit vavříny. 33. byl Andrej Chrastina a 42. silný Tomáš Doubravský ze Šumperku, jenž závody zkusil poprvé a časem by se měl zlepšit. Radek Souček: „Byla to spousta chyb z mé strany a můj osobní pocit z výkonu byl horší než výsledek, který mě mile překvapil. Je pořád co zlepšovat. Kvalitní závody, silovější, ale technické kroky. Jen jsem nepochopil slabou účast žen.“

Žen přijelo do Mnichova pouze dvacet pět, přesto je devatenácté místo Heleny Lipenské pěkný výsledek. Lenka Trnková skončila 22. Věra Kotasová se bude muset vrátit... Vítězkou se opět stala Francouzka Sandrine Levet.

RT

Světový pohár, bouldering

Mnichov:

Muži

1. Chris Sharma USA
2. Daniel Andrada ESP
3. Tomasz Oleksy POL
20. Radek Souček

33. Andrej Chrastina SLK
42. Tomáš Doubravský

Ženy

1. Sandrine Levet FRA
19. Helena Lipenská
22. Lenka Trnková

Radek Souček

zraněným prstem a takový výsledek se u něj nečekal. Vyhral božský Sharma, který právě zdolal gigantický projekt v Ceúze ve Francii. Přijet z lezení vytrvalostní cesty na skále a vyhrát bouldering, to musí být neuvěřitelné nadání. Druhý skončil Andrada a třetí Tomasz Oleksy z Polska, jenž letos zahájil boulderingovou sezónu ve

4. závod Světového poháru v boulderingu

- ▶ Rovereto, 2.9. 2001
- ▶ Forma Radka Součka stoupá – 14. místo!
- ▶ Helena Lipenská rovněž 14. místo!

Radek Souček, Tomáš Doubravský a Andrej Chrastina se zúčastnili dalšího kola SP v boulderingu. Závod byl poznamenán deštěm a stálým překládáním termínu. Tomáš se ve zrušeném závodě zranil, Andrej zrušil a alespoň Radkovi se podařilo dotáhnout do nejuspěšnějšího konce. Popisuje Tomáš Doubravský: „Byly to samé zmatky a špatná organizace. Z pátku se kvůli dešti přesunul závod na sobotu. Byl jsem na tom dobře, měl jsem tři zóny jako Radek, ale kvůli dešti se závod zno-

vu zrušil. Přitom jsem se zranil, ruplo mi v prstu a v neděli už nemohl nastoupit. Andrej se taky asi v sobotu vyřídil a v neděli už dal jen jednu nebo dvě zóny. Aspoň, že Radkovi se dařilo. Jacky Godoffe cesty trochu přecenil. Byly to buď brutální převisy po lištách, anebo kolmý až mírně položený technický záležitost po oblincích, strukturkách typu Fountainebleau. Italové Core a Calibani tady měli svůj fan klub. Core řešil bouldry spíš technicky ladně a Calibani se všechno snažil prorvat.“

H. Lipenská, kvalifikace

Foto: L. Lipenský

A co ke svému výkonu dodává Helena? „Finále se lezlo po velkých strukturách, po miniaturních chytech – tzv. samořezkách, místy také téměř po holé stěně, opravdu ode všeho něco.“

Jako naprostý začátečník na světových pohárech v boulderingu jsem platila za každou ne zkušenost chybami, a tudíž i pádem. Ale 14. místo je pěkné a cenné i tím, že za mnou zůstala některá zvucná jména.“

H. Lipenská, RT

Výsledky:

muži:

1. J. Mayer (FRA)
2. D. Andrada (SPA)
3. M. Calibani (ITA)

ženy:

1. S. Levet (FRA)
2. E. Choumilova (RUS)
3. O. Bibik (RUS)

Předplatné na r. 2002

Uteklo to, že? A zase se blíží konec roku a zase se musíte rozhodnout o předplatném. Pošta přísahá, že letos bude všechno v pořádku a nebudeme muset posílat Montany jednotlivě ještě v půlce roku. Takže možnosti:

A. Nechci dále odebírat Montanu poštou

Pak stačí vloženou složenkou nezaplátit a někomu ji třeba dát. Dostanete ještě podzimní Montanu Plus a 6/01, ale Vás to nerozhodí, Vy už jste se rozhodli. Nic nemusíte odhlašovat.

B. Jsem (nebo musím) být spokojen s poštovním doručováním a chci Montanu dále odebírat

Přiloženou složenkou čitelně vyplňte a uhradte na poštu. Znáte-li své „montaňácké číslo“, napište je do rubriky Variabilní symbol. Neznáte-li je a vyhodili jste už obálku, ve které Vám Montana přišla, napište tam 123. Bude to stačit.

C. Montanu jsem četl jenom občas a teď jsem se rozhodl, že si ji chci předplatit

Vyplňte přiloženou čitelně a úplně přiloženou složenkou a uhradte na poštu. Do rubriky Variabilní symbol napište 123.

D. Chci si Montanu předplatit převodem z účtu

Máte-li přístup na internet, najdete si: www.montana.cz a klikněte si na odkaz „předplatné“. Další návod si už přečtete našich webových stránkách. Předplacenou Montanu hodíte do nákupního košíku a když nebudete nic jiného vymýšlet, je tento způsob předplacení neprůstřelně spolehlivý.

E. Jsem ze Slovenska

Pokud jste už letos Montanu odebírali, přijde Vám složenkou automaticky od firmy ABOPRESS, která Montanu na Slovensku distribuuje.

Pokud chcete Montanu začít odebírat od r. 2002, kontaktujte firmu: ABOPRESS, spol. s r.o., Radlinského 27, 811 07 Bratislava, tel.: 012 – 5244979–80, fax: 012 – 52444981, e-mail: abopress@napri.sk.

Montana 1/02 vyjde 12. 2. 2002.

Jestliže předplacený výtisk nedostanete do 20. února, okamžitě nás kontaktujte. Případnou chybu okamžitě napravíme.

hovory z montany

Ten burčák letos snad nebude a nebude. Hovory musím psát s minerálkou, podle toho budou vypadat. Takže k věci. Pepe se vrátil z Ameriky, ale také asi nemá co pít. Článek ještě není. Kromě něho se vrátila spousta lidí z hor a dařilo se. O supervýsledcích brněnského Tomáše Mrázka ani nemluví, to už jste si určitě přečetli. Na některé články se tak dostane až v příštím čísle. A zdaleka ne proto, že by byly horší nebo méně významné. Ale uzávěrka čísla se nedá překročit.

V současnosti probíhá v redakci „velký třesk“ – hýbe se židlemi a počítači, mění se i obsazení. Jaký bude výsledek poznáte už na příští Montaně. Podzimní „pluska“ bude o skialpinizmu a zimním lezení v horách. Nevypadá špatně, také se nechejte překvapit.

Třeba jste si i všimli, že se konečně v Montaně píše i o horách. A také, že je celá na křidovém papíře. A že se o spolupráci s ní ucházejí i špičkoví evropští horolezci a fotografové. Protože to všechno chceme udržet, musíme zvýšit cenu za jeden výtisk na 50 peněz. Už i to částečně pomůže posunout úroveň Montany o další příčku. Montana Plus, jejíž dvě čísla mají předplatitelé zdarma, se na ceně 40 Kč udrží. Předplatné na rok 2002 je tedy 300 Kč.

Návod na úhradu předplatného je na této straně a Česká pošta tvrdí, že loňské patálie s nově zavedenými složenkami se nebudou opakovat. Věřme jí stejně jako tomu, že databázi předplatitelů už nikdy nenapadne virusová bestie. Redakční počítačový mág udělal co se dalo.

Od r. 2002 je šéfredaktorem Montany Tomáš Roubal. I to bude poznat – v tom nejlepší slova smyslu! A rozhodně nejen jemu pomůže, když budete posílat do redakce své názory, zážitky a úvahy. Přes všechny změny, kterými teď Montana prochází, stále platí a bude platit věta v prvním čísle z června 1990 – Montana je vaše!

Jako nenapravitelný optimista vám přeji pěkné babí léto (fakt přijde, určitě!) a chuť do lezení ve všech podobách.

ČASOPIS PRO HOROLEZCE
SKIALPINISTY
SKALKÁŘE
VODÁKY
A PARAALPINISTY

5/01

ročník XII
(Hotej) XXXV)

Vydavatelství a redakce:
Moravské náměstí 13, 602 00 Brno
Šéfredaktor a vedoucí redakce:
tel./fax: 05-41243333
Sekretariát:
tel: 05-41321238, kl. 206

www.montana.cz
www.horokupectvi.cz

Redakce má připojení na Internet přes pevnou linku. Větší soubory můžete zasílat e-mailem na adresu: montana@montana.cz nebo: roubal@montana.cz

Posílejte jen obrázky naskenované profesionálními studii. V opačném případě pošlete rovnou předlohu (dia, foto).

Prosíme autory, aby uvedli celé jméno i kamennou adresu

Vydavatel a šéfredaktor:
Jiří Růžička

Vedoucí redaktor:

Tomáš Roubal

Sekretariát:

Eva Výrubková, tel.: 05-32163627
e-mail: eva@montana.cz

Redaktoři:

Vladimír Procházka
Vzdůšná 10, 460 01 Liberec 1

Rostislav Tomanec
739 58 Oldřichovice 522
tel.: 0659 – 348012, 0608 427 639

Stávový fotograf:

Petr Piechowicz
Čáslavská 971, 735 81 Bohumín
tel.: 069 – 6011789

Jazyková korektura:

Pavel Bubla

Grafická úprava a sazba:

Martina Petrová
petrova.m@worldonline.cz

© autoři článků

Autorem nevyžádané rukopisy a fotografie nevracíme

Tisk: Moravská typografie Brno

Vychází 6x ročně
cena výtisku 40 Kč
roční předplatné 250 Kč

ISSN 1212-7957

Registrováno MK ČR pod číslem 5208
ze dne 6.4.1990. MÍČ: 46913.

Bankovní spojení:
ČS, a.s. č.ú. 1345370319
kód banky: 0800
název účtu: Jiří Růžička

Distribuce na Slovensku:
ABOPRESS, s.r.o.
Radlinského 27,
811 07 Bratislava
tel.: 012 – 5244979, 52444980,
fax: 012 – 52444981
e-mail: abopress@napri.sk

Příští číslo vyjde 7.12.2001

Redakční
uzávěrka
č. 6/01
je 2.11.2001